

คู่มือโครงการ

ตำบล กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

[One Tambon One New Theory Group]

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ดาวน์โหลดหนังสือ

ฉบับปรับปรุง ตามมติ ครม.
เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564

คู่มือโครงการ

ตำบล กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

[One Tambon One New Theory Group]

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฉบับปรับปรุง ตามมติ ครม.
เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564

คำนำ

สืบเนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอทบทวนรายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ต่อคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดของโครงการฯ ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ปรับปรุงคู่มือใหม่ให้สอดคล้องตามมติคณะรัฐมนตรี ที่ได้อนุมัติตามรายละเอียด ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับรายละเอียดเนื้อหาในเอกสารคู่มือการดำเนินการ สำหรับเจ้าหน้าที่ประกอบด้วย รายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ แนวทางการดำเนินงาน การเบิกจ่ายเงินงบประมาณโครงการ และภาคผนวก ซึ่งมีรายละเอียด แบบฟอร์มและตัวอย่างในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรม เพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานฯ นี้ จะเป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มกราคม 2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	3
สารบัญ	4
ส่วนที่ 1 โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	9
ส่วนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	19
2.1 การบริหารโครงการ	20
■ กลไกการบริหารโครงการ	20
■ การประชาสัมพันธ์	22
2.2 การคัดเลือกเกษตรกร	23
■ คุณสมบัติเกษตรกร	23
■ วิธีการรับสมัครเกษตรกร	24
■ วิธีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	24
2.3 การจ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	25
■ คุณสมบัติของแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	26
■ การปฏิบัติหน้าที่	26
■ วิธีการรับสมัคร	27
■ วิธีการคัดเลือกแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	27
■ วิธีการจ้างงานแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	28
2.4 การสนับสนุนเกษตรกร	29
■ การพัฒนาพื้นที่ (สระเก็บกักน้ำ)	29
■ การพัฒนาเกษตรกร	32
■ การพัฒนาการผลิต (ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง)	33
■ การพัฒนากลุ่มเกษตรกร	42
■ การพัฒนาการตลาด	47
2.5 การติดตามและประเมินผลโครงการฯ	51
2.6 หน่วยงานรับผิดชอบแต่ละกิจกรรมของโครงการ	55

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 3	แนวทางการฝึกอบรมหลักสูตรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	59
■	กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่	65
■	กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 2 วิเคราะห์พื้นที่ วางแผนการผลิต	75
■	กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 3 การรวมกลุ่ม	78
■	กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้	87
ส่วนที่ 4	ภาคผนวก	109
	ภาคผนวก ก	111
■	คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 895/2563 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2563	113
	ภาคผนวก ข	117
■	ใบสมัครเกษตรกร	119
■	หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินในการจัดทำโครงการฯ	121
	ภาคผนวก ค	123
■	ใบสมัครการจ้างงานโครงการฯ	125
■	หนังสือรับรองการมีที่พักอาศัยในพื้นที่	128
■	ตัวอย่างหลักเกณฑ์การให้คะแนน (ใบสมัครจ้างงาน)	129
■	ตัวอย่างบันทึกข้อตกลงจ้าง	136
■	การเบิกจ่ายเงินจากคลังภายใต้พระราชกำหนดฯ	140

สารบัญ

	หน้า
ภาคผนวก ง	143
แบบมาตรฐานการขุดสระเก็บกักน้ำ	144
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	
กรมพัฒนาที่ดิน	
■ ตัวอย่างแผนผังฟาร์มแปลงเกษตรกร	145
■ แบบฟอร์มสรุปความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืชของเกษตรกร	149
■ แบบฟอร์มการรับมอบปัจจัยการผลิตด้านพืช	150
ภาคผนวก จ	151
1. แบบฟอร์มข้อมูลที่ลงระบบของ กษ.จว.	
1) แบบรายงานความก้าวหน้า	
■ เกษตรกร กษ.01-1	152
■ แรงงาน กษ.01-2	153
2) แบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรมของเกษตรกร	
■ แบบประเมินผลก่อนอบรม กษ.03-1	155
■ แบบประเมินผลหลังอบรม กษ.03-2	158
2. แบบฟอร์มข้อมูลที่ลงระบบของแรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	162
ภาคผนวก ฉ	163
■ พื้นที่ดำเนินการในแต่ละภาคแต่ละจังหวัด	165
■ นิยามศัพท์เอกสารสิทธิในที่ดิน	169

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 Flow chart ภาพรวมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	17
ภาพที่ 2 แผนผังการจัดการในการผลิต	35
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช	39
ภาพที่ 4 กรอบแนวความคิดในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริม องค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านประมง	40
ภาพที่ 5 แผนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	57

ส่วนที่

1

โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ [One Tambon One New Theory Group]

ตำบล กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

1. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง และเป็นวงกว้างต่อการแพทย์ การท่องเที่ยว การบริการ การผลิต อุตสาหกรรม การค้า และการเกษตร ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยทั้งทางตรง และทางอ้อม ประชาชนส่วนหนึ่งตัดสินใจเดินทางกลับภูมิลำเนา ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผู้คน พากันกักตุนอาหาร จนอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหารขึ้นได้ ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็น ต้นสายแห่งการผลิต “อาหาร” อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์กลายเป็นหนทางรอดของ กลุ่มแรงงานกลับภูมิลำเนาที่จะช่วยให้ผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้ไปได้

การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ที่กำลังขยายวงกว้าง จะเป็นผลกระทบต่อเนื่อง ที่ส่งผลให้เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ ซึ่งทาง IMF คาดการณ์ว่าจะทำให้เศรษฐกิจโลก ตกต่ำในระดับเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่ Great Depression เมื่อทศวรรษ 1930 การฟื้นฟู ประเทศไทยภายหลังเหตุการณ์การการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน และครอบคลุมทุกมิติ

ภาคการเกษตรเป็นภาคการผลิตที่สำคัญที่ผลิต “อาหาร” เพื่อการบริโภคภายในประเทศ และการส่งออกต่างประเทศ ตามยุทธศาสตร์ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” อีกทั้งความเสียหาย ของภาคเกษตรกรรมยังเป็นปัญหาหลักซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาในวงจรการผลิตของภาคการเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งอาหาร รายได้ เป็นความมั่นคงในชีวิตสูงสุดของคนไทย ประกอบกับในช่วงวิกฤติ ดังกล่าว มีแรงงานที่หนีภัยโควิด-19 กลับสู่ภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก ไม่มีงานทำ ขาดรายได้ เพื่อการดำรงชีพ และมีแนวโน้มการตกงานมากขึ้นเนื่องจากการนำเทคโนโลยีมาทำงาน แทนคนมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานโครงการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคไวรัสโคโรนา 2019 บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคง ในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่น

จากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย เพื่อมุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ทั้งนี้ โครงการดังกล่าว นอกจากจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะสั้นแล้ว ยังช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
- 2.2 เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งในส่วนกิจกรรมหลักและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องตลอดทั้งปี
- 2.3 เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง

3. เป้าหมาย

- 3.1 เป้าหมายเกษตรกร 32,000 ราย ในพื้นที่ 4,009 ตำบล
- 3.2 พัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ ใน 4,009 ตำบล ตำบลละ 2 รายขึ้นไป โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย 32,000 ราย พื้นที่ดำเนินการรายละ 2.5 – 5 ไร่
- 3.3 เป้าหมายการจ้างงานเกษตรกร 16,000 ราย ในพื้นที่ 4,009 ตำบล

4. สถานที่ดำเนินการ

แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ได้รับการคัดเลือก ในพื้นที่ 4,009 ตำบล 75 จังหวัด

5. ขอบเขตการดำเนินการ

5.1 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ เนื่องจากเป็นโครงการที่ต้องบูรณาการจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน จนกว่าโครงการจะแล้วเสร็จ

5.2 กำหนดคุณสมบัติเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการฯ โดยพิจารณาเกษตรกรที่มีความพร้อมและเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ซึ่งขาดแหล่งน้ำหรือมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีแหล่งน้ำสามารถพัฒนาศักยภาพในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกิดเป็นจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ต่อไป

5.3 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ และการประชุมเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ รวมถึงการสื่อสารให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อรวมกลุ่มและปรับเปลี่ยนเป็นแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

5.4 รับสมัครเกษตรกร ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการรับสมัครเกษตรกรและผู้จ้างงานที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการพร้อมกันทั่วประเทศ ตามคุณสมบัติคณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนด โดยพื้นที่เข้าร่วมโครงการเป้าหมาย 4,009 ตำบล ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเกษตรกรเป็นหลัก (อาจจะไม่มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการครบทุกตำบล) และจำนวนเกษตรกรในแต่ละตำบลยึดตามคุณสมบัติเป็นหลัก

5.5 ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร จัดทำระบบการตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร และการรายงานข้อมูลเกษตรกร ด้วยการเข้าพื้นที่ดำเนินการระบบสารสนเทศและเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5.6 ฝึกอบรมเกษตรกร เฉพาะเกษตรกรรายใหม่ และไม่เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ดำเนินการฝึกอบรม พร้อมทั้งการจัดเวทีชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางกรอบกระบวนการเรียนรู้ แบ่งช่วงเวลา เพื่อให้มีเวลาเรียนรู้และปฏิบัติที่มีความต่อเนื่อง จัดให้มีการศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ถูกต้อง หรือวิธีการอื่นตามความเหมาะสม ทั้งนี้ การดำเนินการหน่วยงานอาจดำเนินการเอง หรือร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นผู้จัดการฝึกอบรม โดยการเบิกจ่ายเงินแทนกัน หรือวิธีการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนด ในเนื้อหาประเด็นหลัก ดังนี้

(1) การบริหารและจัดแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วน และการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุด

(2) การคำนวณโดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะเก็บกักน้ำให้พอเพียงต่อการเพาะปลูก ได้อย่างเหมาะสมตลอดปี

- (3) การวางแผนการผลิตสำหรับเกษตรกรรายย่อย
- (4) วิชาการอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามจำนวนเกษตรกร ศักยภาพของสถานที่และวิทยาการที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ (รายการปรับเปลี่ยนและถ่วงน้ำหนักได้ตามความเหมาะสม)

5.7 ปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยดำเนินการขุดสระเก็บกักน้ำ ใช้รูปแบบมาตรฐานของกรมพัฒนาที่ดินและมีรูปทรงเรขาคณิตอื่นที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกร ซึ่งสามารถตรวจนับปริมาณดินขุดได้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และดำเนินการขุดแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่เอกชน (เกษตรกร) โดยความยินยอมของเกษตรกร เมื่อดำเนินการขุดเสร็จจะส่งมอบให้เกษตรกรใช้ประโยชน์เพื่อทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง (พื้นที่ขนาด 2.5 ไร่ พื้นที่ขนาด 3 ไร่ พื้นที่ขนาด 4 ไร่ และพื้นที่ขนาด 5 ไร่)

5.8 ส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพดิน ปลุกพืช เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงสัตว์ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพ การจัดการและปรับปรุงคุณภาพดิน การปลูกพืช ไม้ผลและไม้ยืนต้น การประมง การปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรมที่มีการเกื้อกูลระบบนิเวศ เกษตรธรรมชาติ เข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (เฉพาะเกษตรกรรายใหม่และไม่เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)) เพื่อส่งเสริมการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรม และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะตรวจสอบไม่ให้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิตซ้ำซ้อนกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

5.9 การส่งเสริมการตลาด สนับสนุนการนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูป บรรจุหีบห่อ จำหน่ายสินค้าร่วมกัน สร้างตลาดสีเขียวประจำหมู่บ้าน เพิ่มช่องทางการจำหน่ายให้กับห้างสรรพสินค้าโมเดิร์นเทรด เป็นต้น สร้างอุตสาหกรรมในครัวเรือน ยกกระดับเป็นอุตสาหกรรมในชุมชน ทั้งอาหาร ยา ตลอดจนการซื้อขายผ่านระบบ On Line และการพัฒนาแปลงตัวอย่างที่มีศักยภาพเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตามพื้นฐานศักยภาพของแต่ละกลุ่ม

5.10 เพิ่มช่องทางในการสื่อสารของเกษตรกร [Call Center] เปิดช่องทางการสื่อสารกับประชาชนในเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามช่องทางต่าง ๆ เช่น Call Center, Facebook, Line, Website เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ หรือประชาชนทั่วไปสามารถสอบถามข้อมูล แจ้งปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะ ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

5.11 ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่น ๆ ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่หรือทำเกษตรแบบอื่น ๆ เกษตรกรจะต้องศึกษาและเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งกระบวนการผลิตและการตลาด ตัวอย่างความสำเร็จ (Best Practice) ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องรวบรวมองค์ความรู้ และหาช่องทางการสื่อสารที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ เช่น TV, YouTube, Website, Facebook เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อในการให้ความรู้แก่เกษตรกรได้นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

5.12 จัดแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ตำบลละไม่น้อยกว่า 1 คน แต่ไม่เกิน 25 คน เพื่อทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการทำงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ สนับสนุนการดำเนินโครงการประสานงานในการถ่ายทอดความรู้และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรให้เกษตรกร สำรวจ จัดเก็บ และรายงานข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงติดตามสถานการณ์การเกษตรรายแปลงและรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วนต่อหน่วยงาน ประสานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายช่วยเหลือปรับปรุงข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็นปัจจุบัน รวมถึงสามารถเป็นตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนเกษตรกรรมยั่งยืนในระดับตำบล แรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด และประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระดับอำเภอ

5.13 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาส ในการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น

6. ตัวชี้วัด

6.1 แปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 32,000 แห่ง และเกษตรกรสามารถปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบผสมผสาน ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรให้มีความยั่งยืน

6.2 พื้นที่การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการ สามารถทำการเกษตรในฤดูแล้งได้จากการสนับสนุนบ่อเก็บกักน้ำเพิ่มขึ้น 87.9987 ล้านลูกบาศก์เมตร

6.3 เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ ในพื้นที่จำนวน 16,000 ราย

7. ผลผลิต (Output)

- 1) พื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้น รวมประมาณ 125,615 ไร่
- 2) มีพื้นที่เก็บกักน้ำ เพิ่มขึ้นรวม 87.9987 ล้าน ลูกบาศก์เมตร
- 3) เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพ ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 32,000 ราย
- 4) มีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ 32,000 แห่ง
- 5) เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน 16,000 ราย

8. ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) เกษตรกรมีอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- 2) เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- 3) ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4) สร้างความภาคภูมิใจให้กับอาชีพเกษตรกร (Smart Farmer)
- 5) คนรุ่นใหม่คืนถิ่น ทำการเกษตรมากขึ้น (Young Smart Farmer)
- 6) สร้าง SMEs ภาคเกษตร สร้างผู้ประกอบการยุคใหม่
- 7) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภาคเกษตร อย่างต่อเนื่อง

9. ผลกระทบ (Impact)

- 1) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาและจัดการตนเอง
- 2) พัฒนาความมั่นคงทางน้ำ และการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 3) ฐานทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 4) สนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- 5) แก้ไขปัญหาความยากจน ลดอัตราการว่างงาน แรงงานคืนถิ่น
- 6) เสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
- 7) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 8) คนไทยและสังคมไทย อยู่ดีมีสุข

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

กรกฎาคม 2563 – ธันวาคม 2564

11. งบประมาณ

รวมงบประมาณทั้งสิ้น 3,550,917,520 บาท (สามพันห้าร้อยห้าสิบล้านเก้าแสนหนึ่งหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยยี่สิบบาทถ้วน) ภายใต้แผนงานที่ 3.2 สร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

12. หน่วยงานรับผิดชอบ

- 1 หน่วยงานหลัก : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2 หน่วยงานร่วมดำเนินงาน : กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- 3 หน่วยงานสนับสนุน : กรมชลประทาน กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมการข้าว กรมหม่อนไหม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

13. เกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรทฤษฎีใหม่ หมายถึง “ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดในพื้นที่ขนาดเล็กโดยมีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน (1) พื้นที่เก็บกักน้ำ ประมาณ 30% (2) พื้นที่ปลูกข้าว ประมาณ 30% (3) พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ประมาณ 30% และ (4) พื้นที่ปลูกสร้าง ประมาณ 10% เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ยุ้งฉาง เป็นต้น โดยสามารถปรับสัดส่วนพื้นที่ และเพิ่มเติมกิจกรรมการผลิตได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่” แต่สำหรับโครงการฯ นี้ เป็นการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในขนาดพื้นที่ 2.5 - 5 ไร่

1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักการและเหตุผล

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิกฤตเศรษฐกิจพิกัดทุนอาหาร นำไปสู่ภาวะขาดแคลนอาหาร แรงงาน ดกงานและกัญญาสีลามา ขาดรายได้เพื่อการดำรงชีพ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมอบนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ บรรเทาปัญหาการว่างงาน ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นมีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร

ผลลัพธ์

1. พื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ เพิ่มขึ้นรวมประมาณ 125,615 ไร่
2. มีพื้นที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้นรวม 87.9987 ล้าน ลบ.ม.
3. เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 32,000 ราย
4. มีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านการเกษตรทฤษฎีใหม่ 32,000 ราย
5. เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน 16,000 ราย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
2. เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับการเกษตรทฤษฎีใหม่ทั้งในส่วนกิจกรรมหลักและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องตลอดทั้งปี
3. เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตรภายใต้การนำหลักการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง

หน่วยงานสนับสนุน : กรมวิชาการเกษตร กรมหม่อนไหม กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมการข้าว สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

งบประมาณ

3,550,917,520 บาท

ระยะเวลาดำเนินการ
1 ปี 5 เดือน
(กรกฎาคม 2563 - ธันวาคม 2564)

เป้าหมาย

1. พัฒนาพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่ 4,009 ตำบล
2. เกษตรกร เป้าหมาย 32,000 ราย พื้นที่ดำเนินการ รายละเอียด 2.5-5 ไร่

การรับสมัครและตรวจสอบ

- ประชาชนในพื้นที่สมัครและตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกร (เกษตรกรทั่วไป และเกษตรกรโครงการ 5 ประสานฯ) และแจ้งแรงจูงใจเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับตำบล ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่กำหนด

การดำเนินงานโครงการ

- ฝึกอบรมเกษตรกร
- ปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ (ชุดสระเก็บกักน้ำ)
- สนับสนุนปัจจัยการผลิต (พืช สัตว์ ประมง ปรับปรุงบำรุงดิน)
- ส่งเสริมการตลาด

การติดตาม/ประเมินผล

1. การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้า :
 - ระดับจังหวัด : คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด
 - ระดับกระทรวง : คณะกรรมการบริหารโครงการฯ
2. การรวบรวมและติดตามการดำเนินงานรายแปลง :
 - สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
3. ประเมินผลโครงการฯ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 1 Flow chart ภาพรวม โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ส่วนที่

2

แนวทางการดำเนินงานโครงการ
1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

แนวทางการดำเนินโครงการ

1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

สืบเนื่องจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เสนอทบทวนรายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ต่อคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ทำให้มีการปรับลดกรอบวงเงินของโครงการจากเดิม ที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 วงเงิน 9,805.7075 ล้านบาท เป็น 3,550.9175 ล้านบาท และขยายระยะเวลาดำเนินโครงการ จากเดิม สิ้นสุดเดือนกันยายน 2564 เป็นธันวาคม 2564 พร้อมทั้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำกับดูแลหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ฯ อย่างเคร่งครัด

2.1 การบริหารโครงการ

2.1.1 กลไกการบริหารโครงการ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับนโยบาย คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (ภาคผนวก ก)

1) ส่วนกลาง

1.1) คณะกรรมการบริหารโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

- ประธาน : ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- รองประธาน : รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย
- ฝ่ายเลขานุการ : ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย
ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) สป.กษ.
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ (สผง.) สป.กษ.

อำนาจและหน้าที่

1.1.1 กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการ การดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้

1.1.2 กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ ปรึกษา แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการกำกับนโยบายโครงการ

1.1.3 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรืออื่น ๆ ตามความจำเป็น

1.1.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ประธาน : ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายเลขานุการ : ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) สป.กษ.
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร กนท. สป.กษ.
หัวหน้ากลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สผง. สป.กษ.

อำนาจและหน้าที่

1.2.1 ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการฯ

1.2.2 วางแผนการดำเนินงาน แผนการประชาสัมพันธ์ แผนการบริหารงบประมาณโครงการ

1.2.3 ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการ ฯ ทราบอย่างต่อเนื่อง

1.2.4 บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

1.2.5 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2) ส่วนภูมิภาค

2.1) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด

ประธาน : เกษตรและสหกรณ์จังหวัด

เลขานุการ : หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

อำนาจและหน้าที่

2.1.1 พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรและแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลเข้าร่วมโครงการ

2.1.2 ขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2.1.3 ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบอย่างต่อเนื่อง

2.1.4 บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2.1.5 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ระดับอำเภอ

ที่ปรึกษา : นายอำเภอ

ประธาน : เกษตรอำเภอ

รองประธาน : ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย

ฝ่ายเลขานุการ : เกษตรตำบลที่ได้รับมอบหมาย

ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

อำนาจและหน้าที่

2.2.1 รับสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกเกษตรกร เพื่อเข้าร่วมโครงการ

2.2.2 รับสมัคร และคัดเลือกแรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลเพื่อเข้าร่วมโครงการ

2.2.3 ขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2.2.4 ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลต่อคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดทราบอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนในพื้นที่อำเภอเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

2.2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1.2 การประชาสัมพันธ์

1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยส่วนกลาง ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ผ่านระบบการประชุมทางไกลออนไลน์ ถ่ายทอดสัญญาณไปยังสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด หัวหน้าส่วนราชการและเจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) คณะกรรมการบริหารโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ในการรับสมัครเกษตรกรและการจ้างงาน โดยผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอ Spot ประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์ Web site, Facebook Live, Link/URL, Line เป็นต้น

3) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับ จังหวัด/ระดับอำเภอ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ได้แก่ การออกหอกระจายข่าวของชุมชน การประกาศหรือแจ้งข่าวผ่านสื่อท้องถิ่น การแจ้งในเวทีการประชุมประจำเดือนระดับจังหวัด และอำเภอ เป็นต้น และสร้างความเข้าใจให้แก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างทั่วถึง

2.2 การคัดเลือกเกษตรกร

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ได้อนุมัติการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามผลการพิจารณา ของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ฯ ดังนี้

- ปรับลดจำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจากเดิม 64,144 ราย เป็น 32,000 ราย (รวมเกษตรกร 5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)

- เปลี่ยนแปลงจำนวนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกร ปรับจากเกษตรกรไม่เกิน 16 ราย ต่อตำบลเป็นตั้งแต่ 2 รายต่อตำบลขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 รายต่อตำบล เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรวมถึงสอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกระทรวงฯ

- เพิ่มเดิมเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย โดยให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ที่ขาดแหล่งน้ำหรือมีแหล่งน้ำ ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการสามารถเข้าร่วมโครงการฯ สนับสนุนเฉพาะกิจกรรมการขุดบ่อเก็บกักน้ำเท่านั้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรกลุ่มดังกล่าวสามารถทำเกษตรทฤษฎีใหม่ได้อย่างสมบูรณ์

2.2.1 คุณสมบัติเกษตรกร

1) เป็นเกษตรกรทั่วไป หรือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคืนถิ่น หรืออาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2) มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสัญชาติไทย กรณีอายุเกิน 60 ปี ขอให้อยู่ในดุลพินิจของคณะทำงาน ระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงศักยภาพของเกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และประโยชน์ของโครงการ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเกษตรกร

3) พื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นผืนเดียวกันขนาด 2.5, 3, 4 และ 5 ไร่ และเป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเอกสารสิทธิ์ต้องเป็นของผู้สมัครหรือเป็นของทายาทของผู้สมัคร ดังนี้

(1) ผู้สืบสันดาน (บุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย, บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว และบุตรบุญธรรม)

(2) บิดามารดา (กรณีบิดา เฉพาะบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น)

(3) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(4) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

(5) ปู่ ย่า ตา ยาย

(6) ลุง ป้า น้า อา

(7) คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่

ทั้งนี้ต้องมีหนังสือยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์ให้กับผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ และต้องมีที่พักเพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการ หรือมีการสร้างที่พักภายหลังชุดสระเสร็จภายใน 60 วัน

4) เจ้าของเอกสารสิทธิ์ตามข้อ 3 ต้องยินยอมให้ส่วนราชการใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อการขยายผลต่อไป เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

5) ผู้สมัครและพื้นที่ที่ใช้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ที่อยู่ในโครงการส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) ต้องขาดแหล่งน้ำหรือมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

2.2.2 วิธีการรับสมัครเกษตรกร

1) คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด/อำเภอ บูรณาการลงพื้นที่รับสมัครในเชิงรุก

2) ยื่นใบสมัครกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล หรือที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

2.2.3 วิธีการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ เป็นผู้คัดเลือกเกษตรกรรายตำบล โดยการพิจารณาวิธีการคัดเลือกตามข้อ 1) และ 2) และดำเนินการตามข้อ 3)-6) ตามความเหมาะสม หรือปรับเปลี่ยนตามระบบข้อมูลที่กำหนด

1) พิจารณาคัดเลือกเกษตรกร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กำหนด

2) ตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้ข้อมูลทางวิชาการของกรมพัฒนาที่ดิน ในการประเมินศักยภาพของพื้นที่และการเก็บ กัก น้ำ รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น

ชั้นเกลือ ชั้นดินเปรี้ยว ชั้นดาน ชั้นหิน เป็นต้น กรณีไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากเอกสารได้ ให้มอบหมายคณะทำงาน ลงพื้นที่ตรวจสอบร่วมกับผู้สมัคร

3) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ สามารถกำหนดเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

4) การพิจารณาผลของคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ให้มีการบันทึกลงในระบบบันทึกข้อมูลโครงการ (NTAG ; <http://ntag.moac.go.th>)

5) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ส่งผลการคัดเลือกให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด เป็นผู้พิจารณาและรับรองข้อมูลรายชื่อเกษตรกร

6) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด รายงานผลลงในระบบบันทึกข้อมูลโครงการ (NTAG ; <http://ntag.moac.go.th>)

หมายเหตุ

- สำหรับเกษตรกรที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร เมื่อเข้าร่วมโครงการให้ไปขึ้นทะเบียนเกษตรกร ณ สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่
- กรณีในตำบลใดมีเกษตรกรเพียง 1 ราย ให้งดเข้าร่วมโครงการฯ ในตำบลนั้น
- กรณีที่เกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการซึ่งผ่านการพิจารณาคัดเลือกของคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอแล้วมีความประสงค์ลาออก ให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอเปิดรับสมัครเกษตรกรทดแทนเกษตรกรรายเดิมที่ลาออก

2.3 การจ้างแรงงานเกษตรกรฤดูใหม่ระดับตำบล

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ได้อนุมัติการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ฯ โดยเห็นควร

■ ปรับลดจำนวนการจ้างงานระดับตำบลจากเดิม 32,072 รายเป็น 16,000 ราย ทั้งนี้ ในส่วนของขอบเขตงานของผู้ที่ได้รับการจ้างงานระดับตำบลให้เป็นไปตามหลักการตามข้อเสนอโครงการฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563

■ เปลี่ยนแปลงจำนวนการจ้างงานระดับตำบลปรับจากไม่เกิน 8 รายต่อตำบล เป็นตั้งแต่ 1 รายต่อตำบลขึ้นไปแต่ไม่เกิน 25 รายต่อตำบล จึงจะดำเนินการได้ เพื่อให้เกิดการกระจายตัวของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและการจ้างงานระดับตำบลรวมถึงสอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของกระทรวงฯ

2.3.1 คุณสมบัติของแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

- 1) เป็นเกษตรกรทั่วไป หรือทายาทเกษตรกร หรือแรงงานคืนถิ่น หรืออาสาสมัคร
เกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) อายุระหว่าง 18 – 60 ปีบริบูรณ์ และมีสัญชาติไทย
- 3) วุฒิก่อนศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า
- 4) มีที่พักอาศัยอยู่ในตำบลที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ หรือในตำบลข้างเคียง
ที่มีพื้นที่ติดกัน ภายในอำเภอเดียวกัน
- 5) ต้องมีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smartphone) ฯลฯ
- 6) ไม่เป็นข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือข้าราชการบำนาญ รวมทั้ง
ข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวง กรม ที่มีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่นและ
สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เป็นลูกจ้างเอกชน
- 7) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- 8) ต้องไม่เป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมปรับปรุงแปลงตาม
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
- 9) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือ
จิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

หมายเหตุ

กรณีไม่มีผู้สมัครแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ในตำบล ให้มีการใช้บัญชีจากตำบลอื่น
ภายในอำเภอเดียวกัน หรือต่างอำเภอภายในจังหวัดเดียวกัน เพราะบางตำบลมีเกษตรกร
สมัครเข้าร่วมโครงการ แต่ไม่มีผู้สมัครแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้แรงงานต้องยินยอม
และยอมรับเงื่อนไขตามข้อตกลงการจ้างแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่

2.3.2 การปฏิบัติหน้าที่

- 1) สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วม
โครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในการดำเนินงาน
ภายใต้โครงการฯ
- 2) จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล
- 3) นำความรู้และข้อมูลข่าวสารที่ได้รับถ่ายทอดสู่เกษตรกร ที่รับผิดชอบ
และติดตามสถานการณ์การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

- 4) ประสานเชื่อมโยงการทำงาน และประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม โครงการตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เข้าถึงหมู่บ้านที่รับผิดชอบ
- 5) จัดทำแผน/ผลการปฏิบัติงานรายเดือน
- 6) รายงานผลความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การดำเนินงานตามโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เดือนละ 1 ครั้ง
- 7) ประสานงานหรือร่วมประชุมกับคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ
- 8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

2.3.3 วิธีการรับสมัคร

- 1) สมัครด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ <http://ntag.moac.go.th>
- 2) ยื่นใบสมัครกับเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล หรือที่สำนักงานเกษตรอำเภอ

2.3.4 วิธีการคัดเลือกแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ เป็นผู้คัดเลือกแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลเข้าร่วมโครงการฯ ในแต่ละตำบล ดังนี้

- 1) วิธีการคัดเลือกให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ เป็นผู้กำหนด ซึ่งอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ การทดสอบภาคปฏิบัติ หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ สอดคล้องกับงานที่ต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ สามารถศึกษาตัวอย่างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ และการทดสอบการปฏิบัติได้ตามตัวอย่างในภาคผนวก
- 2) เกณฑ์การตัดสินผู้ผ่านการคัดเลือกให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ สามารถกำหนดให้เหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับวิธีการคัดเลือกตามข้อ (1)
- 3) การพิจารณาผลของคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ให้มีการบันทึกลงในระบบบันทึกข้อมูลโครงการ (NTAG ; <http://ntag.moac.go.th>)
- 4) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ส่งผลการคัดเลือกให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด เป็นผู้พิจารณาและรับรองข้อมูลรายชื่อเกษตรกร
- 5) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด รายงานผลลงในระบบบันทึกข้อมูลโครงการ (NTAG ; <http://ntag.moac.go.th>)
- 6) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกให้สอดคล้องกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

2.3.5 วิธีการจ้างงานแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

ดำเนินการโดยปฏิบัติตามขั้นตอนตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการจ้างแรงงานในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เนื่องจากโครงการนี้ มีการคัดเลือกแรงงานแล้วประกาศผลการคัดเลือกตามจำนวนที่จะจ้าง ก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องจึงสามารถดำเนินการจัดจ้างได้โดยวิธีเฉพาะเจาะจง โดยจัดทำรายงานขอซื้อจ้างครั้งหนึ่งต่อการจ้างแรงงาน 1 คน (วงเงินจัดจ้างทั้งปี 108,000 บาท) ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 56 (2) (ข) กรณีจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงกำหนดวงเงินจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง วงเงินจัดซื้อจัดจ้าง ที่ไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือและวงเงินจัดซื้อจัดจ้างในการแต่งตั้งผู้ตรวจรับพัสดุ พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อ 1 การจัดซื้อจัดจ้างสินค้า งานบริการหรืองานก่อสร้าง ที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้างหรือให้บริการทั่วไปและมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกิน 500,000 บาท ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง”

“ข้อ 5 ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยไม่เกิน 100,000 บาท จะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ตรวจรับพัสดุก็ได้”

ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามมาตรา 56 (2) (ข) ได้กำหนดวิธีการดำเนินการไว้ ตามระเบียบฯ ข้อ 79 ให้เจ้าหน้าที่เจรจาตกลงราคากับผู้ประกอบการที่มีอาชีพขายหรือรับจ้าง แล้วให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่ซื้อหรือจ้างได้ภายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ แล้วประกาศผลผู้ชนะการจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

หมายเหตุ

ในการดำเนินการจัดหาพัสดุ ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.2/ว75 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินจากคลัง ตามโครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ข้อ 2.2.1 (1) ที่กำหนดว่า “โครงการที่มี การจัดหาพัสดุ ให้ปฏิบัติภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ หรือตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด แล้วแต่กรณี” ซึ่งในส่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนตาม พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้อง

2.4 การสนับสนุนเกษตรกร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการพัฒนาเกษตรกรโดยการฝึกอบรม การบรรยาย การสาธิต การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง และการให้ความรู้ไปสู่การพัฒนาการรวมกลุ่ม รวมทั้งพัฒนาการผลิต พัฒนาพื้นที่ปรับปรุงแปลง ตามรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์พื้นที่ ตลอดจนกระบวนการ พัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด ดังนี้

2.4.1 การพัฒนาพื้นที่ (สระเก็บกักน้ำ)

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นการจัดการการใช้น้ำ และการจัดการระบบ การปลูกพืชที่เหมาะสม เนื่องจากหากมีน้ำเพียงพอ เกษตรกรสามารถปลูกพืช และมีรายได้ ตลอดทั้งปี การเลือกพื้นที่สำหรับการขุดสระเก็บกักน้ำจึงมีความสำคัญมาก เพราะการขุดสระ เก็บกักน้ำให้เก็บกักน้ำได้โดยมีการสูญเสียรั่วซึมน้อย และมีปริมาณน้ำเหมาะสมกับการเพาะปลูก ได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของพื้นที่ ดิน และระดับน้ำใต้ดิน เป็นต้น รวมถึงตำแหน่งของสระเก็บกักน้ำก็มีความสำคัญที่จะต้องอยู่ในตำแหน่งที่สามารถนำน้ำไปใช้ ในแปลงการปลูกพืชได้โดยสะดวกและเสียค่าใช้จ่ายในการกระจายน้ำน้อยที่สุด ทั้งนี้ความรู้ และความชำนาญของผู้ที่จะพิจารณาความเหมาะสมของพื้นที่ และการวางตำแหน่งสระ เก็บกักน้ำจึงมีความสำคัญมาก หากพิจารณาแล้วเห็นว่าพื้นที่ไม่มีความเหมาะสมในการขุดสระ เก็บกักน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ได้ ก็ไม่ควรดำเนินการตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตร ทฤษฎีใหม่

สระเก็บกักน้ำ คือ แหล่งน้ำเก็บกักน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นที่สำหรับกักน้ำให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บกักไว้ใช้แล้วนำดินที่ขุดมาปรับเกลี่ยภายในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างตามที่กำหนดในแบบมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่กักเก็บน้ำ โดยมีข้อกำหนดลาดด้านข้างตามคุณสมบัติของดิน ดังนี้

- 1) ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการเลื่อนไถลของลาดตลิ่ง การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะขุด
- 2) ความลึก การขุดดินลึกเกิน 3 เมตร ต้องทำชันพักเพื่อความมั่นคงไม่เกิดการเลื่อนไถลของลาดตลิ่ง และสะดวกในการก่อสร้าง

2.4.1.1 หลักเกณฑ์การดำเนินงาน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดปริมาณดินขุดของสระเก็บกักน้ำ และขนาดพื้นที่ไว้ 4 รูปแบบ ได้แก่

- 1) ขนาดพื้นที่ 2.5 ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด 1,800 ลูกบาศก์เมตร
- 2) ขนาดพื้นที่ 3 ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด 2,100 ลูกบาศก์เมตร
- 3) ขนาดพื้นที่ 4 ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด 2,800 ลูกบาศก์เมตร
- 4) ขนาดพื้นที่ 5 ไร่ พื้นที่เก็บกักน้ำปริมาณดินขุด 3,500 ลูกบาศก์เมตร

ภายใต้หลักคิดในการกำหนดขนาดพื้นที่โครงการกับปริมาณสระเก็บกักน้ำที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ดำเนินการ จะต้องมียอดประกอบตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ประกอบด้วย แปลงนา พื้นที่ปลูกผักสวนครัว พื้นที่ขุดสระเก็บกักน้ำ พื้นที่อยู่อาศัย และพื้นที่อื่น ๆ เช่น โรงเรือนการเกษตร คอกปศุสัตว์ เป็นต้น โดยกำหนดปริมาณสระเก็บกักน้ำมีความเหมาะสมกับความต้องการการใช้น้ำของพืชในพื้นที่ โดยใช้หลักคิดจากการประเมินอัตราการใช้น้ำของพืชนาข้าว 1,200 ลบ.ม./ไร่ พืชผักสวนครัว 1,070 ลบ.ม./ไร่ และความเหมาะสม ความพอดีของการบริหารจัดการน้ำพื้นที่เพาะปลูกพื้นที่ใช้สอยและแรงงาน

2.4.1.2 การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่

ขั้นตอนที่ 1 : การใช้แผนที่ความเหมาะสมของดินสำหรับสร้างสระเก็บกักน้ำ

ในแผนที่ความเหมาะสมของดินสำหรับสร้างสระเก็บกักน้ำได้จัดชั้นความเหมาะสมของดิน (suitability of soil) สำหรับสร้างสระเก็บกักน้ำ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ เหมาะสมดี (good) เหมาะสมปานกลาง (fair) และไม่เหมาะสม (poor) พร้อมข้อจำกัด ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาในเบื้องต้น หากจะพิจารณาลงในรายละเอียดระดับพื้นที่ ให้ไปที่ขั้นตอนที่ 2 และ 3

ขั้นตอนที่ 2 : การศึกษาสำรวจสภาพพื้นที่

ในขั้นตอนนี้ จะพิจารณาพื้นที่ที่จะสร้างสระเก็บกักน้ำ ดังนี้

1) สภาพพื้นที่ พื้นที่ที่เหมาะสม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) ที่ราบลุ่ม ควรเป็นพื้นที่ราบเรียบ ความลาดชันไม่เกิน 5 %

1.2) ที่ดอน ควรเป็นพื้นที่ที่อยู่บริเวณที่ลุ่มระหว่างเนิน ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำ และมีทางน้ำไหลเข้าสระ

2) ลักษณะดิน ดินที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสระเก็บกักน้ำ มีดังนี้

1.1) การระบายน้ำ : ต้องมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เลว หรือเลวมาก

1.2) ความลึกถึงชั้นหินพื้น : ต้องพบชั้นหินพื้นอยู่ลึกมากกว่า 150 เซนติเมตร จากผิวดิน

1.3) สภาพให้ซึมได้ของดิน : พิจารณาที่ได้ความลึกของสระเก็บกักน้ำ ต้องเป็นดินที่มีสภาพให้ซึมได้ของดินช้า-ช้ามาก น้อยกว่า 0.5 เซนติเมตรต่อชั่วโมง (ในห้องปฏิบัติการ) หรือน้อยกว่า 0.0036 เซนติเมตรต่อชั่วโมง (ในสนาม) กรณีที่ไม่มีค่าผลวิเคราะห์ของสภาพให้ซึมได้ของดินในห้องปฏิบัติการและในภาคสนามให้พิจารณาจากเนื้อดิน

1.4) เนื้อดิน : ควรมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนทรายแป้ง ดินเหนียวปนทราย และดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินเหนียวปนกรวดมาก พยายามหลีกเลี่ยงดินที่มีกรวดลูกรัง และชั้นหินพื้น เนื่องจากเก็บกักน้ำไม่อยู่ และยากต่อการขุด

3) อื่น ๆ ลักษณะที่เหมาะสมสำหรับการสร้างสระเก็บกักน้ำ มีดังนี้

3.1) ควรมีระดับน้ำใต้ดินตื้น

3.2) มีปริมาณก้อนหินขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่กว่า 25 เซนติเมตร บนผิวดิน น้อยกว่าร้อยละ 3 ของพื้นที่

3.3) มีปริมาณหินพื้นที่ไม่ล่อยู่บนดิน: มีปริมาณหินโผล่ น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่

2.4.1.3 รูปแบบของสระเก็บกักน้ำ

กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระเก็บกักน้ำมาตรฐานซึ่งเป็นรูปแบบเรขาคณิตพร้อมหลักเกณฑ์ในการคำนวณปริมาณงานดินชุด หากมีการก่อสร้างสระเก็บกักน้ำที่มีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินชุดได้ เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพิจารณาเลือกตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ของตนเองภายใต้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่

2.4.1.4 การก่อสร้าง

เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ และคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ร่วมตรวจสอบสภาพพื้นที่เพื่อวางแผนผังแปลง และกำหนดขนาดสระเก็บกักน้ำที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตามรูปแบบและรายการมาตรฐานที่กรมพัฒนาที่ดินกำหนด

หมายเหตุ

การสร้างสระเก็บกักน้ำในพื้นที่ของเกษตรกรให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงของพื้นที่เหมาะสมและความสมัครใจของเกษตรกร

2.4.2 การพัฒนาเกษตรกร

ดำเนินการฝึกอบรม เฉพาะเกษตรกรรายใหม่ และไม่เป็นเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (5 ปรุสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง) พร้อมทั้งการจัดเวทีชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางกรอบกระบวนการเรียนรู้ แบ่งช่วงเวลา เพื่อให้มีเวลาเรียนรู้และปฏิบัติที่มีความต่อเนื่อง จัดให้มีการศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ที่ต้อง ทั้งนี้ การดำเนินการหน่วยงานอาจดำเนินการเอง หรือร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นผู้จัดการฝึกอบรม โดยการเบิกจ่ายเงินแทนกันหรือวิธีการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดในเนื้อหาประเด็นหลัก ดังนี้

(1) การบริหารและจัดแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน และการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่เพื่อประโยชน์สูงสุด

(2) การคำนวณโดยใช้หลักวิชาการเกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะเก็บกักน้ำให้พอเพียงต่อการดำเนินกิจกรรมการเกษตรในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมตลอดปี

(3) การวางแผนการผลิตสำหรับเกษตรกรรายย่อย

(4) วิชาการอื่น ๆ ที่มีความเหมาะสมกับภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่

หมายเหตุ

สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมในจำนวนเกษตรกร ศักยภาพของสถานที่และวิทยาการที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ (รายการปรับเปลี่ยนและถ่วงง่ายได้ตามความเหมาะสม)

2.4.3 การพัฒนาการผลิต (ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง)

การพัฒนาการผลิต

ผู้ผลิตสินค้าจะประสบผลสำเร็จในการทำงานได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ คุณภาพของสินค้าและการบริการ ราคาเหมาะสมหรือไม่ ผู้ผลิตต้องมีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตนเอง คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค สินค้ามีคุณภาพดี มีการบริการที่ดีหลังการขาย เมื่อสินค้ามีปัญหาสามารถเปลี่ยนสินค้าได้ ไม่นำสินค้าเน่าเสียมาขายผู้บริโภคมีความพึงพอใจ เป็นต้น

ในปัจจุบันเราจะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการมีรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้ได้สินค้าที่มีปริมาณสูง มีคุณภาพดี มีรูปแบบต่าง ๆ ลดแรงงานคน เพิ่มผลผลิตได้เร็วขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีกำไรมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาการผลิตได้ประสบความสำเร็จ ควรให้องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการพัฒนาการผลิต สิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ คือ เกษตรกรต้องมีการจัดการที่ดีและตัดสินใจที่ถูกต้องก็จะประสบความสำเร็จ มีความเสี่ยงน้อยแต่ได้ประโยชน์มากที่สุด ก่อให้เกิดรายได้ โดยเกษตรกรต้องสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อนำมาประกอบการวางรูปแบบกิจกรรมภายในฟาร์มของตนเอง มีการใช้ปัจจัยการผลิตภายในฟาร์มให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการคัดเลือกกิจกรรมการผลิตควรให้สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ตลอดจนความรู้ความสามารถของเจ้าของฟาร์มในการจัดสรรทรัพยากร ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน มาใช้ในการผลิตพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง เพื่อลดความเสี่ยง การวางแผนและงบประมาณฟาร์มในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และประมง เพื่อการพัฒนาการผลิตควรเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และประเมินผลการทำฟาร์มเอาไว้ด้วย

การจัดการในการผลิต

คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ ให้คำปรึกษาและแนะนำ ในการจัดทำ แผนการผลิต และแผนผังฟาร์ม (ภาคผนวก ง) ซึ่งการจัดการการผลิตเกษตรกรแต่ละพื้นที่ แต่ละฟาร์มจะไม่เหมือนกัน ดังนั้น ในการตัดสินใจว่าจะเลือกผลิตกิจกรรมอะไร และอย่างไร ในสภาพขีดจำกัดด้านทรัพยากร และภายใต้ความเสี่ยง ความไม่แน่นอนของการผลิต และการตลาดนั้น มีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 1) จะผลิตอะไร
- 2) จะผลิตที่ไหน
- 3) จะผลิตเมื่อไร
- 4) จะผลิตเท่าไร และอย่างไร
- 5) จะผลิตและขายกับใคร

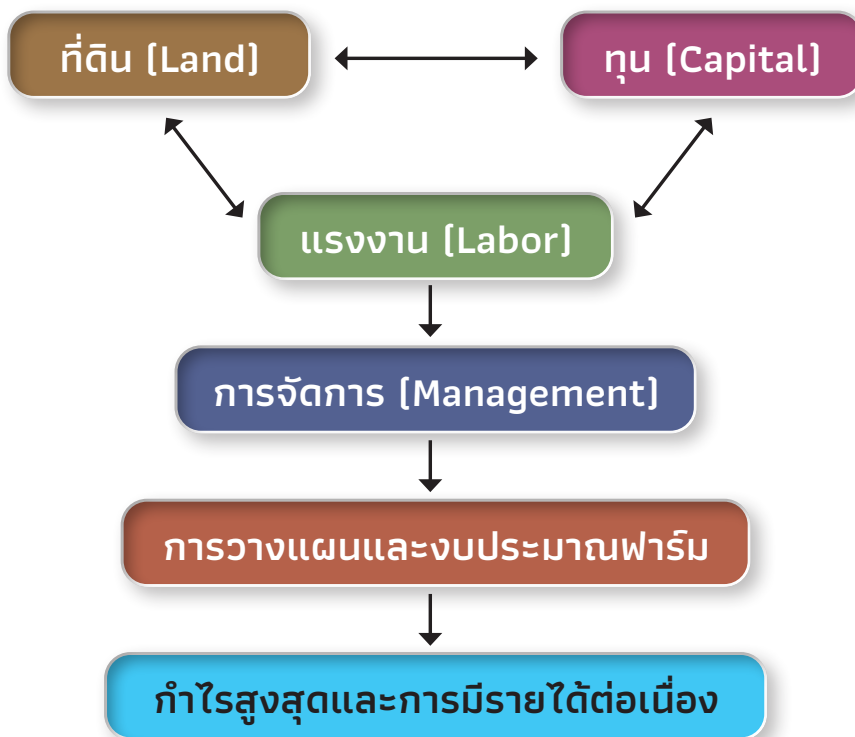
นอกจากพิจารณาจากเกณฑ์เป็นหลักแล้ว ยังต้องพิจารณารายละเอียด ดังนี้

- 1) จะผลิตพืชหรือสัตว์อะไร เช่น ข้าว ไม้ผล พืชไร่ พืชผัก ปศุสัตว์ ประมง เป็นต้น และจะต้องพิจารณาต่อว่าถ้าผลิตไม้ผล ควรเป็นไม้ผลชนิดใด เช่น มะม่วง ส้มโอ เงาะ หรือลำไย
- 2) จำนวนและชนิดของปัจจัยการผลิตที่ใช้ว่าเหมาะสมกับแรงงานในครอบครัว หรือไม่ หากไม่เพียงพอจะจ้างจำนวนเท่าไร แรงงานจ้างได้มาจากไหน และระยะเวลาในการจ้าง
- 3) วิธีการผลิตและเทคนิควิชาการ ตลอดจนการจัดการและบริหารฟาร์ม จะดำเนินการอย่างไร จะเริ่ม ณ จุดใดก่อน มีการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขอย่างไร รวมทั้ง มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในฟาร์มหรือไม่
- 4) ชนิดของโรงเรือนและอาคารที่มีความจำเป็นหรือเหมาะสมเพียงใด เพื่อความสะดวกในการจัดการ ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์
- 5) การวางแผนและงบประมาณฟาร์ม การจดบันทึก และบัญชีฟาร์มจะดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ทราบทิศทางการทำงานและผลการดำเนินงาน โดยเฉพาะรายได้ รายจ่าย และกำไร ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ซึ่งสามารถนำมาเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงแก้ไขและวางแผนในปีต่อไป
- 6) จะซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตที่ไหน กับใคร และอย่างไร เช่น พ่อค้าท้องถิ่น พ่อค้าคนกลาง กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอีกหลายอย่าง เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ความรอบรู้ และประสบการณ์ การบริหารงานด้านแรงงาน ความเข้าใจ สภาพการผลิต การตลาด ความคล่องตัวและการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ความขยันหมั่นเพียร การดูแลเอาใจใส่ ความสำนึกรับผิดชอบในการทำงาน เป็นต้น

หมายเหตุ

การพัฒนาการผลิตขอให้คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอวิเคราะห์ สภาพพื้นที่ความเหมาะสมของการผลิต ชนิดพืชและความต้องการของตลาดร่วมกับ เกษตรกรเจ้าของพื้นที่

ภาพที่ 2 แผนผังการจัดการในการผลิต

สิ่งที่เกษตรกรเจ้าของฟาร์มควรรู้และปฏิบัติ

เกษตรกรมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความรู้และรอบรู้อย่างถูกต้อง และทันต่อเหตุการณ์ และสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจคือ สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของฟาร์ม เช่น สภาพพื้นที่ (ที่ลุ่ม ที่ดอน) ชนิดดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน แสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น และสิ่งมีชีวิตที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบการผลิต นอกจากนี้ ยังต้องมีความรู้ด้านปัจจัยภายนอก เช่น วิทยาการผลิตสมัยใหม่ ระบบตลาด การซื้อ การขายปัจจัยการผลิต ผลผลิต ระบบเศรษฐกิจและสินเชื่อ กฎเกณฑ์และกฎหมายของสังคม นโยบายของรัฐบาล และระบบเศรษฐกิจของภูมิภาค ซึ่งโดยสรุปเกษตรกรควรมีความรู้ ดังนี้

1. ความรู้ทางด้านการเกษตร (วิชาการและสภาพพื้นที่)
2. ความรู้ด้านการเงินและสินเชื่อ
3. ความรู้ทางด้านการวางแผนและงบประมาณฟาร์ม
4. ความรู้ทางด้านการจัดบันทึกและบัญชีฟาร์ม
5. ความรู้ทางด้านการตลาด
6. ความรู้ทางด้านการจัดการและบริหารฟาร์ม
7. ความรู้ทางด้านสังคม (ในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร)
8. ความรู้ทางด้านกฎหมายและอื่น ๆ ตามความจำเป็น

สำหรับแนวทางการพัฒนาการผลิตแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ด้านพืช ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ ซึ่งการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ด้าน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อให้เกิดแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ รวมทั้งเพื่อเป็นแปลงแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของเกษตรกร และสามารถเป็นแปลงตัวอย่างการเรียนรู้ของเกษตรกรภายในชุมชนได้ ซึ่งมีแนวทางการสนับสนุนตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงานใน 4 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมการปรับปรุงบำรุงดิน

การปรับปรุงบำรุงดิน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรเพิ่มเติมตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรรู้จักพัฒนาและพึ่งพาตนเองตามแนวทางและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1.1) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

1.2) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดิน โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ภายใต้วงเงิน

งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเหมาะสมในการเพาะปลูกพืช

ทั้งนี้ สามารถปรับเปลี่ยนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดินได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ภายใต้วงเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และต้องเป็นปัจจัยการผลิตภายใต้ภารกิจของกรมพัฒนาที่ดินเท่านั้น

2) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ ตามแผนการผลิต และความต้องการของเกษตรกร ภายหลังจากชุดสระเก็บกักน้ำและปรับปรุงบำรุงดินเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ กิ่งพันธุ์ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ไม้ที่ให้ผลผลิต) และเมล็ดพันธุ์พืชผัก สมุนไพร ซึ่งมีแนวทางดังนี้

2.1 กรมส่งเสริมการเกษตรแจ้งรายละเอียดโครงการฯ แนวทางการดำเนินงาน และงบประมาณการจัดซื้อปัจจัยการผลิตด้านพืช ให้แก่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 1 – 6 และสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดทราบ

2.2 สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่จะได้รับปัจจัยการผลิต ด้านพืช กับสำนักงานเกษตรอำเภอ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ว่ารายชื่อตรงกันหรือไม่ พร้อมทั้งยืนยันรายชื่อเกษตรกรที่จะได้รับปัจจัยการผลิตด้านพืช ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเกษตรกรที่จะได้รับปัจจัยการผลิต ต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่อยู่ในโครงการ “5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง”

2.3 กรมส่งเสริมการเกษตร โอนสรรจัดงบประมาณให้สำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อไปดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างปัจจัยการผลิตด้านพืช ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่อไป ในการโอนจัดสรรงบประมาณจะจัดสรรงบประมาณให้ตามวงเงินที่ได้ทำแผนไว้กับสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลัง

2.4 สำนักงานเกษตรอำเภอและแรงงานระดับตำบล จัดทำแผนการผลิต และแผนผังฟาร์ม ร่วมกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และรวบรวมความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ด้านพืช ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

2.5 สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการ จัดหา/จัดซื้อปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตามแผนการผลิต และความต้องการของเกษตรกร โดยการจัดซื้อปัจจัยการผลิตให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืชสวน พ.ศ. 2562 และประกาศกรมส่งเสริมการเกษตรเรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์พืช พืชผล ผลผลิต และผลพลอยได้ จากการดำเนินงานส่งเสริมด้านการเกษตร

2.6 สำนักงานเกษตรจังหวัดส่งมอบปัจจัยการผลิตด้านพืชให้สำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อมอบให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการต่อไป ทั้งนี้ ในการส่งมอบปัจจัยการผลิตขอให้เกษตรกรลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานตามแบบฟอร์ม การรับปัจจัยการผลิตด้วย

2.7 สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านพืช ให้เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

3) กิจกรรมส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ด้านประมง

เป็นการส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านประมง) และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการสร้างจุดเริ่มต้นกิจกรรมด้านประมงในแหล่งน้ำของเกษตรกร ให้มีสัตว์น้ำสำหรับบริโภค ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน หรือสร้างรายได้และแบ่งปันต่อชุมชน รวมถึงเกษตรกรได้เรียนรู้การปรับใช้กิจกรรมประมงในหลักการเกษตรกรรมยั่งยืน โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานกรมประมงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้คำแนะนำ คำปรึกษาด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการดำเนินงานที่ร่วมกันพิจารณาจัดทำขึ้น ภายใต้กรอบการดำเนินงานโครงการฯ มีการนำองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (ภาพที่ 4)

แนวทางการดำเนินงานมีดังนี้

3.1) กรมประมง (สำนักงานประมงจังหวัด/ประมงอำเภอ) ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดยส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ (ด้านประมง) ดำเนินการชี้แจงโครงการวิธีการดำเนินโครงการพร้อมส่งเสริมความรู้ด้านประมงที่เกี่ยวข้องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

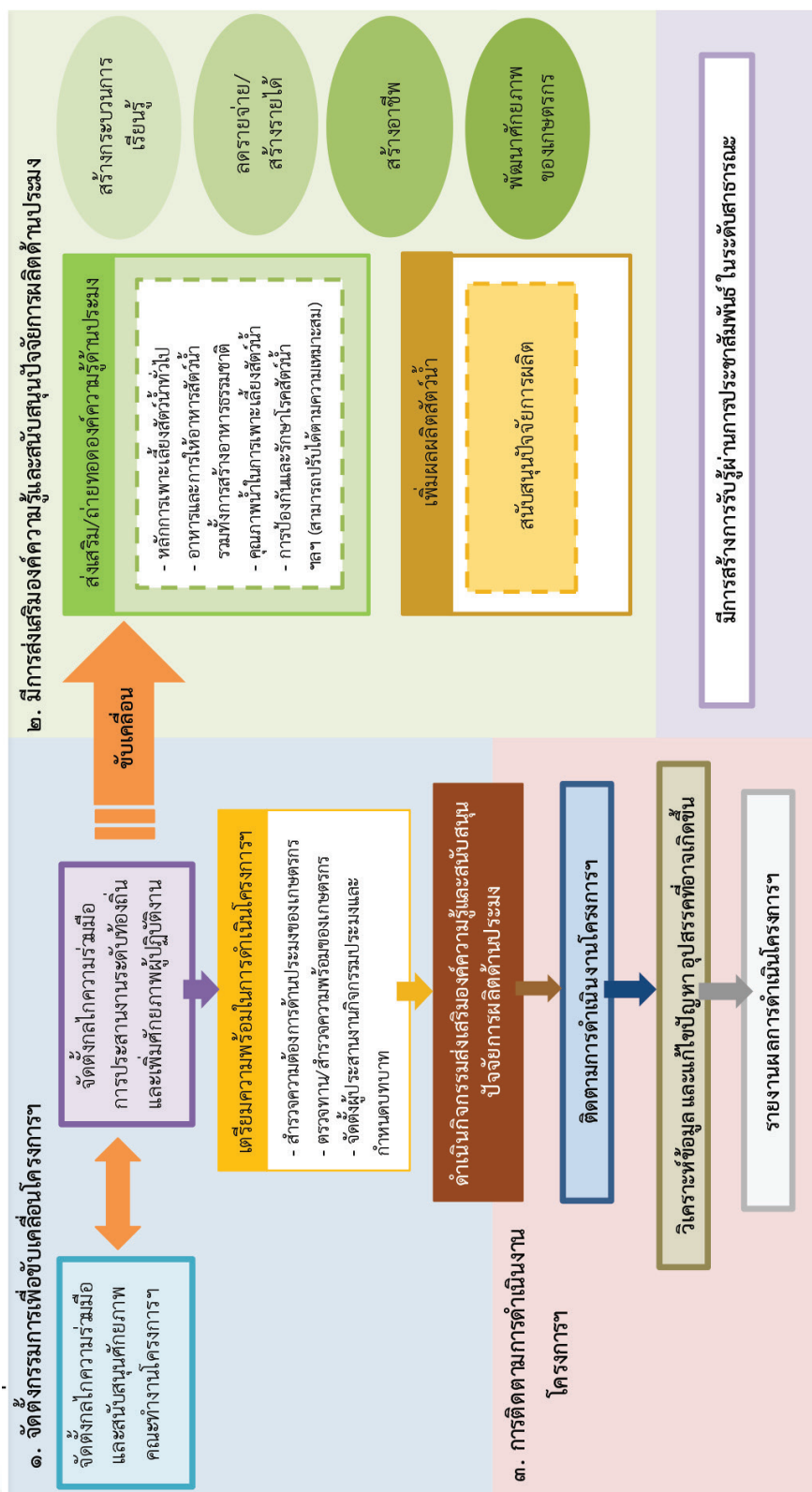
3.2) สำนักงานประมงจังหวัด/ประมงอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบความต้องการและความพร้อมของเกษตรกร จัดส่งให้กรมประมง เพื่อดำเนินการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

3.3) สำนักงานประมงจังหวัด/ประมงอำเภอ ดำเนินการส่งมอบปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และติดตามการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมรายงานผลการดำเนินงาน ให้กรมประมงทราบต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
(กิจกรรม ส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้านพืช
ให้เหมาะสมตามสภาพพื้นที่)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
(กิจกรรมการส่งเสริมองค์ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืช)

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการดำเนินการส่งเสริมการรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านประมง

4) กิจกรรมการสนับสนุนปัจจัยด้านปศุสัตว์

การพัฒนาอาชีพด้านปศุสัตว์ การจัดทำกิจกรรมหนุนเสริมเข้าสู่การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพื่อดำเนินการเลี้ยงสัตว์ ส่งเสริมการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรมและมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รูปแบบของปัจจัยการผลิตปศุสัตว์เป็นการดำเนินการจัดหาปัจจัยการผลิตดังกล่าวตามความต้องการของเกษตรกรและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ส่งเสริมองค์ความรู้ และสนับสนุนพันธุ์สัตว์ โดยมีเจ้าหน้าที่หน่วยงานกรมปศุสัตว์ให้คำแนะนำคำปรึกษาด้านวิชาการ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานโครงการฯ ตามแผนการดำเนินงานที่ร่วมกันพิจารณาจัดทำขึ้น

วิธีการดำเนินงานพัฒนาด้านปศุสัตว์ในโครงการฯ

4.1) เตรียมความพร้อมของเกษตรกรและพื้นที่ (โดยแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลของเกษตรกร)

(1) สืบหาข้อมูลทรัพยากร พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช อาหารสัตว์ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่ตำบล ร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงและเจ้าหน้าที่

(2) จัดทำแผนความต้องการปัจจัยการผลิต (พันธุ์สัตว์และหรืออาหารสัตว์ วัตถุดิบอาหารสัตว์ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร สารเติมอาหารสัตว์ จุลินทรีย์ วัสดุอุปกรณ์การเลี้ยง ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับต่อราย หรือต่อกลุ่ม ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอและจังหวัด

(3) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ในการเตรียมความพร้อมในการออกแบบที่อยู่อาศัยให้สัตว์เลี้ยงของเกษตรกร

4.2) จัดทำรายละเอียดโครงการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดทำแผนและรายละเอียดการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ขออนุมัติดำเนินการจัดหา ตามความต้องการของเกษตรกร โดยกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของปัจจัยการผลิตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เช่น หลักวิชาการปศุสัตว์ ลักษณะประจำพันธุ์ ราคาตลาด เป็นต้น ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และที่เกี่ยวข้อง

4.3) สร้างกระบวนการเรียนรู้และส่งมอบปัจจัยการผลิต

(1) จัดเวทีของกลุ่มเกษตรกรและพี่เลี้ยงเกษตรกรในระดับตำบล เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาอาชีพจากฐานทรัพยากรพืช สัตว์ จุลินทรีย์ท้องถิ่น โดยเครื่องมือ VRIO BMC Eco system circular system

(2) ส่งมอบปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรตามแผนการผลิตของกลุ่ม เพื่อดำเนินการบริหารจัดการของกลุ่มและสมาชิก

4.4) ติดตาม รายงาน ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน

(1) ติดตามผลระหว่างการทำงานจากพี่เลี้ยงของเกษตรกร รายงาน ติดตามลงพื้นที่แปลงของเกษตรกรและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

(2) รายงานผลการติดตาม ผลการทำงานประจำเดือน และสิ้นปี

(3) ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงานด้านปศุสัตว์

หมายเหตุ

การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทั้ง 4 ด้าน เป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเบื้องต้น และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เพราะฉะนั้นเกษตรกรต้องสมทบเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ครบทั้ง 4 ส่วน ตามหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ

ส่วนที่ 1 ร้อยละ 30 ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 ร้อยละ 30 ใช้สำหรับปลูกข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ร้อยละ 30 ใช้สำหรับปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ

ส่วนที่ 4 ร้อยละ 10 ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนอื่น ๆ

โดยสามารถยืดหยุ่นขนาดพื้นที่ในแต่ละส่วนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ซึ่งในส่วนของการแปลงนาข้าว เกษตรกรต้องดำเนินการปรับพื้นที่เอง เพื่อให้มีข้าวไว้บริโภคในครัวเรือนอย่างเพียงพอ

2.4.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกร

กรณีคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอ พิจารณาเห็นว่าเกษตรกรบางพื้นที่ที่สามารถพัฒนาขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มได้ ต้องพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการเกษตรอย่างถ่องแท้ สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เพื่อดำเนินธุรกิจการเกษตรอย่างทันยุคทันสมัย มีความคิดในการวางแผน โดยเฉพาะการรู้ถึงอุปสงค์ของตลาด และเตรียมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว วิเคราะห์ข้อมูลรอบด้าน เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยศึกษาและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

2) ให้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการ พร้อมทั้งเติมเต็มความรู้ด้านบัญชีฟาร์ม เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิต – ผลกำไร รวมทั้งมีความรู้ด้านการตลาด ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

3) คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด/อำเภอ ต้องเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ และความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ มีความรู้ทางวิชาการ มีความเข้าใจในนโยบายการบริหารจัดการโครงการ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่ดีสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร

กระบวนการพัฒนาเกษตรกร ประกอบด้วย

1) ประเมินวิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกร ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพ และจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพและแผนการผลิต

2) พัฒนาทักษะอาชีพ เชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้ประกอบการ และทักษะดิจิทัลให้กับเกษตรกร

3) สนับสนุนการรวมกลุ่มทำธุรกิจและพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ

4) ให้ความรู้พัฒนาทักษะสู่การเป็นผู้ประกอบการครบวงจร

5) สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่

6) สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบให้เป็นผู้นำ ในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน

7) บูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกร

8) สนับสนุนเจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการหรือพี่เลี้ยงจากระดับจังหวัดสู่อำเภอ

2.4.4.1 การพัฒนากลุ่ม

การพัฒนากลุ่ม คือ การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล ประกอบการตัดสินใจ ดำเนินกิจกรรมกลุ่มเพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขัน สามารถพัฒนาให้เกิดเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูปสินค้าการเกษตร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับธุรกิจชุมชนให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือการนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐาน ไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และผลิตภัณฑ์เกษตร ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพ สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานด้านการเกษตร ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็งแก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

2.4.4.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มให้สอดคล้องกับสินค้าและพื้นที่ โดยใช้กระบวนการกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพ เพื่อขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม
- 2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะของสมาชิก ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อลดต้นทุนเพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขันสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ เกิดเครือข่ายและการดำเนินงานร่วมกัน
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและมีพลังในการขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่ม และพัฒนาไปสู่เครือข่ายกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นคงทางอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดี
- 4) พัฒนาความรู้และทักษะให้กลุ่มเกษตรกรในด้านการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับการดำเนินงานกลุ่มให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ส่งเสริมการสร้างรายได้ในครอบครัวเกษตรกร ลดค่าใช้จ่าย กระตุ้นให้มีการออมเพิ่มขึ้น และสามารถจัดตั้งเป็นกองทุนในกลุ่มของตนเองได้

6) ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

2.4.4.3 ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่ม

คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด และอำเภอ ให้ความรู้เรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 1) ประธาน 2) รองประธาน 3) เลขานุการ 4) เภรัญญิก และ 5) ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ ตามข้อตกลงของกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ กำหนดวัตถุประสงค์ของการตั้งกลุ่ม วางแผน ประสานงานดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การจัดการ ที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยให้ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนอย่างอิสระตามความเหมาะสม

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ที่ควรจะมีในการจัดตั้งคณะกรรมการ บริหารจัดการกลุ่ม ดังนี้

ประธาน

บทบาทหน้าที่

- เป็นประธานในที่ประชุม
- จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานตามมติที่ประชุม

รองประธาน

บทบาทหน้าที่

- เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถ เข้าร่วมประชุมได้
- ปฏิบัติงานแทนประธานตามที่ได้รับมอบหมาย
- ติดต่อประสานงานและร่วมปฏิบัติงานกับประธาน อย่างใกล้ชิด
- ปฏิบัติงานอื่นตามที่ประธานหรือมติที่ประชุมมอบหมายให้ ดำเนินการ

เลขานุการ

บทบาทหน้าที่

- จดรายงานการประชุม
- ปฏิบัติงานตามที่ประธานและที่ประชุมมอบหมาย

เหรียญกษาปณ์

บทบาทหน้าที่

- จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หลักฐานการรับ-จ่ายเงินของคณะกรรมการ หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- รับผิดชอบเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
- ดำเนินการติดตามและควบคุมเกี่ยวกับการเงิน และการบัญชีของคณะกรรมการ

ประชาสัมพันธ์

บทบาทหน้าที่

- ติดต่อประสานงานและออกข่าวสารหรือเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ประชุมได้ลงมติไว้แล้ว
- ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการ หน่วยงาน และบุคคลภายนอก

2.4.4.4 แนวทางการพัฒนากลุ่ม แบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอ และแรงงานระดับตำบล ร่วมกันประเมินสถานการณ์ พิจารณาศักยภาพเกษตรกรจากแผนการผลิตรายบุคคล โดยวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งสถานที่ องค์ความรู้ และความสามารถในการถ่ายทอดต่อได้ ตามแบบฟอร์ม (ภาคผนวก จ) พร้อมทั้งรวบรวมและสรุปผลข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนากลุ่มต่อไป

ระยะที่ 2 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอ แรงงานระดับตำบล และกลุ่มเกษตรกรร่วมกันจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม พร้อมประเด็นการพัฒนาของกลุ่มและคัดเลือกวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ โดยมีวิทยากรหลัก และวิทยากรผู้ช่วย พร้อมกับพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- 1) คัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการพัฒนากลุ่มและวิทยากร
- 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร
- 3) สรุปบทเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้

ระยะที่ 3 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอ และแรงงานระดับตำบล สรุปและประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- 1) จัดกระบวนการเรียนรู้
 - 1.1) ทบทวนสรุปและอภิปรายกระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
 - 1.2) กำหนดบทบาท มอบหมายหน้าที่ให้สมาชิก เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้
 - 1.3) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และชุมชนใกล้เคียงทราบ
 - 1.4) ถอดบทเรียนแหล่งเรียนรู้ต้นแบบของกลุ่ม
- 2) หลังจากพัฒนากลุ่ม 6 เดือน คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอ และแรงงานระดับตำบล ดำเนินการประเมินผลสรุปเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.4.5 การพัฒนาการตลาด

แนวทางการส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

การส่งเสริมด้านการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เป็นประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดความยั่งยืน โดยในช่วงแรกของการเริ่มดำเนินโครงการอาจยังไม่มีมีการดำเนินการด้านตลาดหรือการจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลผลิตของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน แต่เมื่อเกษตรกรสามารถทำการผลิตพอเพียงต่อการบริโภค มีผลผลิตปริมาณมากพอที่จะจำหน่าย ต้องมีการดำเนินการด้านการตลาดมารองรับ โดยในระยะเริ่มต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมด้านการตลาดเพื่อเตรียมสนับสนุนการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรผ่านช่องทางต่าง ๆ ระยะเวลาต่อไปจะเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดที่สอดคล้องกับปริมาณการผลิต ชนิดของผลผลิต และผลักดันไปสู่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง

ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่เป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เตรียมความพร้อมด้านการตลาดของโครงการ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการตลาดให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะแหล่งจำหน่ายในชุมชนรองรับผลผลิตที่ออกมาในช่วงแรก และเตรียมเครื่องมือ ระบบ และช่องทางต่าง ๆ เพื่รองรับการจำหน่ายผลผลิตให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เป้าหมาย

1. มีข้อมูลผู้บริโภคที่อยู่ใกล้เคียงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้านค้าในชุมชน ตลาดชุมชน
2. มีการวิเคราะห์แพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร ทั้งของภาครัฐและเอกชนที่เหมาะสม สำหรับเกษตรกร
3. มีช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่พร้อมสำหรับการส่งเสริมการตลาด และการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมวิธีใช้งาน สำหรับเกษตรกร

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดกำหนดกรอบแนวทางการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ มอบหมายแรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลสำรวจรวบรวมข้อมูล ผู้บริโภค ร้านค้า รวมทั้งตลาดชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับเกษตรกรที่รับผิดชอบดูแล เพื่อให้มีแหล่งจำหน่ายทันทีเมื่อมีปริมาณผลผลิตมากพอ
2. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ประสานบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่เป็นเจ้าของแพลตฟอร์มในการอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการและการสนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ ในระดับส่วนกลาง และให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดดำเนินการในลักษณะเดียวกันในระดับจังหวัด รวมทั้งการเตรียมการรวบรวมความต้องการของกลุ่มลูกค้าสำคัญในจังหวัดโดยเฉพาะสหกรณ์ สถานที่ราชการ บริษัทเอกชน โรงพยาบาล สถานศึกษาที่มีความต้องการสินค้าคุณภาพและปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการผลิตของเกษตรกรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้นในระยะต่อไป
3. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดรวบรวม Website และเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายในจังหวัดสำหรับการส่งเสริมการตลาดและการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งเตรียมการส่งเสริมด้านการตลาด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างแบรนด์ เตรียมกลยุทธ์ด้านการตลาดให้เกษตรกรแต่ละกลุ่ม รวมทั้งการขยายผลด้านอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องกัน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

ระยะที่ 2 การจำหน่ายในช่วงเริ่มมีผลผลิต

ในระยะนี้เน้นการผลิตเพื่อให้มีอาหารเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนของเกษตรกรตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 สามารถแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และมีแหล่งจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรต่าง ๆ ที่แน่นอน ในเวลาที่มีผลผลิตมากพอสำหรับจำหน่าย

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีอาหารเพียงพอ มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และจำหน่ายผลผลิตได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในการเลือกชนิดพืช สัตว์ ประมง เพื่อการผลิต ที่เหมาะสมและหลากหลาย สามารถนำไปบริโภคในครัวเรือนและการจำหน่ายในระยะต่อไปได้ง่าย

2. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอมอบหมายให้แรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ติดตามการผลิตของเกษตรกรที่รับผิดชอบ เมื่อมีผลผลิตมากเกินไปสำหรับการบริโภคแล้ว ในระยะเริ่มต้นให้ดำเนินการประสาน อำนาจความสะดวกในการแลกเปลี่ยนผลผลิต/สินค้าเกษตร ระหว่างเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกันรวมถึงเกษตรกร/บุคคลที่อยู่ภายนอกโครงการ รวมทั้งการจำหน่ายในกลุ่มผู้บริโภคใกล้เคียงในลักษณะ “ผูกปิ่นโต” การจำหน่ายในร้านค้าชุมชน และตลาดชุมชนใกล้เคียง

ระยะที่ 3 รวมกลุ่ม/สร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชน

เป็นการเตรียมการรวมกลุ่มตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เพื่อให้มีผลผลิตมากพอ และสร้างเครือข่ายตลาดในชุมชน เตรียมจำหน่ายเองผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมตัวกันขายเพื่อให้ได้ราคา ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย และตัดวงจรพ่อค้าคนกลาง

เป้าหมาย

เกษตรกรรวมกลุ่ม สามารถจำหน่ายผลผลิต และสร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชนได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดและระดับอำเภอผลักดันให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมกลุ่มเกษตรกรในระดับชุมชน/ตำบล และสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตจากกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่มาจำหน่ายร่วมกับตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น ตลาดสีเขียว ตลาดอื่น ๆ และเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2. ภายหลังจากการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแล้ว ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน หาเอกลักษณ์/จุดเด่นของกลุ่มตนเอง

เพื่อเตรียมการต่อยอดไปสู่ระยะที่ 4 โดยสนับสนุนการบริหารจัดการให้กลุ่มมีการรวมตัวที่เข้มแข็งมากขึ้น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันในการผลิต การรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต

3. ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอมอบหมายแรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลรวบรวมข้อมูล (รายละเอียดคุณภาพ/ปริมาณ/ภาพถ่าย/คลิปวิดีโอ) ของกลุ่มเกษตรกรที่รับผิดชอบ เพื่อนำมาส่งเสริมด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์ ผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรและช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ โดยให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ระยะที่ 4 ผลักดันสู่วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองได้

เพื่อพัฒนาและยกระดับกลุ่มเกษตรกรให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด สร้างธุรกิจชุมชน ยกระดับรายได้ของกลุ่มเกษตรกรตามแนวทางการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3

เป้าหมาย : กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอสร้างความเข้าใจให้กลุ่มเกษตรกรทราบถึงสิทธิประโยชน์ วิธีการและขั้นตอนในการขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562)

2. ยกระดับการบริหารจัดการการตลาด โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอผลักดันให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการด้านการตลาดด้วยตนเอง ผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรและช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ให้

3. ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดและอำเภอเป็นแกนกลางประสานบูรณาการหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการผลิต การตลาด การสร้างแบรนด์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และต่อยอดการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ สร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าเพื่อขยายกำลังการผลิตและสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาดโดยประสานสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อขยายผลการพัฒนาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

2.5 การติดตามและประเมินผลโครงการฯ

ติดตามในทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อติดตามความสำเร็จของงาน และหาโอกาสในการปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานของโครงการดีขึ้น รวมทั้งมีการประเมินผลโครงการ ดังนี้

2.5.1 การติดตามความก้าวหน้าโครงการฯ (ภาคผนวก จ)

1) การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ ระดับจังหวัดโดยคณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัดฯ

1.1) จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และลงข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามผลการดำเนินการตามแผน รวมทั้งนำเข้าสู่ข้อมูลของเกษตรกรในระบบฐานข้อมูล เพื่อให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) ติดตามผลการดำเนินการตามแผน เพื่อกำกับให้บรรลุเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว เจ้าหน้าที่และผู้บริหารดำเนินงานเชิงรุก เน้นการใช้ข้อมูลมาปรับปรุงงานให้ทันต่อสถานการณ์ เป็นประจำทุก 15 วัน หรือทุกเดือนผ่านระบบติดตาม (ทุกวันที่ 15 และ 30 ของเดือน)

1.2) จัดทำแฟ้มข้อมูล (Port Folio) เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้เป็นรายบุคคล

1.3) วางแผนและกำหนดเป้าหมายการติดตาม ตรวจสอบ ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ พร้อมทั้งเสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะและรายงานผลการดำเนินการตาม ข้อ 1 รวมทั้งจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ และจัดส่งให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ

2) การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการระดับกระทรวงโดยคณะกรรมการบริหารโครงการฯ

2.1) ติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณแต่ละเดือนและไตรมาสของโครงการฯ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับงบประมาณ นำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ผ่านระบบที่ใช้ในการติดตาม เช่น ระบบบริหารจัดการโครงการ โดยมีการรวบรวมเป็นข้อมูลจัดทำสรุปรายงาน

2.2) จัดประชุมประจำเดือนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและโครงการ

3) การตรวจติดตามการดำเนินงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานโครงการฯ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ตามเขตตรวจราชการรวมทั้งการให้กำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

2.5.2 การประเมินผลโครงการฯ โดยศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

รูปแบบการประเมินผลนำแนวคิดของตัวแบบเชิงตรรกะ (Logic model) ซึ่งเป็นรูปแบบของกระบวนการเชิงเหตุและผล สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมืออธิบายกระบวนการของการประเมินผล ที่เน้นความเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมของโครงการฯ รวมถึงผลได้และผลลัพธ์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ส่วนกลาง

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน
1. กำหนดแนวทางติดตามงาน การประเมิน และแก้ไขปัญหา	คณะกรรมการบริหาร โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม เกษตรกรทฤษฎีใหม่	ส.ค. - ก.ย. 63
2. ติดตามความก้าวหน้า การดำเนินงาน ในภาพรวม ให้ผู้บริหารทราบเป็นประจำ	คณะทำงานขับเคลื่อน โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม เกษตรกรทฤษฎีใหม่	ตั้งแต่เริ่มโครงการ ถึงสิ้นสุดโครงการ (ตามความเหมาะสม)
3. ประสานงาน ติดตาม และชี้แนะ แนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนิน โครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของโครงการในพื้นที่ เขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ	1. หัวหน้าผู้ตรวจ ราชการ กษ. 2. ผู้ตรวจราชการ กษ.	ตามแผนการตรวจ ราชการและตาม ความเหมาะสม ของสถานการณ์
4. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ตัดยอดทุกสิ้นเดือน ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่	กองนโยบายเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน (สป.กษ.)	เป็นรายเดือน ผ่านระบบติดตาม (ทุกวันที่ 30 ของเดือน)
5. ประเมินผลโครงการฯ ในภาพรวม	สำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร	มีนาคม สิงหาคม 2564

2. ระดับจังหวัด

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน
1. ติดตาม/ตรวจเยี่ยม/ดูแล/ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ/บันทึกข้อมูล	คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด/อำเภอ/ผู้รับจ้างงาน	ตั้งแต่เริ่มโครงการถึงสิ้นสุดโครงการ (เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม)
2. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ ในส่วนที่รับผิดชอบ	คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ /หน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่	เป็นรายเดือนผ่านระบบติดตาม (ทุกวันที่ 30 ของเดือน)
3. ติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ในพื้นที่ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน) ตัดยอดทุกสิ้นเดือน (ส่งผลการดำเนินงานภายในวันที่ 3 ของเดือนถัดไป)	คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด	ตั้งแต่เริ่มโครงการถึงสิ้นสุดโครงการ
4. สรุปผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อทราบ	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตรในฐานะคณะทำงานและเลขานุการ	ทุกครั้งที่มีการจัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัดของจังหวัด
5. ประสานการประเมินผลโครงการในระดับจังหวัด	1. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2. คณะทำงานระดับจังหวัด	มีนาคม สิงหาคม 2564

การรายงานผลประจำเดือน (ความก้าวหน้าและผลเบิกจ่าย) ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ 25 ของเดือน โดยคณะทำงานฯ ระดับอำเภอ เป็นผู้รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงานให้ คณะทำงานฯ ระดับจังหวัด ทราบ ภายในวันที่ 30 ของทุกเดือน โดยคณะทำงานฯ ระดับอำเภอ จัดทำข้อมูลเกษตรกรและนำเข้าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดบันทึกผลการดำเนินงาน ผ่านระบบติดตามการดำเนินงานเป็นรายเดือนเพื่อให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร และเกษตรกรรมยั่งยืนนำเสนอคณะกรรมการบริหารโครงการฯ รวมทั้งสำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดนำรายงานผลการดำเนินงาน ส่งให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามเขตที่รับผิดชอบทราบ และสรุปผลการดำเนินงาน และประเมินผลโดยสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร

ผู้รับผิดชอบ:

การติดตามความก้าวหน้า สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- 1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- 2) กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร
และเกษตรกรรมยั่งยืน
- 3) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
- 5) หัวหน้าผู้ตรวจราชการ กษ. และผู้ตรวจราชการ กษ.

ประเมินผลโครงการฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยศูนย์ประเมินผล

2.6 หน่วยงานรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมของโครงการ

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1. คณะกรรมการบริหารโครงการ	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. จัดแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล	■ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ■ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
3. คุณสมบัติเกษตรกร	■ คณะกรรมการบริหารโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ■ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. รับสมัครเกษตรกร	■ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด / อำเภอ
5. คัดเลือกเกษตรกร	■ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด / อำเภอ
6. จัดทำคู่มือ	■ คณะกรรมการบริหารโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ■ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
7. ฝึกอบรมเกษตรกร	■ คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด / อำเภอ ■ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
8. การปรับปรุงแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่	■ กรมพัฒนาที่ดิน ■ สถานีพัฒนาที่ดิน
9. การพัฒนาอาชีพ	■ สำนักงานเกษตรจังหวัด ■ สำนักงานประมงจังหวัด ■ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ■ สถานีพัฒนาที่ดิน ■ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
10. ส่งเสริมการตลาด	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด รวมทั้งหน่วยงาน ในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
11. เพิ่มช่องทางการสื่อสารในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
12. ให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13. ติดตามและประเมินผลโครงการฯ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
13.1 การติดตามโครงการฯ ■ ประสานงาน ติดตาม และชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการในพื้นที่เขตตรวจราชการที่รับผิดชอบ	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
■ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานในภาพรวมให้ผู้บริหารทราบเป็นประจำ	คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
■ รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ การรายงานผลการดำเนินงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ รายเดือน	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
13.2 การประเมินโครงการฯ การประเมินผลโครงการฯ	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

หมายเหตุ : ทั้งนี้แผนปฏิบัติงานสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ส่วนที่

3

แนวทางการฝึกอบรม
หลักสูตรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

แนวทางการดำเนินการโครงการ

กิจกรรม : ฝึกอบรมเกษตรกร

ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ไม่เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (5 ประสาน สืบสานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)

หลักสูตรการฝึกอบรม

1. กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
และการพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่
(2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง ไม่พักค้างคืน)
2. กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 2 วิเคราะห์พื้นที่ วางแผนการผลิต
(หลักสูตร 1 วัน)
3. กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 3 การรวมกลุ่ม
(หลักสูตร 1 วัน)
4. กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (ศึกษาดูงาน)
(รุ่นละ 1 วัน)

* เนื้อหา วิธีการ ระยะเวลา เป็นไปตามความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการให้ความรู้

สถานที่ฝึกอบรม

1. ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
3. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่ สปก.
4. ศูนย์เรียนรู้อื่น ๆ
5. สถานที่อื่น ๆ ตามที่คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ระดับอำเภอและจังหวัดเห็นสมควร

ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกุมภาพันธ์ - มิถุนายน 2564

งบประมาณการฝึกอบรม

งบประมาณการฝึกอบรมเกษตรกร 55,633,310 บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ/ผู้ดำเนินการ

1. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. กรมส่งเสริมการเกษตร
3. กรมพัฒนาที่ดิน
4. กรมปศุสัตว์
5. กรมประมง

ตารางการจัดกระบวนการเรียนรู้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

เวลา ครั้งที่	08.00- 09.00 น.	09.00-10.00 น.	10.00 - 12.00 น.	13.00 - 16.00 น.
กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 1 - วันที่ 1	ลงทะเบียน ลงทะเบียน	พิธีเปิดและการบรรยายพิเศษ - ที่มา, วัตถุประสงค์, เป้าหมาย ของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ “แนวทางการขับเคลื่อน และบริหารจัดการภาคการเกษตร ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์”	องค์ความรู้และ การขับเคลื่อน การพัฒนาตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	รูปแบบของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาการเกษตร
- วันที่ 2	09.00 - 12.00 น. แนวคิด หลักการ และรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ : การบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			13.00 - 16.00 น. หลักพื้นฐานและความสัมพันธ์ของการวางแผน การผลิต และการตลาด
ครั้งที่ 2	09.00 - 12.00 น. กระบวนการวางแผนการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่ - การวิเคราะห์พื้นที่ - การวางแผนแปลง - การวางแผนการผลิต			13.00 - 16.00 น. ทฤษฎีใหม่แบบครบวงจร : จากการผลิตสู่การตลาด (ทฤษฎีใหม่ : การจัดการตลาดเพื่อชุมชน)
ครั้งที่ 3	09.00 - 12.00 น. การประชุมกลุ่ม : การบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานการสร้าง เครือข่าย/กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่			13.00 - 16.00 น. การประชุมกลุ่ม : การบริหารจัดการเครือข่าย และการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่
ครั้งที่ 4	09.00 - 12.00 น. การศึกษาดูงาน : เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ - พื้นที่ต้นแบบ - กิจกรรมการผลิต , แปรรูป และการตลาด			13.00 - 15.00 น. แบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น : พิธีปิดการฝึกอบรม การนำเสนอผลงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมอบประกาศนียบัตร

หมายเหตุ : รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม ช่วงเช้า เวลา 10.30 - 10.40 น. ช่วงบ่าย เวลา 14.30 - 14.40 น. หรือเวลาที่เหมาะสม

ฝึกอบรมเกษตรกร

ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ขั้นตอนการดำเนินงาน

จัดฝึกอบรม หลักสูตร 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วงกิจกรรม ดังนี้

ช่วงที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ [2 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง]

- องค์ความรู้และการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- วัฒนธรรมของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาการเกษตร
- แนวคิด หลักการ และรูปแบบของเกษตรกรทฤษฎีใหม่ : การบริหารจัดการน้ำ
- หลักพื้นฐานและความสัมพันธ์ของการวางแผนการผลิต และการตลาด

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์พื้นที่ และวางแผนการผลิต [1 วัน]

- กระบวนการวางแผนการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่
- ทฤษฎีใหม่แบบครบวงจร : จากการผลิตสู่การตลาด
(ทฤษฎีใหม่ : การจัดการตลาดเพื่อชุมชน)

ช่วงที่ 3 การรวมกลุ่ม [1 วัน]

- การประชุมกลุ่ม : การบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
การสร้างเครือข่าย/กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
- การประชุมกลุ่ม : การบริหารจัดการเครือข่าย และการขยายผลเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ช่วงที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ (ศึกษาดูงาน 1 วัน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรทฤษฎีใหม่
24,241 ราย โดยเกษตรกรรายใหม่ ได้รับการฝึกอบรม 24,241 ราย

ตัวชี้วัดกิจกรรม

- กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่

วิธีการฝึกอบรม

- การบรรยายโดยวิทยากรและการบรรยายโดยการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับ การฝึกอบรม (Participatory Lecture) เป็นผู้สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ที่มา แนวคิด หลักการ กระบวนการ วิธีการ และการนำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติ
- การศึกษาดูงาน (Site Visit) เพื่อเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม
- การฝึกปฏิบัติ (Workshop) เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 1

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่

จัดฝึกอบรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักสูตร 2 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง ในหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่ ดังนี้

วันที่
1

วันที่
2

▶▶ องค์ความรู้และการขับเคลื่อนการพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักการและองค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติตนภายใต้หลักความรู้และคุณธรรม

▶▶ รูปแบบของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาการเกษตร

เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเกษตรของตนได้

▶▶ แนวคิด หลักการ และรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ : การบริหารจัดการน้ำ

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามลำดับขั้นของการพัฒนาและแนวคิดการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

▶▶ หลักพื้นฐานและความสัมพันธ์ของการวางแผนการผลิตและการตลาด

เกษตรกรสามารถจัดทำแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยคำนึงถึงการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและพึ่งตนเองด้านปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด

1. องค์ความรู้และการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดหลักการและองค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปฏิบัติตนภายใต้หลักความรู้และคุณธรรม

ระยะเวลา

จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหาวิชา

ความเป็นมาและความสำคัญหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักการ องค์ประกอบ ความหมาย ลำดับขั้นของการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นของการพึ่งพาตนเอง และขั้นก้าวหน้า ประโยชน์และการยกตัวอย่างจากการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละด้าน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกรเกิดความรู้และมีความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถแยกแยะถึงกิจกรรม/แนวทางในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามองค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 2) เกษตรกรสามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและครัวเรือน

เทคนิค/วิธีการ

1. วิทยากรบรรยายเนื้อหา
2. วิทยากรเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- บทความ
- PPT
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ
- บอร์ด, ปากกา

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

2. รูปแบบของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเกษตรของตนเองได้

ระยะเวลา

จำนวน 3 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม นำไปสู่การปฏิบัติ คือการบริหารจัดการภาคการเกษตร มุ่งเน้นให้ผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการ พยายามเริ่มต้นผลิต หรือบริโภคภายใต้ขอบเขต ข้อจำกัดของรายได้ หรือทรัพยากรที่มีอยู่ไปก่อน ซึ่งก็คือหลักในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเอง และลดภาวะการเสี่ยงจากการไม่สามารถควบคุมระบบตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุมีผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) เกษตรกรสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

2) เกษตรกรสามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตรภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่ ในการลดการพึ่งพา เพิ่มขีดความสามารถในการควบคุมการผลิตได้ด้วยตนเอง

เทคนิค/วิธีการ

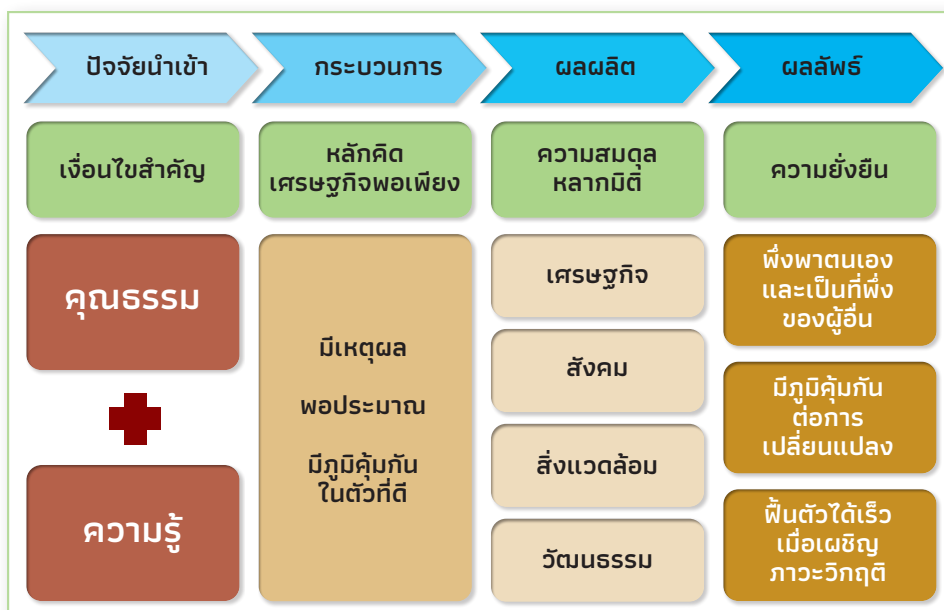
1. วิทยากรบรรยายเนื้อหา
2. วิทยากรเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- บทความ
- PPT
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ
- บอร์ด, ปากกา

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

แนวคิด หลักการ และรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ : การบริหารจัดการน้ำด้วยระบบ และวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หลักเกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ตามลำดับขั้นของการพัฒนาและแนวคิดการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

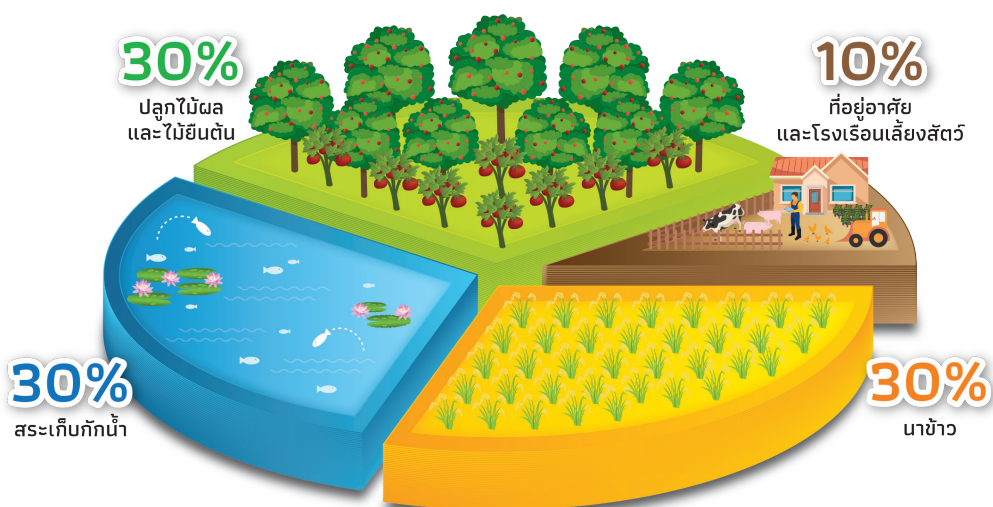
ระยะเวลา

จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

ความเป็นมาความสำคัญและรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น (30:30:30:10) เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารและการบริหารจัดการที่ดินและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการพัฒนาการจัดการดินและการหมุนเวียนการปลูกพืชที่ช่วยเพิ่มผลผลิต มีการใช้ทรัพยากรจากภายในและลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก

ลำดับขั้นของการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และการขยายเครือข่ายสู่ภายนอก วิธีและการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ประโยชน์และการยกตัวอย่างจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกษตรกรเกิดความรู้และมีความเข้าใจหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่ ในทุกลำดับขั้นของการพัฒนาและมีความเข้าใจการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
- 2) เกษตรกรสามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในไร่นาของตนเองได้อย่างเหมาะสม

เทคนิค/วิธีการ

1. วิทยาการบรรยายเนื้อหา
2. วิทยาการเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- บทความ
- PPT
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ
- บอร์ด, ปากกา

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรรู้ถึงประโยชน์ของการปลูกต้นไม้ตามแนวคิด ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
2. เพื่อให้เกษตรกรจัดรูปแบบการปลูกให้เกิดคุณค่าและบูรณาการในพื้นที่ทำกินเดิมให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า
3. เพื่อให้เกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าต้นไม้ที่ปลูกทำให้เป็นทรัพย์ เพื่อออมทรัพย์ และใช้แก้ปัญหาความยากจน

ระยะเวลา

จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

1. การจัดแบ่งที่ดินทำกินเพื่อใช้ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง จากพื้นที่ทำกินอยู่เดิม
2. การจัดองค์ประกอบพันธุ์ไม้ตามวัตถุประสงค์

3. จัดโครงสร้างและลำดับขั้นต้นไม้ในป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง การจัดโครงสร้างพันธุ์ไม้ ให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า

4. กระบวนการสร้างมูลค่าต้นไม้ ในโครงการปลูกป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรสามารถปลูกต้นไม้ตามแนวคิด ป่า 3 อย่างประโยชน์ 4 อย่าง
2. เกษตรกรสามารถจัดรูปแบบการปลูกให้เกิดคุณค่าและบูรณาการในพื้นที่ทำกินเดิม ให้มีสภาพใกล้เคียงกับป่า
3. เกษตรกรสามารถสร้างมูลค่าต้นไม้มาก่อนปลูกทำให้เป็นทรัพย์สิน เพื่อออมทรัพย์และใช้แก้ปัญหาความยากจน

เทคนิค/วิธีการ

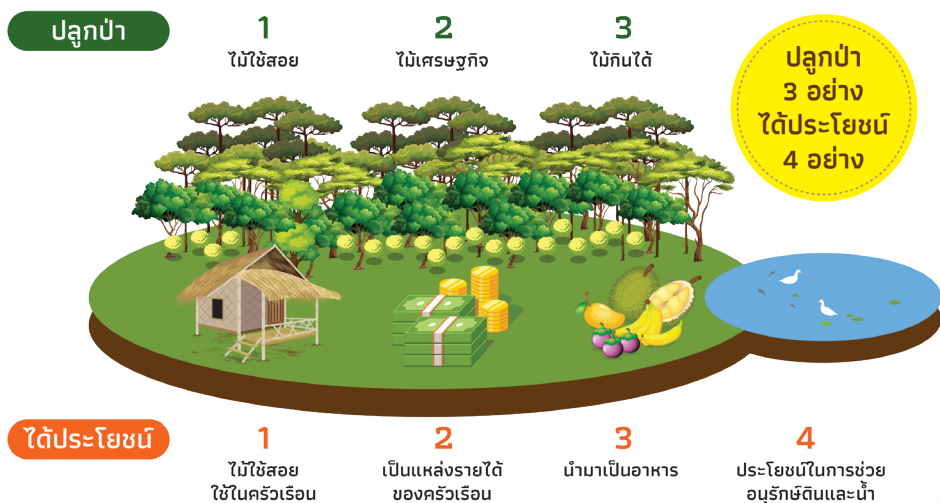
1. วิทยากรบรรยายเนื้อหา
2. วิทยากรเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- PPT
- บอร์ด, ปากกา
- บทความ
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

การปลูกพืช 5 ระดับ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีการปลูกพืชหลากหลายชนิดในแปลงเดียวกัน แต่มีระดับความสูงต่างกัน โดยอาศัยลักษณะความแตกต่างของชนิดพืช ที่มีความสูงต่ำมาปลูกร่วมกันในแปลงเดียวกัน เกิดความหลากหลายของชนิดพืชและการเกื้อกูลกัน ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่าง และสามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ระยะเวลา

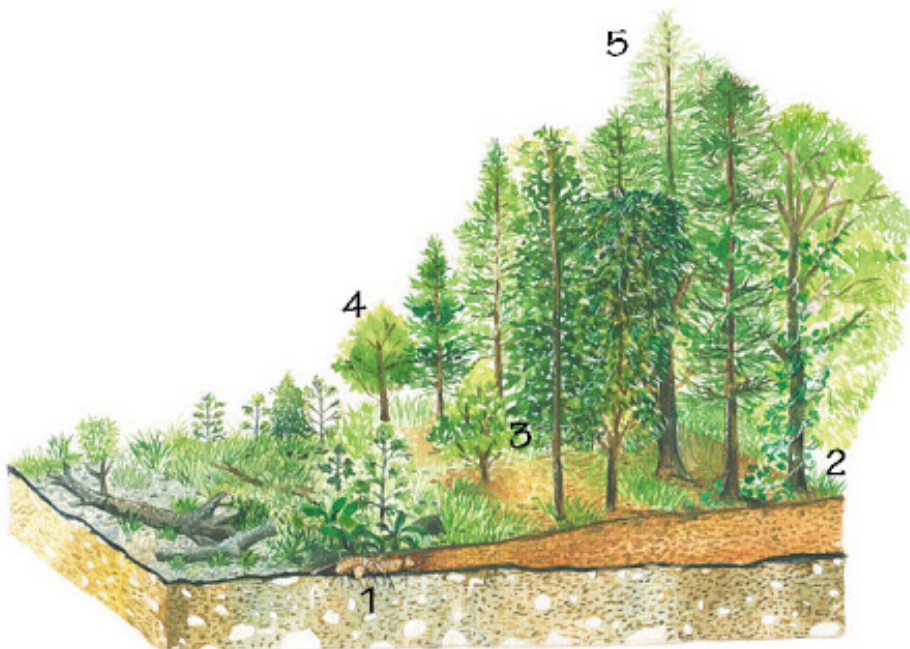
จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

การปลูกพืช 5 ระดับตามความสูงต่างกันและอยู่ร่วมกันได้ ชั้นหนึ่งอยู่สูงสุด ชั้นสองเป็นไม้ที่มีความสูงปานกลาง ชั้นสามเป็นไม้สูงจากระดับพื้นไม่เกิน 3 เมตร ชั้นสี่ไม้ดอกไม้ประดับ ชั้นห้าเป็นไม้หัว และหลักการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรมีความรู้และสามารถปลูกพืชหลากหลายชนิด ให้อยู่ในแปลงเดียวกัน แต่มีความสูงต่างระดับกัน โดยอาศัยลักษณะความแตกต่างของพืช ที่มีความสูงต่ำมาปลูกร่วมกันในแปลงเดียวกัน เกิดการเกื้อกูลกันเหมือนป่าธรรมชาติ ทำให้เกิดประโยชน์หลายอย่างและสามารถใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เทคนิค/วิธีการ

1. วิทยากรบรรยายเนื้อหา
2. วิทยากรเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- บทความ
- PPT
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ
- บอร์ด, ปากกา

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

การคำนวณพื้นที่เก็บน้ำตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการดินและน้ำ ในพื้นที่ทำการเกษตร ตลอดจนมีความเข้าใจการจัดการพื้นที่เชิงภูมิสังคมไทยตามหลักการพัฒนากุมิสังคม
2. สามารถคำนวณพื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่เก็บกักน้ำ เพื่อที่จะทำให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ สามารถใช้ได้ตลอดทั้งปี

ระยะเวลา

จำนวน 2 ชั่วโมง

ขอบเขตเนื้อหา

1. การบริหารจัดการทรัพยากรดินและน้ำ
2. แนวคิดการออกแบบและการคำนวณน้ำในปริมาณที่เพียงพอต่อการเพาะปลูกและสำรองไว้ใช้สำหรับการบริโภคตลอดทั้งปี หลักการออกแบบพื้นที่ตามหลักภูมิศาสตร์
3. การคำนวณการจัดการน้ำฝนในพื้นที่
4. การออกแบบผังแปลง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกษตรกรสามารถคำนวณพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อที่จะเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี
2. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจสามารถออกแบบผังแปลงเกษตรให้ได้ตามสัดส่วนของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

เทคนิค/วิธีการ

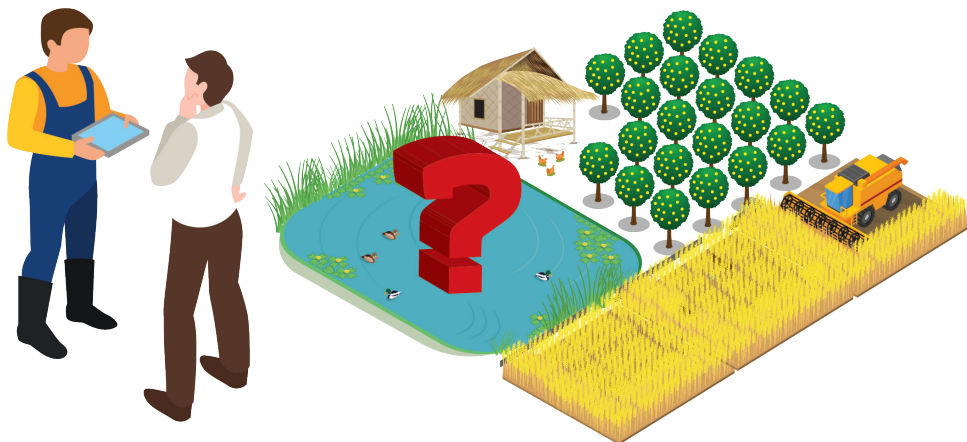
1. วิทยากรบรรยายเนื้อหา
2. วิทยากรเปิดสื่อวีดิทัศน์
3. วิทยากรมอบหมายงาน โดยให้ผู้เข้าอบรมแบ่งกลุ่มพร้อมนำเสนอ

วัสดุ/อุปกรณ์

- สื่อวีดิทัศน์
- บทความ
- PPT
- คอมพิวเตอร์ และจอภาพ
- บอร์ด, ปากกา

การประเมินผล

- สังเกตจากการนำเสนอ

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 2

วิเคราะห์พื้นที่ วางแผนการผลิต

[หลักสูตร 1 วัน]

ขั้นตอนการดำเนินงาน

จัดฝึกอบรมเป็นรุ่น ๆ ละ 1 วัน จำนวน 6 ชั่วโมง ในหลักสูตรวิเคราะห์พื้นที่ วางแผนการผลิต

การวางแผนการผลิต

เกษตรทฤษฎีใหม่เป็น 1 ใน 5 รูปแบบของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ที่เน้นการจัดการทรัพยากรน้ำ (Water Resource Management) ในไร่นาควบคู่กับการจัดการพื้นที่การผลิตทางการเกษตร โดยการผลิตทางการเกษตรนั้นควรเป็นไปเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือน มีรูปแบบการผลิตที่หลากหลายสำหรับเป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคง (Income Security) ของครัวเรือนจากกิจกรรมอื่น ๆ ตามมา เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งนับว่าเป็นทฤษฎีใหม่ ขั้นตอนที่ 1 ที่เน้นการพอยู่พอกินของครัวเรือนเกษตรกร เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดการรวมกลุ่มในหมู่บ้าน ชุมชน และรวมทั้งเกิดการสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพ ที่สามารถพึ่งพาซึ่งกันและกัน

การจัดทำแผนการผลิตและปฏิทินการปลูกพืช โดยให้เกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการฯ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนผังแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ แผนการผลิตและปฏิทินการเพาะปลูกพืช เพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิตการตลาด ปัญหาภายในชุมชน และความต้องการของสมาชิก และกำหนดเป็นแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิกทุกคนและของกลุ่มแบบเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยคำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี รวมทั้งกำหนดปฏิทินการปลูกพืช ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอย่าง การปลูกพืชในแผนการผลิต ได้แก่ (1) ปลูกข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ข้าวพื้นนุ่ม (กข43 หอมมะลิ105 เป็นต้น) มีการปรับปรุงสภาพการผลิตการปรับปรุงบำรุงดินด้วยการปลูกพืชหลังนา การปลูก

ปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด (2) พืชอาหาร ได้แก่ พริก มะเขือ กระเจี๊ยบเขียว กะเพรา โหระพา พริกไทย ผักบุ้ง และตะไคร้ (3) พืชรายได้ ไม้ผล พืชผัก ได้แก่ มะพร้าว ส้มโอ มะกรูด ฝรั่ง มะม่วง กล้วย กระท้อน ลองกอง เงาะ ทูเรียน ผักกาดขาว ผักกวางตุ้ง ผักบุ้ง ผักคะน้า เสาวรส มะนาว ถั่วฝักยาว บวบงู กระเจี๊ยบเขียว ถั่วพู และเห็ด (4) พืชสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ได้แก่ พืชสมุนไพรจำพวกพื้นฐาน ฟาทะลายโจร ขมิ้นชัน บัวบก ไพล กระชายดำ ตะไคร้ และเตยหอม (5) พืชสมุนไพรกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ พืชสมุนไพร ที่สามารถนำมาใช้ทำสารสกัดป้องกันแมลง ดาเวอเรีย ชิง ข่าและตะไคร้หอม (6) พืชอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้แก่ ปอเทือง หญ้าแฝก และถั่วเขียว (7) พืชอาหารสัตว์ ได้แก่ มันสำปะหลัง (8) พืชใช้สอย ได้แก่ ไม้หวาน และ ไม้ลิ้นแล้ง (9) พืชเชื้อเพลิงหรือพลังงาน ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่พื้นบ้าน เป็ด การเลี้ยงปลากินพืช เช่น ปลากด ปลานิล ปลาดุก เป็นต้น

เกษตรกรดำเนินการจัดทำแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยคำนึงถึงการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตที่สามารถจำหน่ายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรและพึ่งตนเองด้านปัจจัยการผลิตให้มากที่สุด ลดต้นทุนการผลิตมีการทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM: Integrated Pest Management) เช่น วิธีควบคุมศัตรูพืชแบบชีววิธี (ใช้ตัวห้ำ ตัวเบียน) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่มีส่วนการปลูกพืชให้เกิดการเกื้อกูลกัน เช่น การปลูกพืชตระกูลถั่ว ช่วยตรึงธาตุไนโตรเจน การปลูกพืชยืนต้นเป็นที่ย่อยอาศัยและอาหารแก่พืชประเภทเถาและกาฝาก (เช่น พริกไทย พลู ดิปลี กล้วยไม้ เป็นต้น) การปลูกพืชสมุนไพรช่วยไล่แมลง เช่น ตะไคร้หอม ดาเวอเรีย แมงลัก โหระพา เป็นต้น นอกจากนี้มีการเลี้ยงสัตว์ ทำประมงควบคู่ไปกับการปลูกพืช ได้แก่ พืชยืนต้นช่วยบังลม บังแดด บังฝน ให้กับสัตว์

การวางแผนการใช้แหล่งน้ำที่มีอยู่ในการปลูกข้าว การปลูกพืชชนิดต่าง ๆ การปศุสัตว์ และการประมง ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพียงพอรับรองประกอบด้วยรายได้ประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน และรายได้ประจำฤดูกาล ในการนี้เกษตรกรควรจะมีการจัดการทำบัญชีฟาร์ม เพื่อแสดงรายรับ-รายจ่ายภายในฟาร์ม นอกจากนี้การจัดการเทคโนโลยีสำหรับการผลิตพืชชนิดต่าง ๆ การปศุสัตว์ และการประมง ได้เหมาะสม มีการหมุนเวียนนำสิ่งเหลือใช้ภายในฟาร์มมาใช้ประโยชน์ที่ก่อให้เกิดการสนับสนุนเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ผลิตผลที่ปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งจะนำไปสู่ระบบการเกษตรที่ยั่งยืน

หลังจากการอบรมมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรเกิดกรรวมกลุ่มมีการร่วมกันคิด แสดงความคิดเห็น รับทราบสถานการณ์ ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

เทคโนโลยีการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามความเหมาะสม ได้แก่

- **การปลูกพืช;** พืชไร่ (ข้าว พืชหลังนา) พืชสวน (ไม้ผล พืชผัก สมุนไพร หม่อน)
- **การเลี้ยงสัตว์;** ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ด
- **ประมง;** ปลา กบ

การอบรมถ่ายทอดความรู้โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่บูรณาการร่วมกับส่วนราชการและหน่วยงานภาคีต่าง ๆ เพื่อบูรณาการ จัดฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ และสนับสนุนกิจกรรม เทคโนโลยีการผลิตพืช สัตว์ ประมง การทำบัญชีฟาร์ม และการตลาด โดยวิทยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเป็นวิทยากรจากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ได้แก่ เกษตรตำบล เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พัฒนาที่ดิน ประจำอำเภอ เป็นต้น)

หมายเหตุ : หลักสูตรการฝึกอบรมเกษตรกรให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัดพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 3

การรวมกลุ่ม

[หลักสูตร 1 วัน]

การพัฒนากลุ่มเกษตรกร

การพัฒนาเกษตรกรจะต้องพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการเกษตรอย่างถ่องแท้ สามารถพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการที่มีการใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการ เพื่อดำเนินธุรกิจการเกษตรอย่างทันสมัย มีความคิดในการวางแผน โดยเฉพาะการรู้ถึงอุปสงค์ของตลาด และเตรียมการผลิต ให้สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้งมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว วิเคราะห์ข้อมูลรอบด้าน เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) พัฒนาตัวเกษตรกรให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยศึกษาและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และเครือข่าย

2) ให้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการ พร้อมทั้งเติมเต็มความรู้ด้านบัญชีฟาร์ม เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิต – ผลกำไร รวมทั้งมีความรู้ด้านการตลาด ตลอดจนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

3) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกษตรในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกภาคส่วนให้ครอบคลุมทั้งในด้านของแหล่งผลิต ฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาด ปริมาณผลผลิต สภาพภูมิอากาศ รวมทั้งราคาสินค้าทั้งใน และต่างประเทศ ปัจจัยการผลิต การเตือนภัย โดยสร้างเป็นเครือข่ายข้อมูลทุกจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรรับทราบข้อมูลได้รวดเร็ว

4) เจ้าหน้าที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ทันเหตุการณ์ และความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่มีความรู้ทางวิชาการ มีความเข้าใจในนโยบาย การบริหารจัดการโครงการ มีเทคนิคการถ่ายทอดที่ดีสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นพัฒนาเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกร

กระบวนการพัฒนาเกษตรกร ประกอบด้วย

- 1) ประเมินวิเคราะห์ศักยภาพเกษตรกร ปรับแนวคิดในการประกอบอาชีพและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพและแผนการผลิต
- 2) พัฒนาทักษะอาชีพ เชื่อมโยงเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ผู้ประกอบการ และทักษะดิจิทัลให้กับเกษตรกร
- 3) สนับสนุนการรวมกลุ่มทำธุรกิจและพัฒนาด้านการบริหารจัดการกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ
- 4) ให้ความรู้พัฒนาทักษะสู่การเป็นผู้ประกอบการครบวงจร
- 5) สนับสนุนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เกษตรกรยุคใหม่
- 6) สนับสนุนเกษตรกรต้นแบบให้เป็นผู้นำ ในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน
- 7) บูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกร
- 8) สนับสนุนเจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการหรือพี่เลี้ยงจากระดับจังหวัดสู่อำเภอ

การพัฒนากลุ่ม

การพัฒนากลุ่ม คือ การพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะของกลุ่มเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล ประกอบการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขัน สามารถพัฒนาให้เกิดเครือข่าย การดำเนินงานร่วมกัน ตลอดจนการพัฒนาด้านการผลิต การแปรรูปสินค้าการเกษตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับธุรกิจชุมชนให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือการนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐาน ไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำเอาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยี การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม

ของสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพ สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตร ในระดับต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการสร้างความเข้มแข็ง แก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม

1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกสามารถวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มให้สอดคล้องกับสินค้าและพื้นที่ โดยใช้กระบวนการกลุ่มและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม

2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะของสมาชิก ในการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อลดต้นทุนเพิ่มรายได้ ขยายโอกาสทางการแข่งขันสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ เกิดเครือข่ายและการดำเนินงานร่วมกัน

3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งและมีพลังในการขับเคลื่อนงานในรูปแบบของการรวมกลุ่ม และพัฒนาไปสู่เครือข่ายกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการประกอบอาชีพการเกษตรให้สามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นคงทางอาชีพ และมีความเป็นอยู่ที่ดี

4) พัฒนาความรู้และทักษะให้กลุ่มเกษตรกรในด้านการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตร สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาด การเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อยกระดับการดำเนินงานกลุ่มให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ส่งเสริมการสร้างรายได้ในครัวเรือนเกษตรกร ลดค่าใช้จ่าย กระตุ้นให้มีการออมเพิ่มขึ้น และสามารถจัดตั้งเป็นกองทุนในกลุ่มของตนเองได้

6) ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดแหล่งเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบระดับชุมชน เพื่อเป็นกลไกการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรในชุมชน

ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่ม

คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดและอำเภอ ให้ความรู้เรื่องการจัดตั้งกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 1) ประธาน 2) รองประธาน 3) เลขานุการ 4) เภรัญญิก และ 5) ประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ ตามข้อตกลงของกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการตั้งกลุ่ม วางแผน ประสานงานดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การจัดการที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนอย่างอิสระตามความเหมาะสม

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ที่ควรจะมีในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม ดังนี้

ประธาน บทบาทหน้าที่

- เป็นประธานในที่ประชุม
- จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติงานตามมติที่ประชุม

รองประธาน บทบาทหน้าที่

- เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อประธานไม่อยู่
- ปฏิบัติงานแทนประธานเมื่อได้รับมอบหมาย
- ติดต่อประสานงานและร่วมปฏิบัติงานกับประธานอย่างใกล้ชิด
- ปฏิบัติงานอื่นใดที่ประธานหรือมติที่ประชุมมอบหมายให้ดำเนินการ

เลขานุการ บทบาทหน้าที่

- จดรายงานการประชุม
- ปฏิบัติงานตามที่ประธานและที่ประชุมมอบหมาย

เหรัญญิก บทบาทหน้าที่

- จัดทำทะเบียนต่าง ๆ หลักฐานการรับ-จ่ายเงินของคณะกรรมการ หรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- รับผิดชอบเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
- ดำเนินการติดตามและควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการบัญชีของคณะกรรมการ

ประชาสัมพันธ์ บทบาทหน้าที่

- ติดต่อประสานงานและออกข่าวสารหรือเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่ประชุมได้ลงมติไว้แล้ว
- ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคณะกรรมการ หน่วยงาน และบุคคลภายนอก

แนวทางการพัฒนากลุ่ม แบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอและแรงงานระดับตำบล ร่วมกันประเมินสถานการณ์ พิจารณาศักยภาพเกษตรกร จากแผนการผลิตรายบุคคล โดยวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย รวมทั้งสถานที่ องค์ความรู้ และความสามารถในการถ่ายทอดต่อได้ ตามแบบฟอร์ม (ภาคผนวก จ) พร้อมทั้งรวบรวม และสรุปผลข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนากลุ่มต่อไป

ระยะที่ 2 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอ แรงงานระดับตำบล และกลุ่มเกษตรกรร่วมกันจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม พร้อมประเด็น การพัฒนาของกลุ่มและคัดเลือกวิทยากรประจำแหล่งเรียนรู้ โดยมีวิทยากรหลักและวิทยากร ผู้ช่วย พร้อมกับพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- 1) คัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการพัฒนากลุ่มและวิทยากร
- 2) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร
- 3) สรุปบทเรียนในการจัดการกระบวนการเรียนรู้

ระยะที่ 3 คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด อำเภอและแรงงานระดับตำบล สรุปและประเมินแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

วิธีการดำเนินงาน

- 1 จัดกระบวนการเรียนรู้
 - 1.1) ทบทวนสรุปและอภิปรายกระบวนการดำเนินงานที่ผ่านมา
 - 1.2) กำหนดบทบาท มอบหมายหน้าที่ให้สมาชิก เพื่อเตรียมความพร้อม ในการเป็นแหล่งเรียนรู้
 - 1.3) จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน และชุมชนใกล้เคียงทราบ
 - 1.4) ถอดบทเรียนแหล่งเรียนรู้ต้นแบบของกลุ่ม
- 2 หลังจากพัฒนากลุ่ม 6 เดือน คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม เกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัดอำเภอ และแรงงานระดับตำบล ดำเนินการประเมินผลสรุป เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การพัฒนาการตลาด

แนวทางการส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่

การส่งเสริมด้านการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ เป็นประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ให้เกิดความยั่งยืน โดยในช่วงแรกของการเริ่มดำเนินโครงการอาจยังไม่มี การดำเนินการด้านตลาดหรือการจำหน่ายสินค้าที่เป็นผลผลิตของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่ชัดเจน แต่เมื่อเกษตรกรสามารถทำการผลิตพอเพียงต่อการบริโภค มีผลผลิตปริมาณมากพอที่จะจำหน่าย ต้องมีการดำเนินการด้านการตลาดมารองรับ โดยในระยะเริ่มต้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเตรียมความพร้อมด้านตลาดเพื่อเตรียมสนับสนุนการจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรผ่านช่องทางต่าง ๆ ระยะต่อไปจะเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดที่สอดคล้องกับปริมาณการผลิต ชนิดของผลผลิต และผลักดันไปสู่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ โดยกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการตลาดให้กับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เตรียมความพร้อมด้านการตลาดของโครงการ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการตลาดให้กับเกษตรกร โดยเฉพาะแหล่งจำหน่ายในชุมชนรองรับผลผลิตที่ออกมาในช่วงแรก และเตรียมเครื่องมือ ระบบ และช่องทางต่าง ๆ เพื่อรองรับการจำหน่ายผลผลิตให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

เป้าหมาย

1. มีข้อมูลผู้บริโภคที่อยู่ใกล้เคียงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้านค้าในชุมชนตลาดชุมชน
2. มีการวิเคราะห์แพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร ทั้งของภาครัฐและเอกชนที่เหมาะสม สำหรับเกษตรกร
3. มีช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่พร้อมสำหรับการส่งเสริมการตลาด และการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมวิธีใช้งานสำหรับเกษตรกร

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด กำหนดกรอบแนวทางการรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ มอบหมายแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลสำรวจ รวบรวมข้อมูล ผู้บริโภค ร้านค้า รวมทั้งตลาดชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกับเกษตรกรที่รับผิดชอบดูแล เพื่อให้มีแหล่งจำหน่ายทันทีเมื่อมีปริมาณผลผลิตมากพอ

2. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ประสาน บูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่เป็นเจ้าของแพลตฟอร์ม ในการอำนวยความสะดวก การบริหารจัดการและการสนับสนุนการดำเนินการต่าง ๆ ในระดับส่วนกลาง และให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัดดำเนินการ ในลักษณะเดียวกันในระดับจังหวัด รวมทั้งการเตรียมการรวบรวมความต้องการของกลุ่ม ลูกค้าสำคัญในจังหวัดโดยเฉพาะสหกรณ์ สถานที่ราชการ บริษัทเอกชน โรงพยาบาล สถานศึกษา ที่มีความต้องการสินค้าคุณภาพและปลอดภัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการผลิตของเกษตรกร ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้นในระยะต่อไป

3. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด รวบรวม Web site และเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายในจังหวัดสำหรับการส่งเสริมการตลาด และการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งเตรียม การส่งเสริมด้านการตลาด ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างแบรนด์ เตรียมกลยุทธ์ด้านการตลาด ให้เกษตรกรแต่ละกลุ่ม รวมทั้งการขยายผลด้านอื่น ๆ ที่ต่อเนื่องกัน เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น

ระยะที่ 2 การจำหน่ายในช่วงเริ่มมีผลผลิต

ในระยะนี้เน้นการผลิตเพื่อให้มีอาหารเพียงพอสำหรับการบริโภคภายในครัวเรือนของ เกษตรกรตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 สามารถแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และมีแหล่งจำหน่ายผลผลิต/ สินค้าเกษตรต่าง ๆ ที่แน่นอน ในเวลาที่มีผลผลิตมากพอสำหรับจำหน่าย

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีอาหารเพียงพอ มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และจำหน่าย ผลผลิตได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในการเลือกชนิดพืช สัตว์ ประมง เพื่อการผลิตที่เหมาะสมและหลากหลาย สามารถนำไปบริโภคในครัวเรือนและการจำหน่ายในระยะต่อไปได้ง่าย

2. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ มอบหมายให้แรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล ติดตามการผลิตของเกษตรกรที่รับผิดชอบ เมื่อมีผลผลิตมากเกินพอสำหรับการบริโภคแล้ว ในระยะเริ่มต้นให้ดำเนินการประสานอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนผลผลิต/สินค้าเกษตร ระหว่างเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการด้วยกันรวมถึงเกษตรกร/บุคคลที่อยู่ภายนอกโครงการ รวมทั้งการจำหน่ายในกลุ่มผู้บริโภคใกล้เคียงในลักษณะ “ผูกปิ่นโต” การจำหน่ายในร้านค้าชุมชน และตลาดชุมชนใกล้เคียง

ระยะที่ 3 รวมกลุ่ม/สร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชน

เป็นการเตรียมการรวมกลุ่มตามทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 เพื่อให้มีผลผลิตมากพอและสร้างเครือข่ายตลาดในชุมชน เตรียมจำหน่ายเองผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมตัวกันขายเพื่อให้ได้ราคา ลดต้นทุนค่าใช้จ่าย และตัดวงจรพ่อค้าคนกลาง

เป้าหมาย

เกษตรกรรวมกลุ่ม สามารถจำหน่ายผลผลิต และสร้างเครือข่ายตลาดภายในชุมชนได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และระดับอำเภอผลักดันให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมกลุ่มเกษตรกรในระดับชุมชน/ตำบล และสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตจากกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ มาจำหน่ายร่วมกับตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น ตลาดสีเขียว ตลาดอื่น ๆ และเข้าร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2. ภายหลังจากการส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มแล้ว ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพมาตรฐาน หาเอกลักษณ์/จุดเด่นของกลุ่มตนเองเพื่อเตรียมการต่อยอดไปสู่ระยะที่ 4 โดยสนับสนุนการบริหารจัดการให้กลุ่มมีการรวมตัวที่เข้มแข็งมากขึ้น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างกันในการผลิต การรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิต

3. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ มอบหมายแรงงานเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลรวบรวมข้อมูล (รายละเอียดคุณภาพ/ปริมาณ/ภาพถ่าย/คลิปวิดีโอ) ของกลุ่มเกษตรกรที่รับผิดชอบ เพื่อนำมาส่งเสริมด้านการตลาด/ประชาสัมพันธ์ ผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร และช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ โดยให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอ อำนวยความสะดวกให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตรของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ระยะที่ 4 ผลักดันสู่วิสาหกิจชุมชนที่พึ่งตนเองได้

เพื่อพัฒนาและยกระดับกลุ่มเกษตรกรให้เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีความสามารถในการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด สร้างธุรกิจชุมชน ยกระดับรายได้ของกลุ่มเกษตรกรตามแนวทางการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3

เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้

แนวทาง/วิธีการ

1. ผลักดันให้กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอสร้างความเข้าใจให้กลุ่มเกษตรกรทราบถึงสิทธิประโยชน์ วิธีการและขั้นตอนในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562)

2. ยกระดับการบริหารจัดการการตลาด โดยคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับอำเภอผลักดันให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการด้านการตลาดด้วยตนเอง ผ่านระบบหรือแพลตฟอร์มการจำหน่ายผลผลิต/สินค้าเกษตร และช่องทาง/เครือข่าย Social Media ที่เตรียมไว้ให้

3. ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ระดับจังหวัด และอำเภอเป็นแกนกลางประสานบูรณาการหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาองค์ความรู้ทางการผลิต การตลาด การสร้างแบรนด์ พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และต่อยอดการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ สร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าเพื่อขยายกำลังการผลิตและสร้างอำนาจต่อรองทางการตลาด โดยประสานสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนแหล่งทุนเพื่อขยายผลการพัฒนาอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

กระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ 4

เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ [ศึกษาดูงาน] รุ่นละ 1 วัน

การศึกษาดูงานนั้นมีประโยชน์อย่างมาก ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสัมพันธ์ การทำงานเป็นทีม ฯลฯ การศึกษาดูงานคือกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มุมมองความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกันบนสถานการณ์เดียวกัน หรือเหตุการณ์เดียวกัน ซึ่งจะทำให้ได้เห็นถึง เทคนิควิธีการในการนำมาปรับใช้หรือการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่

การศึกษาดูงานเป็นการเปิดประสบการณ์ให้กับเกษตรกรได้เห็นการทำงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จแล้ว ว่ามีวิธีการปฏิบัติงานที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สามารถนำมามองที่ได้รับมาปรับใช้ในแปลงของตนได้ อย่างไรก็ตามการศึกษาดูเกษตรกรจะต้องมีการเตรียมความพร้อมโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานไว้ล่วงหน้าหลายขั้นตอน เช่น การติดต่อเพื่อกำหนดวัน/เวลาในการศึกษาดูงาน
2. การจัดเตรียมการเดินทาง
3. การขออนุญาตล่วงหน้าหากต้องการขอถ่ายรูปหรือบันทึกเสียง เป็นต้น

ประโยชน์ :

การศึกษาดูงานจากแปลงเกษตรกร ทำให้บุคลากรเกิดมุมมองใหม่ ๆ เป็นการเสริมสร้างแนวคิดหรือวิสัยทัศน์ในการทำงาน ทำให้บุคลากร มีแนวคิดใหม่ ๆ จากการปฏิบัติงานขององค์กรภายนอก อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้น เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากได้เห็นรูปแบบการทำงานขององค์กรอื่น อันนำไปสู่การจุดประกายให้บุคลากรเกิดการเปรียบเทียบรูปแบบหรือขั้นตอนการทำงาน ของตนเองกับเจ้าของแปลง ที่ไปทำการศึกษาดูงาน

การเตรียมความพร้อมหลังศึกษาดูงานเสร็จสิ้น

1. ทบทวนความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานของตนเอง
2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน
3. จัดบันทึกเตือนความจำถึงวิธีการแก้ปัญหาตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ก่อนการศึกษา
ดูงาน ความรู้ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ตลอดจนความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น การจดบันทึกนี้เป็นการ
ตรวจสอบความรู้ของตนเองที่ได้รับในอีกทางหนึ่งด้วย
4. จัดประชุมแต่ละทีมงาน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ติดตามและประเมินผล
ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน ก่อนที่จะรวบรวมความรู้ที่ได้ในแต่ละบุคคล มาสรุปเพื่อจัด
ทำเป็นองค์ความรู้แต่ละทีมงาน
5. ถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานอย่าง
ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ดังนั้น รูปแบบวิธีการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพที่กล่าวมาข้างต้น ที่สำคัญคือ
ผู้เรียนรู้ หรือตัวบุคลากรเอง จำเป็นที่จะมีความเข้าใจถึงจุดประสงค์หรือเป้าหมายสำคัญ
ในการศึกษาดูงาน มีความใส่ใจกระตุ้นทุกคนให้เกิดความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
ศึกษาดูงาน และเกิดความเชื่อมั่น มุ่งมั่น มุ่งหวังเดียวกัน เพื่อให้การศึกษาดูงานเกิดประโยชน์
หรือสัมฤทธิ์ผล สร้างความพึงพอใจให้แก่ตัวบุคลากรเอง สร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

โครงการฝึกอบรม

หลักสูตร “การขับเคลื่อนภาคการเกษตร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่”

1. หลักการและเหตุผล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) มีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 10) ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะสืบสานรักษาและต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” โดยแนวทางการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 บรรเทา ปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงก็จะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย เพื่อมุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการฝึกอบรมหลักสูตร การขับเคลื่อนภาคการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการดังกล่าว ให้เข้าใจแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ น้อมนำไปสู่การปฏิบัติ และร่วมกันขับเคลื่อนภาคการเกษตรอย่างยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม โดยจะเป็นการช่วยให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่
- 2.2 เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง ต่อยอด เพิ่มรายได้

3. เนื้อหาวิชาการฝึกอบรม

โดยแบ่งออกเป็น 4 ช่วงกิจกรรม ดังนี้

ช่วงที่ 1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ [2 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง]

วัตถุประสงค์

- 3.1.1 องค์ความรู้และการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.1.2 รูปแบบของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาการเกษตร
- 3.1.3 แนวคิด หลักการ และรูปแบบของเกษตรทฤษฎีใหม่ : การบริหารจัดการน้ำ
- 3.1.4 หลักพื้นฐานและความสัมพันธ์ของการวางแผนการผลิต และการตลาด

ช่วงที่ 2 การวิเคราะห์พื้นที่ และวางแผนการผลิต [1 วัน]

วัตถุประสงค์

- 3.2.1 กระบวนการวางแผนการดำเนินการเกษตรทฤษฎีใหม่
- 3.2.2 ทฤษฎีใหม่แบบครบวงจร : จากการผลิตสู่การตลาด (ทฤษฎีใหม่ : การจัดการตลาดเพื่อชุมชน)

ช่วงที่ 3 การรวมกลุ่ม [1 วัน]

วัตถุประสงค์

- 3.3.1 การประชุมกลุ่ม : การบูรณาการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่
- 3.3.2 การประชุมกลุ่ม : การบริหารจัดการเครือข่าย และการขยายผลเกษตรทฤษฎีใหม่

ช่วงที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ [ศึกษาดูงาน 1 วัน]

วัตถุประสงค์

4. วิธีการฝึกอบรม

4.1 การบรรยายโดยการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม (Participatory Lecture) เป็นผู้สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มา แนวคิด หลักการ กระบวนการ วิธีการ และการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ

4.2 การศึกษาดูงาน (Site Visit) เพื่อเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4.3 การฝึกปฏิบัติ (Workshop) เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้

5 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

.....

6. จำนวน/ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

รวมทั้งสิ้น.....คน

7. ระยะเวลา

ระหว่างวันที่.....

8. สถานที่

ณ

9. งบประมาณ

.....

10. วิทยากร

.....

11. ผลผลิต

มีผู้ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตร การขับเคลื่อนภาคการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน คน หรือคิดเป็น ร้อยละ ของกลุ่มเป้าหมายในหลักสูตร

12. ผลลัพธ์

ผู้ผ่านการฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
..... (ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด)

13. ปรีกษาและผู้รับผิดชอบโครงการ

.....

■ ■ ■ ■ ■ ■

แผนการฝึกอบรมเกษตรกร โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

เขียนที่

ลงวันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อศูนย์..... สถานที่ตั้ง เลขที่.....

หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ชื่อผู้รับผิดชอบศูนย์ นาย/นาง/นางสาว.....

จำนวนเกษตรกรเป้าหมายที่สามารถรองรับได้ในแต่ละรุ่น..... คน

ช่วงเวลาที่เปิดฝึกอบรม

รุ่นที่ 1 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 3 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 4 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 5 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 6 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 7 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 8 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

รุ่นที่ 9 ระหว่างวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ.

หมายเหตุ : จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม ไม่เกิน 150 คน/รุ่น

ตารางการฝึกอบรม

วันที่	ภาคเช้า		ภาคบ่าย/ค่ำ	
	เวลา	วิชา/กิจกรรม	เวลา	วิชา/กิจกรรม
วันแรก	8.00-9.00		13.00-14.00	
	9.00-10.00		14.00-15.00	
	10.00-11.00		15.00-16.00	
	11.00-12.00			
				
วันที่สอง				
วันที่สาม				
วันที่สี่				

ประมาณการงบประมาณที่ใช้ในการฝึกอบรมเกษตรกร

รายการ	งบประมาณ (บาท)
1. ค่าอาหารและอาหารว่าง อบรมจำนวน.....รุ่น ๆ ละ.....คน รวมจำนวนคน จำนวนวันอบรม.....วัน เป็นเงิน.....บาท	
2. ค่าวัสดุเครื่องเขียน อบรมจำนวน.....รุ่น ๆ ละ.....คน รวมจำนวน.....คน เป็นเงิน.....บาท	
3. ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวนวิทยากรตลอดหลักสูตร.....คน จำนวน.....รุ่น เป็นเงิน.....บาท	
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 4.1 4.2	
รวมงบประมาณ (.....)	

เป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท (.....)

ลงชื่อ.....ผู้เสนอแผนการฝึกอบรม
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบแผนการฝึกอบรม
(.....)

แนวทางการเบิกเงิน

โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ที่	รายการ	Check List
1.	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เปิดบัญชีเงินฝาก ธนาคาร จำนวนหนึ่งบัญชี กับธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ชื่อบัญชี “สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด..... (โครงการเงินกู้เพื่อ แก้ไขปัญหา COVID-19)”	✓
2.	ส่งข้อมูลชื่อ และเลขที่บัญชีเงินฝากธนาคารตามข้อ 1 ให้สำนักงานคลังจังหวัด จัดทำข้อมูลหลักผู้ขาย	✓
3.	ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562	✓
4.	ให้เบิกเงินจากบัญชีเงินฝากตามข้อ 1. ได้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระ หรือใกล้จะถึงกำหนดชำระ และเบิกเงินตามโครงการที่ได้รับอนุมัติ ภายในวงเงินที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดสรรให้	✓
5.	การเบิกเงิน ให้ดำเนินการในระบบ GFMS	✓
6.	จัดทำทะเบียนคุมรายการขอเบิกเงิน	✓
7.	บันทึกขอเบิกเงินผ่านระบบ GFMS Web Online	✓
8.	เกษตรและสหกรณ์จังหวัด อนุมัติเอกสารเพื่อส่งจ่าย	✓
9.	สำนักงานคลังจังหวัดอนุมัติรายการขอเบิกเงิน	✓
10.	จ่ายเงินให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน	✓

การเบิกจ่ายเงินกิจกรรมฝึกอบรม

คำนิยามการฝึกอบรม

การฝึกอบรม หมายถึง การอบรม การประชุมทางวิชาการ หรือเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาทางวิชาการ หรือเชิงปฏิบัติการ การบรรยายพิเศษ การฝึกศึกษา การดูงาน การฝึกงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีโครงการหรือหลักสูตรและช่วงเวลาจัดที่แน่นอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลหรือเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน โดยไม่มีการรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ พ.ศ. 2549 ข้อ 4

การฝึกอบรมบุคคลภายนอก หมายถึง การฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกินกึ่งหนึ่งมิใช่บุคลากรภาครัฐ (ประชาชนทั่วไป กลุ่ม/องค์กร นักเรียน นักศึกษา)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง บุคลากรของรัฐหรือบุคคลซึ่งไม่ใช่บุคลากรของรัฐที่เข้ารับการฝึกอบรม

หลักเกณฑ์การเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

- 1) โครงการหรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่ส่วนราชการจัดหรือจัดร่วมกับหน่วยงานอื่น ต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าส่วนราชการ
- 2) ต้องพิจารณาอนุมัติเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ตามจำนวนที่สมควร และให้พิจารณาถึงงบประมาณด้วย
- 3) การฝึกอบรมบุคคลภายนอก ให้จัดได้เฉพาะการฝึกอบรมในประเทศเท่านั้น
- 4) การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือกำหนดไว้แล้วแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้หัวหน้าส่วนราชการขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

บุคคลผู้มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงานและการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 ข้อ 10 กำหนดว่าบุคคลที่จะเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตามระเบียบนี้ ได้แก่

1. ประธานในพิธีเปิดหรือพิธีปิดการฝึกอบรมแขกผู้มีเกียรติ และผู้ติดตาม
2. เจ้าหน้าที่
3. วิทยากร
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
5. ผู้สังเกตการณ์

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเบิกได้เท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็น เหมาะสมและประหยัด ไม่เกินระเบียบกำหนด และงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

ขั้นตอนการทำโครงการฝึกอบรม โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ที่	รายการ	Check List
1	ก่อนดำเนินการฝึกอบรม ■ เขียนโครงการและขออนุมัติโครงการฝึกอบรม ✓ ■ ขออนุมัติดำเนินโครงการฝึกอบรม (ระบุวัน เวลา สถานที่ดำเนินงาน) ✓ ■ จัดทำหนังสือเชิญวิทยากร / จัดทำหนังสือแจ้งกลุ่มเป้าหมาย ✓ ■ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ (วัสดุฝึกสาธิต/วัสดุฝึกอบรม/ค่าเอกสารฝึกอบรม) ✓ ■ จัดทำสัญญาการยืมเงิน ส่งใช้คืนเงินยืมภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับเงิน ✓ เอกสารประกอบการยืมเงิน ■ หนังสือขอยืมเงิน จำนวน 1 ฉบับ ✓ ■ สัญญาการยืมเงิน จำนวน 2 ฉบับ ✓ ■ ประमाणการค่าใช้จ่าย จำนวน 2 ฉบับ ✓ ■ ตารางฝึกอบรม/กำหนดการ จำนวน 1 ฉบับ ✓ ■ รายชื่อเจ้าหน้าที่โครงการ จำนวน 1 ฉบับ ✓ ■ หนังสือขออนุมัติดำเนินการตามโครงการ จำนวน 1 ฉบับ ✓ ■ หนังสือขออนุมัติโครงการ/โครงการ จำนวน 1 ฉบับ ✓ ■ งบประมาณ (รายละเอียดค่าใช้จ่าย) จำนวน 1 ฉบับ ✓	
2	ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม ■ ลงทะเบียน แจกเอกสารการฝึกอบรม/กำหนดการ ✓ ■ จัดเตรียมอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม ✓ ■ ให้ผู้เข้ารับการอบรมประเมินผล ✓ ■ ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงิน ค่าตอบแทนวิทยากร ✓ ■ ตรวจสอบเอกสารการจ่ายเงิน ค่าเช่าที่พัก/ค่าอาหาร/ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ✓	

ที่	รายการ	Check List
3	หลังการฝึกอบรม ■ จัดทำหลักฐานการจ่ายเงิน เพื่อส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ตามสัญญาการยืมเงินตามกำหนด ■ สรุปหลักฐานการจ่ายเงินเพื่อคืนเงินเหลือจ่าย (ถ้ามี) หลักฐานส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ประกอบด้วย ■ หนังสือส่งใช้คืนเงินยืมราชการ ■ งบหน้าสรุปค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ■ ค่าสมนาคุณวิทยากร (แบบใบสำคัญรับเงินค่าสมนาคุณวิทยากร) ■ ค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม (ใบเสร็จรับเงิน + ใบติดใบเสร็จ) กรณีไม่สามารถเรียกใบเสร็จรับเงินได้ ให้ใช้ใบรับรองแทนใบเสร็จรับเงิน (แบบ บก. 111) ■ ค่าเช่าที่พัก (ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าที่พัก + ใบติดใบเสร็จ พร้อมรายชื่อผู้เข้าพัก) ■ ใบลงทะเบียน (ลายมือชื่อฉบับจริง) ■ ค่าพาหนะ ■ แบบใบสำคัญรับเงินค่าใช้จ่ายสำหรับบุคคลภายนอก และ แบบ บก. 111 ■ สรุปผลโครงการฝึกอบรม เพื่อรายงานผู้บริหารทราบ	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓

■ ■ ■ ■ ■ ■

ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList														
1. ค่าตอบแทน ค่าตอบแทนวิทยากร	1) เบิกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 ข้อ 14 (2)	✓														
1.1 วิทยากรที่เป็น บุคลากรของรัฐ																
1.2 วิทยากรที่เป็น บุคคลภายนอก (เอกชน)	2) อัตราค่าตอบแทนวิทยากร (บาท/วัน/คน) <table><tr><th>ประเภทการ ฝึกอบรม</th><th>บุคลากร ของรัฐ</th><th>เอกชน</th></tr><tr><td>บุคคล ภายนอก</td><td>ไม่เกิน 600</td><td>ไม่เกิน 1,200</td></tr></table> ** หมายเหตุ : จะให้สูงกว่าอัตราที่กำหนดก็ได้ โดยให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการฯ ไม่เกินงบประมาณที่ตั้งไว้ <table><tr><th colspan="2">หลักเกณฑ์การจ่ายค่าสมนาคุณวิทยากร</th></tr><tr><td>บรรยาย</td><td>จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 1 คน</td></tr><tr><td>อภิปราย</td><td>จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 5 คน</td></tr><tr><td>แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ</td><td>จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกินกลุ่มละ 2 คน</td></tr></table>	ประเภทการ ฝึกอบรม	บุคลากร ของรัฐ	เอกชน	บุคคล ภายนอก	ไม่เกิน 600	ไม่เกิน 1,200	หลักเกณฑ์การจ่ายค่าสมนาคุณวิทยากร		บรรยาย	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 1 คน	อภิปราย	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 5 คน	แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกินกลุ่มละ 2 คน	✓
ประเภทการ ฝึกอบรม	บุคลากร ของรัฐ	เอกชน														
บุคคล ภายนอก	ไม่เกิน 600	ไม่เกิน 1,200														
หลักเกณฑ์การจ่ายค่าสมนาคุณวิทยากร																
บรรยาย	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 1 คน															
อภิปราย	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกิน 5 คน															
แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ	จ่ายค่าสมนาคุณวิทยากรได้ ไม่เกินกลุ่มละ 2 คน															
	3) หลักฐานการจ่าย ■ แบบใบสำคัญรับเงินสำหรับวิทยากร	✓														

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList												
2. ค่าใช้สอย		✓												
2.1 ค่าอาหาร	1) เบิกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552 (บัญชีหมายเลข 1) 2) ประเภทการฝึกอบรมบุคคลภายนอก <table><tr><th colspan="2">สถานที่ราชการ</th><th colspan="2">สถานที่เอกชน</th></tr><tr><th>ครบมือ</th><th>ไม่ครบ ทุกมือ</th><th>ครบมือ</th><th>ไม่ครบ ทุกมือ</th></tr><tr><td>ไม่เกิน 500</td><td>ไม่เกิน 300</td><td>ไม่เกิน 800</td><td>ไม่เกิน 600</td></tr></table>	สถานที่ราชการ		สถานที่เอกชน		ครบมือ	ไม่ครบ ทุกมือ	ครบมือ	ไม่ครบ ทุกมือ	ไม่เกิน 500	ไม่เกิน 300	ไม่เกิน 800	ไม่เกิน 600	
สถานที่ราชการ		สถานที่เอกชน												
ครบมือ	ไม่ครบ ทุกมือ	ครบมือ	ไม่ครบ ทุกมือ											
ไม่เกิน 500	ไม่เกิน 300	ไม่เกิน 800	ไม่เกิน 600											
	3) กรณีจัดอาหารมือเดียว <table><tr><th>สถานที่ราชการ</th><th>สถานที่เอกชน</th></tr><tr><td>อาหาร 1 มือ</td><td>อาหาร 1 มือ</td></tr><tr><td>ไม่เกินคนละ 150</td><td>ไม่เกินคนละ 400</td></tr></table>	สถานที่ราชการ	สถานที่เอกชน	อาหาร 1 มือ	อาหาร 1 มือ	ไม่เกินคนละ 150	ไม่เกินคนละ 400							
สถานที่ราชการ	สถานที่เอกชน													
อาหาร 1 มือ	อาหาร 1 มือ													
ไม่เกินคนละ 150	ไม่เกินคนละ 400													
	** กรณีส่วนราชการที่จัดการฝึกอบรมไม่จัดอาหาร ให้ทั้งหมดหรือจัดให้บางส่วน 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นบุคลากรของรัฐ ให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด โดยเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง เดินทาง ■ ให้นับวันที่และเวลาเดินทางตั้งแต่ออกจาก บ้านพัก/ที่ทำงานจนถึงวันที่และเวลาที่กลับถึง บ้านพัก/ที่ทำงาน (ให้นับ 24 ชั่วโมงเป็น 1 วัน ส่วนที่เกิน 24 ชั่วโมง มากกว่า 12 ชั่วโมง ให้นับเป็น1 วัน) ให้นำจำนวนวัน x อัตรา เบี้ยเลี้ยง = เบี้ยเลี้ยงที่เบิกได้													

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList						
2.2 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม	1) หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0506/ว 24 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556	✓						
	2) อัตราค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม	✓						
	<table><tr><th>สถานที่ราชการ</th><th>สถานที่เอกชน</th></tr><tr><td>(บาท/มื้อ/คน)</td><td>(บาท/มื้อ/คน)</td></tr><tr><td>ไม่เกินคนละ 35</td><td>ไม่เกินคนละ 50</td></tr></table>	สถานที่ราชการ	สถานที่เอกชน	(บาท/มื้อ/คน)	(บาท/มื้อ/คน)	ไม่เกินคนละ 35	ไม่เกินคนละ 50	
	สถานที่ราชการ	สถานที่เอกชน						
	(บาท/มื้อ/คน)	(บาท/มื้อ/คน)						
ไม่เกินคนละ 35	ไม่เกินคนละ 50							
3) หลักฐานการจ่าย		✓						
3.1 ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 46 และข้อ 48								
3.2 ใบเสร็จรับเงิน หรือใบรับรองการจ่ายเงิน (บก. 111)		✓						
3.3 ใบลงทะเบียนผู้เข้ารับการอบรม		✓						

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList
2.3 ค่าพาหนะ	1) เบิกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 ข้อ 17 (1) กรณีใช้ยานพาหนะของส่วนราชการผู้จัดการฝึกอบรม หรือยืมจากส่วนราชการอื่น ให้เบิกค่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามจ่ายจริง (2) กรณีใช้ยานพาหนะประจำทางหรือเช่าเหมา ยานพาหนะให้ จัดยานพาหนะโดยอนุมัติตามสิทธิข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ โดยให้เบิกเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น และประหยัด กรณีเป็นการฝึกอบรมบุคคล ภายนอก ให้จัดยานพาหนะตามสิทธิ ข้าราชการ ตำแหน่ง ประเภททั่วไประดับ ปฏิบัติงาน ** ไม่สามารถเบิกค่าโดยสารเครื่องบินได้ ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายค่าพาหนะได้เท่าที่จ่ายจริง ตามความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด 3) หลักฐานการจ่าย 3.1 แบบเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (แบบ 8708) 3.2 ใบรับรองการจ่ายเงิน (บก. 111)	✓ ✓ ✓

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList						
2.4 ค่าเช่าที่พัก	1) เบิกตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555 ข้อ 16 ให้เบิกจ่ายค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริงไม่เกินอัตราค่าเช่าที่พักตามบัญชีหมายเลข 2 (บาท/วัน/คน) <table border="1"> <thead> <tr> <th>ประเภทการฝึกอบรม</th><th>บุคลากรของรัฐ</th><th>เอกชน</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บุคคลภายนอก</td><td>ไม่เกิน 1,200</td><td>ไม่เกิน 750</td></tr> </tbody> </table> หลักเกณฑ์การจัดที่พัก : 1) ให้พักรวมกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยให้พักห้องคู่ เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่เหมาะสมหรือมีเหตุจำเป็นไม่อาจพักรวมกับผู้อื่นได้ หัวหน้าส่วนราชการ ที่จัดการฝึกอบรม อาจจัดให้พักห้องพักคนเดียวได้ 2) การจัดที่พักให้แก่ประธาน/แขกผู้มีเกียรติ/ผู้ติดตาม และวิทยากร ให้พักคนเดียวหรือพักคู่ก็ได้ และเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินอัตราที่กำหนด ** กรณีส่วนราชการที่จัดการฝึกอบรมไม่จัดที่พักให้ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เป็นบุคลากรของรัฐ ให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด โดยเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกินอัตราค่าเช่าที่พักตามบัญชีหมายเลข 2 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีได้เป็นบุคลากรของรัฐ ให้ส่วนราชการที่จัดการฝึกอบรมเบิกจ่ายในลักษณะเหมาจ่ายไม่เกิน คนละ 500 ต่อวัน	ประเภทการฝึกอบรม	บุคลากรของรัฐ	เอกชน	บุคคลภายนอก	ไม่เกิน 1,200	ไม่เกิน 750	✓
ประเภทการฝึกอบรม	บุคลากรของรัฐ	เอกชน						
บุคคลภายนอก	ไม่เกิน 1,200	ไม่เกิน 750						

รายการ	แนวทางปฏิบัติ	CheckList
	(2) หลักฐานการจ่าย 2.1 ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 46 และข้อ 48 2.2 ใบเสร็จรับเงิน 2.3 รายชื่อผู้เข้าพัก Folio 2.4 ใบลงทะเบียนผู้เข้ารับการอบรม	✓ ✓ ✓ ✓
2.5 ค่าวัสดุ เอกสารประกอบ การอบรม	1) พรบ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 2) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560	✓ ✓

ส่วนที่

4

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 895/2563
ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2563

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ๙๙๕ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำและเสนอโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ไปยังคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้เพื่อพิจารณาและเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้แล้ว นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ และมีการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหาร และคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๓. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
๙. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
๑๔. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๑๕. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ	กรรมการ
๑๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ

/๑๗. ผู้อำนวยการ...

๑๗. ผู้อำนวยการตลาดเพื่อเกษตรกร กรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย กรรมการ
และเลขานุการ
๑๙. ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตร กรรมการ
และเกษตรกรรมยั่งยืน และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน้าที่และอำนาจ

๑. กำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการ การดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้
๒. กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำ ปกป้อง แก้ไขปัญหาอุปสรรค ติดตามผลการดำเนินงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ และรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอำนวยการโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรืออื่นๆ ตามความจำเป็น
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ องค์ประกอบ

๑. ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้แทนกรมประมง คณะทำงาน
๓. ผู้แทนกรมปศุสัตว์ คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน คณะทำงาน
๕. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร คณะทำงาน
๖. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการกองคลัง คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๙. ผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน คณะทำงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และเลขานุการ
๑๐. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร คณะทำงาน
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. หัวหน้ากลุ่มเกษตรและสหกรณ์จังหวัด คณะทำงาน
สำนักแผนงานและโครงการพิเศษ และผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

/หน้าที่และอำนาจ...

หน้าที่และอำนาจ

๑. ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานและขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้บรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้

๒. วางแผนการดำเนินงาน แผนการประชาสัมพันธ์ แผนการบริหารงบประมาณ โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

๓. ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลให้ คณะกรรมการบริหารโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ทราบอย่างต่อเนื่อง

๔. บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด

องค์ประกอบ

๑. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	ประธานคณะทำงาน
๒. เกษตรจังหวัด	คณะทำงาน
๓. ปฎิรูปที่ดินจังหวัด	คณะทำงาน
๔. ประธานสภาเกษตรกรจังหวัด	คณะทำงาน
๕. ประมงจังหวัด	คณะทำงาน
๖. ปศุสัตว์จังหวัด	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนกรมการข้าวที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	คณะทำงาน
๘. ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัด	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการโครงการชลประทานจังหวัด	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพื้นที่จังหวัด	คณะทำงาน
๑๑. สหกรณ์จังหวัด	คณะทำงาน
๑๒. หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์	คณะทำงาน
๑๓. หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	คณะทำงาน และเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรและแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๒. ขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๓. ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาคาดการดำเนินงาน และรายงานผลต่อคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทราบอย่างต่อเนื่อง

๔. บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนในพื้นที่จังหวัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

/๔. คณะทำงาน...

๔. คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับอำเภอ
องค์ประกอบ

๑. นายอำเภอ	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. เกษตรอำเภอ	ประธานคณะทำงาน
๓. ปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานคณะทำงาน
๔. กำนันพื้นที่ที่ดำเนินการ	คณะทำงาน
๕. นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะทำงาน
๖. ผู้แทนสภาเกษตรกรประจำตำบล	คณะทำงาน
๗. หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ หรือเทียบเท่าของหน่วยงาน
ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งราชการส่วนภูมิภาค
และส่วนกลาง ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบพื้นที่อำเภอ	คณะทำงาน
๘. เกษตรตำบลที่ได้รับมอบหมาย	คณะทำงาน
และเลขานุการ
๙. ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. รับสมัคร ตรวจสอบคุณสมบัติ และคัดเลือกเกษตรกร เพื่อเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
 ๒. รับสมัคร และคัดเลือกแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบลเพื่อเข้าร่วมโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
 ๓. ขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
 ๔. ติดตามการดำเนินงาน ร่วมแก้ไขปัญหาการดำเนินงานและรายงานผลต่อคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ระดับจังหวัด ทราบอย่างต่อเนื่อง
 ๕. บูรณาการความร่วมมือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนในพื้นที่อำเภอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
 ๖. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาคผนวก ข

- ใบสมัครเกษตรกร
- หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดิน
ในการจัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

รหัส

ใบสมัครเกษตรกร
เข้าร่วมโครงการ “1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ยื่นแบบ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จังหวัด.....
อำเภอ.....ตำบล.....

1. **ข้าพเจ้าชื่อ** ☐ นาย ☐ นาง ☐ น.ส. ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....
ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน
2. **ที่อยู่ปัจจุบัน** บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อบ้าน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
3. **สถานะผู้สมัคร** เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
☐ เกษตรกรทั่วไป ☐ ทายาทเกษตรกร ☐ แรงงานคืนถิ่น
☐ อาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ระบุประเภทอาสาสมัคร.....
☐ เกษตรกรโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่
(5 ประสาน สืบสานเกษตรทฤษฎีใหม่ ถวายในหลวง)
☐ ที่ขาดแหล่งน้ำหรือมีแหล่งน้ำไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร
4. **ข้อมูลพื้นที่**
เอกสารสิทธิ์ประเภท.....เลขที่เอกสารสิทธิ์.....เลขที่ระวาง.....
เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิ์.....
เลขประจำตัวประชาชน

กรณีที่ชื่อเจ้าของเอกสารสิทธิไม่ตรงกับชื่อผู้สมัคร โปรดระบุความสัมพันธ์กับผู้สมัคร

☐ บิดา

☐ มารดา

☐ สามเณรหรือภรรยา

เขตชลประทาน ☐ ในเขต

☐ นอกเขต ค่าพิกัดภูมิศาสตร์ : Lat.....Long.....

ที่ตั้งแปลง หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

☐ มีที่ปัก

☐ ไม่มีที่ปัก

5. ขนาดพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ระบุ.....ไร่
(จำนวนพื้นที่จริงที่จะนำเข้าร่วมโครงการฯ ในขนาด 2.5 - 5 ไร่)

6. สภาพพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสม สามารถเก็บกักน้ำได้

☐ ได้

☐ ไม่ได้

☐ ไม่แน่ใจ

** ข้าพเจ้าขอให้การรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ หากมีการตรวจสอบเอกสารหรือข้อเท็จจริงในภายหลัง ปรากฏว่าข้าพเจ้าไม่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครให้ถือว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและข้าพเจ้าจะไม่ใช้สิทธิเรียกร้องใด ๆ ทั้งสิ้น และหากข้าพเจ้าจงใจกรอกข้อความ อันเป็นเท็จ ให้ถือเป็นความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 137 **

ลงชื่อ.....ผู้ขอรับสมัคร
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับเรื่อง
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หนังสือยินยอมให้ใช้ประโยชน์จากที่ดินในการจัดทำ
โครงการ “1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ด้วยข้าพเจ้า..... อายุ.....ปี เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ประเภท..... เลขที่ดิน.....

ตั้งอยู่ ณ เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตรอก/ซอย.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เกี่ยวข้องกับผู้สมัครเป็น

ยินยอมให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ใช้ประโยชน์ที่ดินตามเอกสารสิทธิ์ดังกล่าว เพื่อดำเนิน
กิจกรรมโดยการขุดปรับสภาพพื้นผิวที่ดิน และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนทั้งใน-นอก
ชุมชน ตั้งแต่วันเริ่มดำเนินโครงการ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) ไม่น้อยกว่า 5 ปี

หากข้าพเจ้าไม่ให้ความร่วมมือตามวัตถุประสงค์โครงการจะยินยอมให้งดการสนับสนุน
จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกโครงการ

เพื่อเป็นหลักฐาน ข้าพเจ้าจึงได้ลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน และขอรับรองว่าหนังสือฉบับนี้
ได้ทำขึ้น โดยความถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ถือกรรมสิทธิ์
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หมายเหตุ ได้แนบสำเนาเอกสาร พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้อง ดังนี้

- สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน
- สำเนาบัตรประชาชน
- สำเนาทะเบียนบ้าน

ภาคผนวก ค

- ใบสมัครการจ้างงาน
- หนังสือรับรองที่พักอาศัยในพื้นที่
- ตัวอย่างวิธีการคัดเลือกการจ้างงาน
- การเบิกจ่ายเงินจากคลัง

ใบสมัครการจ้างงานโครงการ “1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่”
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ยื่นแบบ วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2564

พื้นที่ที่ประสงค์จะปฏิบัติงาน จังหวัด อำเภอ

- 1) ตำบล..... หรือ
2) ตำบล.....

1. **ข้าพเจ้าชื่อ** ☐ นาย ☐ นาง ☐ น.ส. ☐ อื่น ๆ (ระบุ)
ชื่อ.....นามสกุล.....

เลขประจำตัวประชาชน

เกิดวันที่.....เดือน..... พ.ศ. อายุ.....ปี สัญชาติ.....

สถานภาพทางครอบครัว ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง ☐ หม้าย

2. **ที่อยู่ปัจจุบัน** บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อบ้าน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. **สถานะผู้สมัคร** ☐ เกษตรกรทั่วไป ☐ ทายาทเกษตรกร ☐ แรงงานคืนถิ่น
☐ อาสาสมัครเกษตรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ระบุประเภทอาสาสมัคร.....

4. **การศึกษา** สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดระดับ..... จาก.....

5. **บุคคลที่สามารถติดต่อได้ทันที**
ชื่อ..... นามสกุล..... ความสัมพันธ์.....

เลขประจำตัวประชาชน

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... โทรศัพท์.....

ชื่อสถานที่ทำงาน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... โทรศัพท์.....

6. ปัจจุบันท่านใช้งานระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Social Media อะไรบ้าง โปรดระบุ
1. E-mail :*จำเป็นต้องมีเพื่อการรับ-ส่งงาน
 2. Facebook Account ระบุระยะเวลาใช้งาน.....ปี
 3. Line Application : ID
 4. อื่น ๆ ระบุ :
7. มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ โปรดระบุ
- ☐ คอมพิวเตอร์ (☐ PC ☐ notebook)
- ☐ แท็บเล็ต Lablet ยี่ห้อ/รุ่น
- ☐ โทรศัพท์เคลื่อนที่ Smartphone ยี่ห้อ รุ่น
- ☐ อื่น ๆ ระบุ ยี่ห้อ/รุ่น
8. ปัจจุบันท่านใช้งาน Internet ผ่าน website / Application ใดเป็นประจำบ้าง โปรดระบุ
1.
 2.
 3.
 4.
 5.
9. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานทางราชการ หรือไม่
- ☐ ไม่มี
- ☐ มี โปรดระบุ ชื่อหน่วยงาน / หน้าที่
-
-
-
10. ข้าพเจ้าไม่เป็นข้าราชการประจำ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการบำนาญ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวง กรม ที่มีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เป็นลูกจ้างเอกชน
- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
11. ข้าพเจ้าไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

12. ข้าพเจ้าไม่เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรง

☐ ใช่

☐ ไม่ใช่

** ข้าพเจ้าขอให้การรับรองว่า ข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นความจริงทุกประการ และข้าพเจ้ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศรับสมัครทุกประการ หากมีการตรวจสอบเอกสารหรือคุณสมบัติของข้าพเจ้าในภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้าไม่มีคุณสมบัติตรงตามประกาศรับสมัครให้ถือว่าข้าพเจ้าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและข้าพเจ้าจะไม่ใช้สิทธิเรียกร้องใด ๆ ทั้งสิ้น และหากข้าพเจ้าจงใจกรอกข้อความอันเป็นเท็จ ให้ถือเป็นความผิดฐานแจ้งความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 137 **

ลงลายมือชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2564

หนังสือรับรองการมีที่พักอาศัยในพื้นที่

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว นามสกุล.....
เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้..... เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ขอรับรองว่า นาย/นาง/นางสาว นามสกุล.....
เลขประจำตัวบัตรประชาชน เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
เป็นผู้มีที่พักอาศัยใน บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... ตั้งแต่ วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ถึงปัจจุบัน
โดยมี นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....
เลขประจำตัวบัตรประชาชน เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....
เป็นเจ้าของบ้าน จริง

ลงชื่อ ผู้ใหญ่บ้าน
(.....)

ลงชื่อ เจ้าบ้าน
(.....)

ลงชื่อ ผู้พักอาศัย
(.....)

(ตัวอย่าง)

หลักเกณฑ์การให้คะแนน (ใบสมัครจ้างงาน)

คุณสมบัติผู้สมัคร

สถานะผู้สมัคร (2 คะแนน)

☐ เกษตรกรทั่วไป (1 คะแนน)

☐ มีทะเบียนเกษตรกร (1 คะแนน) ☐ ไม่มีทะเบียนเกษตรกร (0 คะแนน)

☐ ทายาทเกษตรกร (1 คะแนน)

☐ ไม่มีทะเบียนเกษตรกรของบิดามารดา (0 คะแนน)

☐ มีทะเบียนเกษตรกรของ ☐ บิดา..... (1 คะแนน) หรือ

☐ มารดา..... (1 คะแนน)

☐ แรงงานคืนถิ่น (1 คะแนน)

☐ ระบุไม่ได้ (0 คะแนน)

☐ ระบุ สถานที่ทำงาน.....
อำเภอ..... จังหวัด..... (1 คะแนน)

☐ อาสาสมัครเกษตรกรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (1 คะแนน)

☐ ระบุสาขาไม่ได้ (0 คะแนน)

☐ ระบุสาขา/หน่วยงาน.....(1 คะแนน)

ที่อยู่ปัจจุบัน ☐ ที่อยู่ (1 คะแนน)

การศึกษา ☐ ม.3 หรือเทียบเท่า

☐ ม.6 หรือเทียบเท่า

☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

ทักษะการใช้งานระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (10 คะแนน)

☐ มี E mail (3 คะแนน)

☐ มี Facebook ใช้งานไม่น้อยกว่า 3 ปี (2 คะแนน)

☐ มี Line Application (3 คะแนน)

☐ อื่น ๆ เช่น Application IG Twitter ฯลฯ (2 คะแนน)

มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ โปรตระกูล (12 คะแนน)

- ☐ คอมพิวเตอร์ ☐ PC (2 คะแนน)
☐ notebook (2 คะแนน)
☐ แท็บเล็ต Lablet ยี่ห้อ/รุ่น (3 คะแนน)
☐ โทรศัพท์เคลื่อนที่ Smartphone ยี่ห้อ/รุ่น (3 คะแนน)
☐ อื่น ๆ ระบุ ยี่ห้อ/รุ่น (2 คะแนน)

ปัจจุบันท่านใช้งาน Internet ผ่าน website / Application ใดบ้าง โปรตระกูล (5 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน)

ท่านเคยมีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกับหน่วยงานทางราชการ (10 คะแนน)

- ☐ ไม่มี (0 คะแนน)
☐ มี (10 คะแนน)

(ตัวอย่าง)

แบบสัมภาษณ์การจ้างงานเพื่อพิจารณาคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ชื่อ - นามสกุล เลขที่.....

การประเมินความเหมาะสม คะแนนเต็ม 100 คะแนน

ด้านความรู้ ความสามารถ (40 คะแนน)	คะแนน
1) มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรอันเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและสังคม เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, หลักเกษตรทฤษฎีใหม่, นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, การบริหารจัดการแปลง, โรคและแมลง, การทำบัญชีแปลง พิจารณาจากการตอบคำถาม ว่าถูกต้องตามหลักวิชาการ หรืออยู่ในกรอบแนวคำถามหรือไม่	
2) สามารถถ่ายทอดความรู้และข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกรได้ พิจารณาจากการตอบคำถามจากข้อ 1) ■ มีความเข้าใจในข้อมูลที่ต้องการถ่ายทอด ■ มีการใช้ภาษาที่เหมาะสม และมีถ้อยคำที่ทำให้ผู้อื่นเข้าใจง่าย ■ น้ำเสียง คำพูดชัดเจน ชัดเจน	
3) มีความสามารถ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ■ การวางแผนการผลิต : อธิบายการวางแผนการผลิตพอสังเขป, การเข้าร่วมกิจกรรมแปลงใหญ่ ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการในด้านใด ■ การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับตำบล : ขั้นตอนการจัดทำแผน ■ การจัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตร : รู้แหล่งข้อมูล เช่น จากบุคคล หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน สื่อสารมวลชน Internet และสามารถเรียกดูข้อมูลได้	

คุณลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ (30 คะแนน)		
1) เข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจาก ■ เคยร่วมกับชุมชนในการบำเพ็ญประโยชน์ในสถานที่และในโอกาสต่าง ๆ ■ เคยร่วมกับทางราชการ เพื่อช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์		
2) สามารถติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรภายในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี		
3) มีความสนใจและกระตือรือร้นในงานด้านพัฒนาการเกษตร		
4) มีความเสียสละ และเอื้อเฟื้อเกื้อกูล		
5) มีความประพฤติดี และเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในชุมชน		
6) มีมนุษยสัมพันธ์และทัศนคติที่ดี		
การทดสอบภาคปฏิบัติ (30 คะแนน)		
เข้าถึงแหล่งข้อมูลผ่านทางระบบเทคโนโลยีได้ พิจารณาจากการใช้งาน Internet ผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ■ การ check in , check out ผ่าน QR code ■ การเข้ากลุ่มไลน์ ■ การสแกน QR code เพื่อดูคำถาม และหาคำตอบผ่าน Internet		
รวมคะแนนที่ได้		
คิดเป็นร้อยละ		
..... (.....)	 (.....)	 (.....)
..... (.....)	 (.....)	 (.....)

คำถามสัมภาษณ์

■ เรื่ององค์ความรู้ (20 คะแนน)

คำถาม : ให้ท่านอธิบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความเข้าใจของท่านโดยสังเขป

คำตอบ : เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

1. **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. **ภูมิคุ้มกัน** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมี **เงื่อนไข** ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

1. **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
2. **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

อ้างอิงจากเว็บไซต์มูลนิธิตฤษฎีพัฒนา

คำถาม : ให้ท่านอธิบายทฤษฎีใหม่ตามความเข้าใจของท่านโดยสังเขป

คำตอบ : “ทฤษฎีใหม่” เป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ทฤษฎีใหม่ : ทำไม่ใหม่

1. มีการบริหารและจัดแบ่งที่ดินแปลงเล็ก ออกเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เพื่อประโยชน์สูงสุดของเกษตรกร ซึ่งไม่เคยมีใครคิดมาก่อน
2. มีการคำนวณโดยหลักวิชาการ เกี่ยวกับปริมาณน้ำที่จะกักเก็บให้พอเพียง ต่อการเพาะปลูกได้ตลอดปี
3. มีการวางแผนที่สมบูรณ์แบบ สำหรับเกษตรกรรายย่อย โดยมีถึง 3 ขั้นตอน

ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น : การจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน ให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วนตามอัตราส่วน 30:30:30:10 ซึ่งหมายถึง

พื้นที่ส่วนที่หนึ่ง ประมาณ 30%	ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝน และใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่าง ๆ
พื้นที่ส่วนที่สอง ประมาณ 30%	ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน สำหรับครอบครัวให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้
พื้นที่ส่วนที่สาม ประมาณ 30%	ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย
พื้นที่ส่วนที่สี่ ประมาณ 10%	เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนอื่น ๆ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สอง

เมื่อเกษตรกรเข้าใจในหลักการและได้ปฏิบัติในที่ดินของตนจนได้ผลแล้ว ก็ต้องเริ่มขั้นที่สอง คือ ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินการในด้าน

- (1) การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ) : เกษตรกรจะต้องร่วมมือในการผลิต โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นเตรียมดิน การหาพันธุ์พืช ปุ๋ย การหาน้ำ และอื่น ๆ เพื่อการเพาะปลูก

(2) การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้ง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต) : เมื่อมีผลผลิตแล้ว จะต้องเตรียมการต่าง ๆ เพื่อการจำหน่ายผลผลิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด เช่น การเตรียมลาน ตากข้าวร่วมกัน การจัดหายุ้งรวบรวมข้าว เตรียมหาเครื่องสีข้าว ตลอดจนการรวมกันขายผลผลิต ให้ได้ราคาดี และลดค่าใช้จ่ายลงด้วย

(3) ความเป็นอยู่ (กะปิ น้ำปลา อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ) : ในขณะเดียวกันเกษตรกร ต้องมีความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น อาหารการกินต่าง ๆ กะปิ น้ำปลา เสื้อผ้า ที่พอเพียง

(4) สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้) : แต่ละชุมชนควรมีสวัสดิภาพและบริการที่จำเป็น เช่น มีสถานอนามัยเมื่อยามป่วยไข้ หรือมีกองทุนไว้กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

(5) การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา) : ชุมชนควรมีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษา เช่น มีกองทุนเพื่อการศึกษาเล่าเรียนให้แก่เยาวชนของชุมชนเอง

(6) สังคมและศาสนา : ชุมชนควรเป็นศูนย์รวมในการพัฒนาสังคมและจิตใจ โดยมีศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยว

กิจกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่า ส่วนราชการ องค์กรเอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนนั้นเป็นสำคัญ

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่สาม

เมื่อดำเนินการผ่านพ้นขั้นที่สองแล้ว เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรก็ควรพัฒนาก้าวหน้าไป สู่ขั้นที่สามต่อไป คือ ติดต่อประสานงาน เพื่อจัดหาทุน หรือแหล่งเงิน เช่น ธนาคาร หรือบริษัท ห้างร้านเอกชน มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่าย ธนาคารกับบริษัท จะได้รับประโยชน์ร่วมกัน กล่าวคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา)
- ธนาคารกับบริษัทสามารถซื้อข้าวบริโภคในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกตรงจากเกษตรกร และมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาต่ำเพราะรวมกันซื้อเป็นจำนวนมาก (เป็นร้านสหกรณ์ ราคาขายส่ง)
- ธนาคารกับบริษัทจะสามารถกระจายบุคลากร (เพื่อไปดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดผลดียิ่งขึ้น)

อ้างอิงจากเว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา

(ตัวอย่าง)

บันทึกข้อตกลงการจ้าง

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

บันทึกข้อตกลงการจ้างฉบับนี้ทำขึ้น ณ

ที่อยู่.....เมื่อวันที่.....

โดย.....ตำแหน่ง.....

ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงจ้างนี้เรียกว่า “ผู้ว่าจ้าง” ฝ่ายหนึ่งกับ.....

เกิดวันที่.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ออกให้ ณวันที่ออกบัตร.....

บัตรหมดอายุ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงการจ้างนี้เรียกว่า “ผู้รับจ้าง” อีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 1. ข้อตกลงการจ้าง

ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างและผู้รับจ้างตกลงรับจ้างปฏิบัติงานโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม
เกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
กำหนดระยะเวลาการจ้าง 1 เดือน ระหว่างวันที่.....ในอัตราค่าจ้างเป็นเงิน
จำนวน 9,000 บาท (เก้าพันบาทถ้วน) รวมภาษีมูลค่าเพิ่มตลอดจนภาษีอากรอื่น ๆ ค่าธรรมเนียม
และค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขแห่งข้อตกลงนี้ รวมทั้งเอกสารแนบท้าย
บันทึกข้อตกลงจ้าง

ผู้รับจ้างตกลงที่จะจัดหาแรงงานและวัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนอุปกรณ์
ต่าง ๆ ชนิดดีเพื่อใช้ในการงานจ้างตามบันทึกข้อตกลงการจ้างนี้

กรณีที่ผู้รับจ้างไม่มาปฏิบัติงานอาจหาผู้อื่นมาทำงานแทน หรือบอกกล่าวล่วงหน้า

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ).....ผู้รับจ้าง

(.....)

(.....)

ข้อ 2. เอกสารอันเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกข้อตกลงจ้าง

เอกสารแนบบันทึกข้อตกลงจ้าง ดังต่อไปนี้ ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกข้อตกลงจ้างฉบับนี้

2.1 ผนวก 1 รายละเอียดและเงื่อนไขการจ้าง จำนวน..... (.....) หน้า

2.2 ผนวก 2 ใบเสนอราคา จำนวน..... (.....) หน้า

2.3 ผนวก 3 สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวน..... (.....) หน้า

ความใดในเอกสารแนบท้ายที่ขัดแย้งกับข้อความในบันทึกข้อตกลงการจ้างฉบับนี้ให้ใช้ข้อความในบันทึกข้อตกลงการจ้างนี้บังคับ และในกรณีที่เอกสารแนบท้ายบันทึกข้อตกลงการจ้างขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง

ข้อ 3. ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

ผู้ว่าจ้างตกลงจ่ายและผู้รับจ้างตกลงรับเงินค่าจ้าง จำนวนเงิน 9,000 บาท (เก้าพันบาทถ้วน) ซึ่งได้รวมค่าใช้จ่ายทั้งปวงด้วยแล้ว เมื่อผู้รับจ้างได้ปฏิบัติงานทั้งหมดให้แล้วเสร็จเรียบร้อยตามบันทึกข้อตกลงจ้างและผู้ว่าจ้างได้ตรวจรับงานไว้โดยครบถ้วนแล้ว

การจ่ายเงินตามเงื่อนไขแห่งบันทึกข้อตกลงจ้างนี้ ผู้ว่าจ้างจะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับจ้าง ชื่อธนาคาร.....

ชื่อบัญชี.....เลขที่บัญชี.....

ทั้งนี้ ผู้รับจ้างตกลงเป็นผู้รับภาระเงินค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการอื่นใดที่เกี่ยวกับการโอนที่ธนาคารเรียกเก็บและยินยอมให้มีการหักเงินดังกล่าวจากจำนวนเงินโอนในงวดนั้น ๆ

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง

(ลงชื่อ).....ผู้รับจ้าง

(.....)

(.....)

ข้อ 4. กำหนดเวลาแล้วเสร็จและสิทธิของผู้ว่าจ้างในการบอกเลิกข้อตกลงจ้าง

ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงการจ้างนี้ หลังจากลงนามในบันทึกข้อตกลงการจ้าง โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ถ้าผู้รับจ้างมิได้ลงมือปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงการจ้างนี้ หรือไม่สามารถทำงานได้ตามกำหนดเวลา หรือมีเหตุให้เชื่อได้ว่าผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการได้ หรือล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลา หรือผู้รับจ้างทำผิดข้อตกลงการจ้างข้อใดข้อหนึ่ง หรือเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือผู้ควบคุมงาน ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าจ้าง ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะบอกเลิกข้อตกลงนี้ได้ และมีสิทธิจ้างผู้รับจ้างรายใหม่เข้าทำงานของผู้รับจ้างให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ข้อ 5. ความรับผิดชอบของผู้รับจ้าง

ความเสียหายใด ๆ อันเกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างได้ทำขึ้นนั้น ยกเว้นเหตุสุดวิสัย ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุการจ้างได้พิจารณาแล้วว่าเป็นเหตุสุดวิสัย ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบซ่อมแซมให้คืนดี หรือเปลี่ยนให้ใหม่ โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง

ข้อ 6. ค่าปรับ

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลงจ้าง และผู้ว่าจ้างยังมิได้บอกเลิกข้อตกลงการจ้าง ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้ว่าจ้างเป็นจำนวนเงินวันละ 100 บาท (หนึ่งร้อยบาทถ้วน)

ข้อ 7. การกำหนดค่าเสียหาย

ค่าปรับหรือค่าเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากผู้รับจ้างตามข้อตกลงการจ้างนี้ ผู้ว่าจ้างมีสิทธิที่จะหักเอาจากจำนวนเงินค่าจ้างที่ค้างจ่าย หากมีเงินค่าจ้างตามข้อตกลงจ้างที่หักไว้จ่ายเป็นค่าปรับ และค่าเสียหายแล้วยังเหลืออยู่อีกเท่าใด ผู้ว่าจ้างจะคืนให้แก่ผู้รับจ้างทั้งหมด

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง (ลงชื่อ).....ผู้รับจ้าง
(.....) (.....)

ข้อตกลงการจ้างนี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งคู่ได้อ่านและเข้าใจข้อความ
โดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อพร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นสำคัญต่อหน้า
พยานและเก็บไว้ฝ่ายละฉบับ

(ลงชื่อ).....ผู้ว่าจ้าง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับจ้าง
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

การเบิกจ่ายเงินจากคลังภายใต้พระราชกำหนดในอำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563

การเบิกจ่ายเงินจากคลัง การบันทึบบัญชี การดำเนินการในระบบ GFMS ของโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลาง กำหนด แจ้งตามหนังสือดังนี้

1) หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0402.2/ว75 ลงวันที่ 24 เมษายน 2563 เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินจากคลังตามโครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2) หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0414.3/ว188 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2563 เรื่อง แนวปฏิบัติในระบบ GFMS สำหรับโครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว248 ลงวันที่ 5 มิถุนายน 2563 เรื่อง แนวปฏิบัติทางบัญชีการเบิกจ่ายเงินจากคลังตามโครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว331 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2563

การเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาแรงงานระดับตำบล

ให้ดำเนินการจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยมีเอกสารประกอบการเบิกจ่าย ดังนี้

1. บันทึกรายงานขอจ้าง
2. คำสั่งแต่งตั้งกรรมการที่เกี่ยวข้อง
3. รายงานผลการพิจารณาและขออนุมัติจ้าง
4. ประกาศผู้ชนะการเสนอราคา
5. บันทึกข้อตกลงจ้าง
6. หนังสือส่งมอบงานจ้างของผู้รับจ้าง

7. เอกสารการตรวจรับของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ/ผู้ตรวจรับพัสดุ
8. หนังสือขออนุมัติเบิกจ่ายเงินเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติ

เมื่อสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดได้รับเอกสารขอเบิกเงินค่าจ้างจากผู้รับจ้าง โดยคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ/ผู้ตรวจรับพัสดุได้ทำการตรวจรับถูกต้องแล้ว ให้วางฎีกาเบิกจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากกระทรวงการคลังเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารที่เปิดบัญชีขึ้นใหม่ “ชื่อหน่วยงาน (โครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา COVID-19) แล้วนำไปจ่ายให้ผู้รับจ้างโดยการโอนเข้าบัญชีเงินฝากของผู้รับจ้างตามที่กำหนดในบันทึกข้อตกลงจ้าง

ภาคผนวก ง

- ตัวอย่างแผนผังฟาร์มแปลงเกษตรกร
- แบบฟอร์มสรุปความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืชของเกษตรกร
- แบบฟอร์มการรับมอบปัจจัยการผลิตด้านพืช

แบบมาตรฐานการขุดสระเก็บกักน้ำ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่
กรมพัฒนาที่ดิน

<https://bit.ly/3sns0ji>

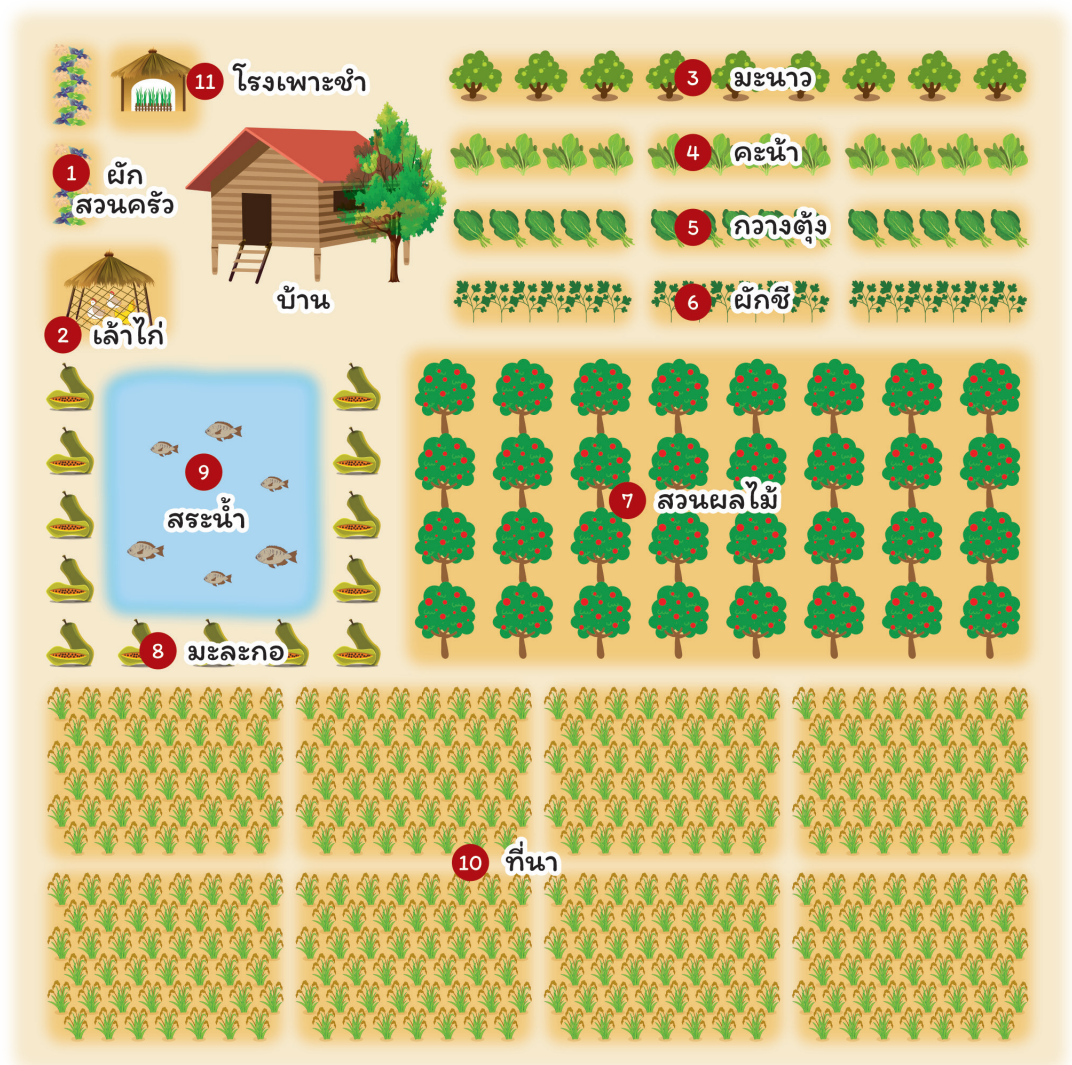
ตัวอย่างแผนผังฟาร์มแปลงเกษตรกร

โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

พื้นที่.....ไร่ (เฉพาะพื้นที่โครงการ)

ชื่อเกษตรกร.....นามสกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

หมู่บ้าน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

ตัวอย่างแผนการผลิตเกษตรกร

โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

หมายเลข	กิจกรรม	พื้นที่/จำนวน โดยประมาณ	ปี 2564										
			มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1	ผักสวนครัว (บริโภค)	2 ตร.ว.											
2	คอกสัตว์ : ไก่พื้นเมือง	10 ตัว											
3	มะนาววงบ่อ	10 วง											
4	คะน้า	20 ตร.ว.											
5	กวาดตุง	20 ตร.ว.											
6	ผักชี ผักชีฝรั่ง	20 ตร.ว.											
7	ผลไม้	1 ไร่											
	■ มะม่วง (ปลูกไว้ก่อนแล้ว)	1 งาน											
	■ มะยงชิด	1 งาน											
	■ เงาะ	1 งาน											
	■ ลำไย	1 งาน											
8	มะละกอ (รอบสระ)	30 ต้น											
9	แหล่งเก็บกักน้ำ (ปลาตะเพียน นิล)	1 งาน											
10	ทำนาปี	5 ไร่											
	ปลูกพืชหลังนา	1 ไร่											
11	โรงเพาะชำ/ ปุ๋ยหมัก	15 ตร.ว.											

ตัวอย่างการปลูกพืชในพื้นที่แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่

ไม้ผล	พืชผัก	สมุนไพร	อื่น ๆ (ไม่ใช่สอย)
กล้วยหอม	มันฝรั่ง	มะขามป้อม	ไผ่
กล้วยน้ำว้า	ถั่วฝักยาว	พริกไทย	สะเดา
กล้วยไข่	ผักบุ้งจีน (เมล็ดพันธุ์)	ขมิ้นชัน	
ทุเรียน	มะเขือยาว (เมล็ดพันธุ์)	เจียวกู่หลาน	
มังคุด	มะเขือเปราะ (เมล็ดพันธุ์)	กระวาน	
ลองกอง	ถั่วลันเตา	รางจืด	
เงาะ	กะเพรา	กานพลู	
ชมพู่	โหระพา	จันทร์เทศ	
ฝรั่ง	แมงลัก	พลู	
มะขามเปรี้ยว	คะน้า (เมล็ดพันธุ์)	ติปลี	
มะขามหวาน	กวาดตุ้ง (เมล็ดพันธุ์)	มะกรูด	
มะนาว	มะเขือเทศ (เมล็ดพันธุ์)		
มะม่วง	พริกขี้หนู		
มะไฟจีน	สะตอ		
มะยงชิด	ผักพื้นเมือง (เมล็ดพันธุ์)		
มะละกอ	มะระหวาน		
มะเดื่อฝรั่ง	พริกไทย		
ลำไย	หน่อไม้ไผ่ตง		
ลิ้นจี่	ผักชี		
ส้มเขียวหวาน	ขึ้นฉ่าย		
ส้มโอ	กะหล่ำปลี		
ส้มจุก	ผักกาดขาว		
ส้มเกลี้ยง	ผักกาดเขียวปลี		
ส้มตรา	มะเขือยาว		

ไม้ผล	พืชผัก	สมุนไพร	อื่น ๆ (ไม่ใช่สอย)
สับปะรด			
กระเทียม			
กาแฟ			
ขนุน			
จำปาตะ			
ท้อ			
เสาวรส			
น้อยหน่า			
นุ่น			
บัว			
มะเฟือง			
พุทรา			
มะพร้าวแก่			
มะพร้าวอ่อน			
มะม่วงหิมพานต์			
มะปราง			
ละมุด			
กลางสาต			
สาละ			
สตอเบอรี่			
หมาก			
ทับทิม			
แก้วมังกร			

แบบฟอร์มสรุปความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านพืชของเกษตรกร
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

สำนักงานเกษตรอำเภอ.....

ข้อมูล ณ วันที่.....เดือน..... ปี 2564

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล เกษตรกร	ชนิดพืช	จำนวน (ต้น/กก./ซอง)	หมายเหตุ

ลงชื่อ.....

(.....)

(เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/เกษตรอำเภอ)

หมายเหตุ : สนับสนุนปัจจัยการผลิต สามารถสนับสนุนได้บางส่วน หรือทั้งหมดตามกรอบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

แบบฟอร์มการรับรองปัจจัยการผลิตด้านพืช
โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วยงาน.....กรมส่งเสริมการเกษตร.....

ลำดับ	เลขบัตรประจำตัวประชาชน	ชื่อ-นามสกุลเกษตรกร	ชนิดพืชที่ได้รับ	จำนวน(ต้น/กก./ซอง)	ลายเซ็น/ลายมือชื่อ	วันที่รับปัจจัยฯ
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ลงชื่อ.....ผู้ส่งมอบปัจจัยการผลิต
 (.....)
 (เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/เกษตรอำเภอ/เกษตรจังหวัด)

ภาคผนวก จ

1. แบบฟอร์มข้อมูลที่ลงระบบของ กษ.จว.

1.1 แบบรายงานความก้าวหน้า กษ.01-1

1.2 แบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรมของเกษตรกร

- แบบประเมินผลก่อนอบรม กษ.03-1

- แบบประเมินผลหลังอบรม กษ.03-2

โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

.....เดือน

หน่วยงานรับผิดชอบ

.....
สำหรับงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

วัตถุประสงค์โครงการ

- เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และรู้และนำหลักทฤษฎีใหม่ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยการพัฒนาพื้นที่จุดเรียนรู้
ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
เพื่อเพิ่มพื้นที่กึ่งนี้สำหรับการเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการนำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม
เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจ
เอาใจใส่อย่างจริงจัง
พัฒนาพื้นที่ ตำบล เกษตรกรรวม ราย
จ้างงานระดับตำบล รวม ราย

เป้าหมายของโครงการ

ผู้พัฒนาบท		ตำบล เกษตรกรรม		รายชื่อ
------------	-------	----------------	-------	---------

งานระดับตำบล รวม ราย

ระยะเวลาของโครงการ ตุลาคม 2563 - ธันวาคม 2564

จบประมาณ

.....

แผนและผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2563 - ธันวาคม 2564)

[illegible]

แผนปฏิบัติงาน/ กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	เป้าหมาย		ผลการปฏิบัติงาน																คำชี้แจง/ ปัญหา อุปสรรค
				ปี 2563				ปี 2564												
		จำนวน	หน่วย นับ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	
1) การฝึกอบรมหลักสูตรกลาง เกษตรทฤษฎีใหม่ 2) การส่งเสริมองค์ความรู้ เฉพาะสาขา 3) การส่งเสริมองค์ความรู้ ในการวางแผนการผลิต 4) เทคโนโลยีการผลิต - แร่งงาน (การฝึกอบรมหลักสูตรกลาง)			ราย																	
3. การพัฒนากลุ่มเกษตรกร	ม.ค.-มี.ค.64		กลุ่ม																	
4. การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร - ก่อนเข้าร่วมโครงการ - หลังเข้าร่วมโครงการ	ต.ค. 63 ธ.ค. 64		ราย ราย																	
5. การปรับปรุงแปลงเกษตร ทฤษฎีใหม่ 5.1 การขุดสระเก็บน้ำ - จัดซื้อจัดจ้างแล้ว - ขุดสระเก็บน้ำเสร็จแล้ว 5.2 ปรับปรุงบำรุงดิน - จัดซื้อจัดจ้างแล้ว - สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน แล้ว	พ.ย.63 -มิ.ย.64 พ.ย.63 -มิ.ย.64		แห่ง แห่ง รายการ ราย																	

แผนปฏิบัติงาน/ กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	เป้าหมาย		ผลการปฏิบัติงาน														คำชี้แจง/ ปัญหา อุปสรรค			
				ปี 2563		ปี 2564															
		จำนวน	หน่วย นับ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		ธ.ค.	รวม	
6. การสนับสนุนปัจจัยการผลิต 6.1 ด้านพืช - จัดซื้อจัดจ้างแล้ว - สนับสนุนให้เกษตรกรแล้ว 6.2 ด้านปศุสัตว์ - จัดซื้อจัดจ้างแล้ว - สนับสนุนให้เกษตรกรแล้ว 6.3 ด้านประมง - จัดซื้อจัดจ้างแล้ว - สนับสนุนให้เกษตรกรแล้ว	ม.ค. - ธ.ค.64	รายการ ราย																			
7. ส่งเสริมการตลาดให้กับ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ	ส.ค. - ธ.ค.64	กลุ่ม																			

แบบประเมินผลก่อนการฝึกอบรม

หลักสูตร : การปรับแนวคิดในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

.....

คำชี้แจง แบบประเมินชุดนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรม “การปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่” และในการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงขอความร่วมมือในการกรอกข้อความและทำเครื่องหมาย ลงในช่องตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง อายุ..... ปี
2. ระดับการศึกษา ☐ 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ 2) ประถมศึกษา
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.
☐ 5) อนุปริญญา ☐ 6) ปริญญาตรี
☐ 7) ปริญญาโท ☐ 8) สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 การวัดความรู้ความเข้าใจในการฝึกอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่

ที่	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ เจ้าหน้าที่ ให้คะแนน
1	การทำการเกษตรโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเองก็คือการปลูกทุกอย่าง ที่กินได้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารภายในครัวเรือน			
2	“เกษตรทฤษฎีใหม่” ได้กำหนดการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนดังนี้ คือ ขุดสระน้ำร้อยละ 30 ปลูกข้าวร้อยละ 40 ปลูกไร่/พืชสวนร้อยละ 20 และที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 10			

ที่	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ เจ้าหน้าที่ ให้คะแนน
3	“ทฤษฎีใหม่” มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การผลิตเพื่อพอกอยู่ พอกิน และพึ่งตนเองได้ ขั้นตอนที่ 2 การรวมพลังหรือรวมแรงกันรูปแบบกลุ่ม ขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันจำหน่ายผลผลิต			
4	ระบบเกษตรผสมผสานเป็นระบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ซึ่งกิจกรรมแต่ละชนิดไม่จำเป็นที่จะต้องเกี่ยวคู่ประโยชน์ต่อกันเสมอไป			
5	การรวมกลุ่มทางด้านการเกษตรของชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติตามทางการเกษตรแนวทฤษฎีใหม่ สามารถสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้			
6	การใช้สารสกัดจากสมุนไพรเพื่อกำจัดศัตรูพืช นับเป็นการลดการใช้สารเคมีถือเป็นการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและความสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่			
7	การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่ต้องไม่ต่ำกว่า 15 ไร่ จึงจะประสบผลสำเร็จ			
8	การใช้ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยปรับโครงสร้างดินให้ดีขึ้น ถือเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรดินและคืนชีวิตให้ดินอีกทางหนึ่งด้วย			
9	ผลจากการทำบัญชีครัวเรือนมีส่วนช่วยวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินของตนเองและครอบครัว เช่น รายจ่ายที่ไม่ควรจ่าย			
10	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากเป็นการขยายองค์ความรู้ ให้แพร่หลายไปยังที่ต่าง ๆ ช่วยให้ความรู้เหล่านั้นได้รับการสืบทอดต่อไปไม่สูญหายแล้วยังเป็นการต่อยอดหรือนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้			
รวมคะแนน (สำหรับเจ้าหน้าที่ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน)				

คำอธิบาย การเก็บข้อมูลเกษตรกรในช่วงก่อนฝึกอบรม การวัดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการฝึกอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการว่าระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับไหน

ที่	ค่าคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1	9 – 10	ดี
2	6 – 8	ปานกลาง
3	1 - 5	ปรับปรุง

เฉลยข้อคำถาม

ข้อ 1 (✓) ข้อ 2 (✗) ข้อ 3 (✗) ข้อ 4 (✗) ข้อ 5 (✓)
 ข้อ 6 (✓) ข้อ 7 (✗) ข้อ 8 (✗) ข้อ 9 (✓) ข้อ 10 (✓)

แบบประเมินผลหลังการฝึกอบรม

หลักสูตร : การปรับแนวคิดในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

.....

คำชี้แจง แบบประเมินชุดนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมการฝึกอบรม “การปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่” และในการนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงขอความร่วมมือในการกรอกข้อความและทำเครื่องหมาย ลงในช่องตามความเป็นจริงและตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง อายุ..... ปี
2. ระดับการศึกษา ☐ 1) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ 2) ประถมศึกษา
☐ 3) มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ 4) มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.
☐ 5) อนุปริญญา ☐ 6) ปริญญาตรี
☐ 7) ปริญญาโท ☐ 8) สูงกว่าปริญญาโท

ตอนที่ 2 การวัดความรู้ความเข้าใจในการฝึกอบรมเกษตรทฤษฎีใหม่

ที่	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ เจ้าหน้าที่ ให้คะแนน
1	การทำเกษตรโดยยึดหลักการพึ่งพาตนเองก็คือการปลูกทุกอย่างที่กินได้ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารภายในครัวเรือน			
2	“เกษตรทฤษฎีใหม่” ได้กำหนดการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนดังนี้ คือ ขุดสระน้ำร้อยละ 30 ปลูกข้าวร้อยละ 40 พืชไร่/พืชสวนร้อยละ 20 และที่อยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 10			

ที่	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่	สำหรับ เจ้าหน้าที่ ให้คะแนน
3	“ทฤษฎีใหม่” มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การผลิตเพื่อพอกอยู่ พอกิน และพึ่งตนเองได้ ขั้นตอนที่ 2 การรวมพลังหรือรวมแรงกันรูปแบบกลุ่ม ขั้นตอนที่ 3 การร่วมกันขายผลผลิต			
4	ระบบเกษตรผสมผสานเป็นระบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ซึ่งกิจกรรมแต่ละชนิดไม่จำเป็นที่จะต้องเกี่ยวคู่ประโยชน์ต่อกันเสมอไป			
5	การรวมกลุ่มทางด้านการเกษตรของชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติตามแนวทฤษฎีใหม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้			
6	การใช้สารสกัดจากสมุนไพรเพื่อกำจัดศัตรูพืช นับเป็นการลดการใช้สารเคมีถือเป็นการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดินและความสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่			
7	การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ พื้นที่ต้องไม่ต่ำกว่า 15 ไร่ จึงจะประสบผลสำเร็จ			
8	การใช้ปุ๋ยเคมี ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยปรับโครงสร้างดินให้ดีขึ้นถือเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรดินและคืนชีวิตให้ดินอีกทางหนึ่งด้วย			
9	ผลจากการทำบัญชีครัวเรือนมีส่วนช่วยวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินของตนเองและครอบครัว เช่น รายจ่ายที่ไม่ควรจ่าย			
10	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน นอกจากเป็นการขยายองค์ความรู้ให้แพร่หลายไปยังที่ต่าง ๆ ช่วยให้ความรู้เหล่านั้นได้รับการสืบทอดต่อไปไม่สูญหายแล้วยังเป็นการต่อยอดหรือนำไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้			
รวมคะแนน (สำหรับเจ้าหน้าที่ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน)				

คำอธิบาย การเก็บข้อมูลเกษตรกรในช่วงก่อนฝึกอบรม การวัดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการฝึกอบรมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ คะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อละ 1 คะแนน เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการว่าระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับไหน

ที่	ค่าคะแนน	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1	9 – 10	ดี
2	6 – 8	ปานกลาง
3	1 - 5	ปรับปรุง

เฉลยข้อคำถาม

ข้อ 1 (✓) ข้อ 2 (✗) ข้อ 3 (✗) ข้อ 4 (✗) ข้อ 5 (✓)
 ข้อ 6 (✓) ข้อ 7 (✗) ข้อ 8 (✗) ข้อ 9 (✓) ข้อ 10 (✓)

ตอนที่ 3 การถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ในแต่ละวิชาของวิทยากรที่มาบรรยายให้ความรู้ตามหลักสูตรกลางเกษตรกรทฤษฎีใหม่ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

ระดับความพึงพอใจมีทั้งหมด 5 ระดับ

คือ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

ที่	หัวข้อวิชา	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1	วิชาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2	วิชาเกษตรกรทฤษฎีใหม่					
3	วิชาป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง					
4	วิชาการปลูกพืช 5 ระดับ					
5	วิชาการคำนวณพื้นที่เก็บน้ำตามหลักเกษตรกรทฤษฎีใหม่					

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการภาพรวมในการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรกลางการปรับแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่ภายใต้โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

ระดับความพึงพอใจมีทั้งหมด 5 ระดับ คือ

มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1

ที่	หัวข้อวิชา	ระดับความพึงพอใจ				
		1	2	3	4	5
1	เนื้อหาวิชามีความครอบคลุมสามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ได้					
2	ความเหมาะสมของการจัดรูปแบบการอบรม (การบรรยาย/ฝึกปฏิบัติ/การศึกษาดูงาน)					
3	ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม					
4	การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โครงการ (การมีอัธยาศัย การอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ)					
5	ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม					
6	ปริมาณและคุณภาพของอาหารว่าง และอาหารกลางวัน					
7	ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการฝึกอบรม					
8	ระยะเวลาในการฝึกอบรม					
9	ความพึงพอใจต่อการเข้ารับการฝึกอบรมโดยภาพรวม					

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

แบบฟอร์มข้อมูลที่ลงระบบของแรงงานเกษตรทฤษฎีใหม่ระดับตำบล

<https://bit.ly/38zC2pk>

ภาคผนวก จ

- พื้นที่ดำเนินการในแต่ละภาคแต่ละจังหวัด
- นิยามศัพท์เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน

เป้าหมายพื้นที่ดำเนินการรวม 4,009 ตำบลจำแนกตามรายการภาคและรายจังหวัด

ภาคเหนือ

ที่	จังหวัด	จำนวนตำบล
1	จังหวัดกำแพงเพชร	3
2	จังหวัดเชียงราย	122
3	จังหวัดเชียงใหม่	189
4	จังหวัดตาก	60
5	จังหวัดนครสวรรค์	124
6	จังหวัดน่าน	7
7	จังหวัดพะเยา	14
8	จังหวัดพิจิตร	85
9	จังหวัดพิษณุโลก	79
10	จังหวัดเพชรบูรณ์	7
11	จังหวัดแพร่	46
12	จังหวัดแม่ฮ่องสอน	20
13	จังหวัดลำปาง	82
14	จังหวัดลำพูน	50
15	จังหวัดสุโขทัย	4
16	จังหวัดอุตรดิตถ์	22
17	จังหวัดอุทัยธานี	4
รวม		918

ภาคกลาง

ที่	จังหวัด	จำนวนตำบล
1	จังหวัดกาญจนบุรี	24
2	จังหวัดจันทบุรี	52
3	จังหวัดฉะเชิงเทรา	72
4	จังหวัดชลบุรี	82
5	จังหวัดชัยนาท	14
6	จังหวัดตราด	29
7	จังหวัดนครนายก	29
8	จังหวัดนครปฐม	98
9	จังหวัดนนทบุรี	49
10	จังหวัดปทุมธานี	58
11	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	15
12	จังหวัดปราจีนบุรี	46
13	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	90
14	จังหวัดเพชรบุรี	87
15	จังหวัดระยอง	43
16	จังหวัดราชบุรี	89
17	จังหวัดลพบุรี	26
18	จังหวัดสมุทรปราการ	50
19	จังหวัดสมุทรสงคราม	32
20	จังหวัดสมุทรสาคร	40
21	จังหวัดสระแก้ว	38
22	จังหวัดสระบุรี	100
23	จังหวัดสิงห์บุรี	43
24	จังหวัดสุพรรณบุรี	55
25	จังหวัดอ่างทอง	43
รวม		1,304

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ที่	จังหวัด	จำนวนตำบล
1	จังหวัดกาฬสินธุ์	0
2	จังหวัดขอนแก่น	43
3	จังหวัดชัยภูมิ	77
4	จังหวัดนครพนม	59
5	จังหวัดนครราชสีมา	288
6	จังหวัดบึงกาฬ	6
7	จังหวัดบุรีรัมย์	31
8	จังหวัดมหาสารคาม	48
9	จังหวัดมุกดาหาร	1
10	จังหวัดยโสธร	41
11	จังหวัดร้อยเอ็ด	7
12	จังหวัดเลย	32
13	จังหวัดศรีสะเกษ	14
14	จังหวัดสกลนคร	124
15	จังหวัดสุรินทร์	1
16	จังหวัดหนองคาย	36
17	จังหวัดหนองบัวลำภู	53
18	จังหวัดอำนาจเจริญ	4
19	จังหวัดอุดรธานี	142
20	จังหวัดอุบลราชธานี	42
รวม		1,049

ภาคใต้

ที่	จังหวัด	จำนวนตำบล
1	จังหวัดกระบี่	3
2	จังหวัดชุมพร	31
3	จังหวัดตรัง	29
4	จังหวัดนครศรีธรรมราช	157
5	จังหวัดนราธิวาส	38
6	จังหวัดปัตตานี	89
7	จังหวัดพังงา	44
8	จังหวัดพัทลุง	64
9	จังหวัดภูเก็ต	14
10	จังหวัดยะลา	53
11	จังหวัดระนอง	15
12	จังหวัดสงขลา	79
13	จังหวัดสตูล	35
14	จังหวัดสุราษฎร์ธานี	87
รวม		738

นิยามศัพท์เอกสารสิทธิในที่ดิน

1. การถือครองที่ดิน หมายถึง สิทธิในการครอบครองหรือใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตร ในลักษณะต่าง ๆ ของผู้ถือครอง อาจเป็นเนื้อที่ของตนเอง หรือเป็นเนื้อที่ไม่ใช่ของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือของครัวเรือน เช่า และอื่น ๆ ตามรายละเอียด ดังนี้

1) ของครัวเรือน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายหรือเอกสารแสดงว่าได้เข้าถือครอง เช่น โฉนด, นส.4, นส.3, สปก.4-01, สค.1, กสน., นส.2 (ใบจอง), นส.5 (ใบไต่สวน), นค.3 ใบเหี้ยบย่ำหรือ สทก. เป็นต้น ที่ครอบครองโดยคนในครัวเรือน

2) เช่า หมายถึง ที่ดินที่เช่าจากผู้อื่นโดยจ่ายค่าเช่าเป็นเงินสดหรือผลผลิต ตามแต่จะตกลงหรือทำสัญญากับเจ้าของที่ดิน

3) อื่น ๆ หมายถึง ที่ดินที่ผู้ถือครองเข้าไปทำการเกษตร โดยไม่มีกรรมสิทธิ์หรือไม่ได้จ่ายค่าเช่า เช่น ที่ดินที่บุคคลอื่นอนุญาตให้ทำประโยชน์ได้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน

2. นิยามศัพท์เอกสารสิทธิในที่ดิน หมายถึง ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ตามกฎหมายหรือเอกสารที่แสดงว่าได้เข้าถือครอง เช่น โฉนด นส.4 นส.3/นส.3ก นส.3ข สปก.4-01 กสน นค.3 นส.2 (ใบจอง) สค.1. ใบไต่สวน (นส.5) และ สทก. เป็นต้น โดยความหมายของเอกสารสิทธิ์บางชนิด ดังนี้

1) น.ส.3 หนังสือรับรองการทำประโยชน์ หรือ มาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.2497 ได้ให้ความหมายว่าเป็น หนังสือคำรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว จะต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิ์ในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ตามกฎหมาย คือ จะต้องไม่ใช่ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง ที่เขา ที่ภูเขา ที่เกาะ ในการดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกให้แก่ผู้ครอบครองที่ดินที่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินครบตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์มีความสำคัญแก่ราษฎรเป็นอย่างมากเพราะสามารถจะใช้เป็นหลักฐาน ในการแสดงการครอบครองของเจ้าของที่ดิน แต่การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์จะต้องมีการรังวัด ตรวจสอบจำนวนเนื้อที่ให้แน่นอนและมีการปักหลักกำหนดเขตที่ดิน โดยหนังสือรับรองการทำประโยชน์มี 3 แบบ ดังนี้

(1) แบบ น.ส.3 ก. ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ที่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ

(2) แบบ น.ส.3 ข. ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่ที่ไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ

(3) แบบ น.ส.3 ใช้ในการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ข้างต้น

2) ส.ป.ก.4 คือ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในที่ดินของรัฐ ไม่ใช่เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน จะไม่สามารถโอนสิทธิ์การทำประโยชน์ในพื้นที่ให้แก่บุคคลอื่นได้ ยกเว้น คู่สมรส บุตร เท่านั้น มีแบบต่าง ๆ ดังนี้ ส.ป.ก. 4 / ส.ป.ก. 4 - 01 ก / ส.ป.ก. 4 - 01 ข / ส.ป.ก. 4 - 01 ค / ส.ป.ก. 4 - 28 / ส.ป.ก. 4 - 14 / ส.ป.ก. 4 - 18 / ส.ป.ก. 4 - 98 รวมถึง ส.ป.ก./สร 5 ก

3) ก.ส.น. เป็นหนังสือแสดงการทำประโยชน์ ซึ่งออกให้นิคมสหกรณ์ ตาม พ.ร.บ. จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 การได้สิทธิ์ในที่ดินของสมาชิกนิคมสหกรณ์ การจัดการที่ดินลักษณะนี้ กฎหมายมุ่งที่จะให้สมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินที่ได้รับกรรมสิทธิ์ที่ดิน (โฉนดที่ดินหรือตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว) หรือสิทธิ์ครอบครอง (น.ส.3) เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์นั้น ๆ ปฏิบัติตามกฎหมายไว้ คือ

(1) เมื่อสมาชิกนิคมสหกรณ์ได้ทำประโยชน์ที่ดินแล้ว

(2) เป็นสมาชิกนิคมสหกรณ์มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

(3) ชำระเงินค่าช่วยทุนรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว

(4) ชำระหนี้เกี่ยวกับกิจการของนิคมให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว

สมาชิกนิคมสหกรณ์ที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ทั้ง 4 ข้อ ดังกล่าว กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ให้แก่สมาชิกนิคมสหกรณ์นั้น ๆ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วสมาชิกนิคมสหกรณ์ผู้นั้นก็สามารถนำหลักฐานดังกล่าวไปออกโฉนดที่ดิน หรือ น.ส. 3 ผู้ได้มาซึ่งที่ดินจะโอนที่ดินไปให้ผู้อื่นไม่ได้ นอกจากตกทอดทางมรดกหรือโอนไปยังสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกอยู่ และภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีด้วย

4) น.ค. มี 2 แบบ คือ น.ค.1 และ น.ค. 3

(1) น.ค. 1 คือที่ดินเขตนิคม การเข้าครอบครองทำประโยชน์ กรรมสิทธิ์เป็นของรัฐ

(2) น.ค. 3 เป็นเอกสารที่ออกสืบเนื่องจาก น.ค.1 ซึ่งเป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเอง โดยกรมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) จะเป็นผู้ออกให้กับบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกนิคมตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ต่อมาเมื่อสมาชิกของนิคมได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตเกินกว่า 5 ปี ได้ชำระเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลได้ลงไปแล้ว และชำระหนี้สินเกี่ยวกับกิจการนิคมให้ทางราชการแล้ว ก็จะได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) เป็นหลักฐาน สมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) แล้ว มาตรา 11 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 บัญญัติให้สามารถนำหลักฐานดังกล่าวขอโอนที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดินได้ ถ้าเป็นการขอออกโฉนดที่ดินเฉพาะรายตามมาตรา 59 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จะต้องยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา หรือสำนักงานที่ดินส่วนแยก ที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ในเขตอำนาจถ้าเป็นการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามมาตรา 58 ทวิ วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เข้าไปดำเนินการเดินสำรวจรังวัดออกโฉนดที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง และได้เข้าไปทำการสำรวจรังวัดถึงที่ดินของผู้ใด หากผู้นั้นมีหลักฐาน น.ค.3 ก็สามารถนำ น.ค.3 เป็นหลักฐานในการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินได้ โฉนดที่ดินที่ได้ออกจากหลักฐาน น.ค.3 จะถูกกำหนดห้ามโอน 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน เว้นแต่ตกทอดทางมรดก และในกำหนดเวลาห้ามโอนที่ดินไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี ทั้งนี้ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

5) ส.ท.ก. คือ หนังสืออนุญาตให้ทำประโยชน์ได้ถูกต้องตามกฎหมายในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ เป็นการชั่วคราว ได้คราวละ 5 ปี ออกโดยกรมป่าไม้ สามารถตกทอดได้ทางมรดก แบ่งเป็น

(1) ส.ท.ก. 1 ก. อนุญาตให้ทำประโยชน์ ได้ไม่เกิน 20 ไร่ ไม่เสียค่าธรรมเนียมในคราวแรก

(2) ส.ท.ก. 2 ก. คือ ที่ ส.ท.ก. 1 ก แต่เสียค่าธรรมเนียม ในคราวต่อมา

ดังนั้น หาก ส.ท.ก. 1 ก. ฉบับใดที่มีอายุเกิน 5 ปี ในวันที่ขึ้นทะเบียนให้สันนิษฐานว่าอาจเปลี่ยนแปลงเป็น ส.ท.ก. 2 ก. ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบให้ละเอียด สำหรับ ส.ท.ก. 1 ข. อนุญาตเพื่อการปลูกป่าหรือไม้ยืนต้นทำประโยชน์ ไม่เกิน 35 ไร่ และไม่ควรมีไม้ยืนต้นไม่น้อยกว่า 20 ต้นต่อไร่

6) ส.ค.1 คือใบแจ้งการครอบครองที่ดิน เป็นหลักฐานว่าตนครอบครองที่ดินแปลงใดอยู่ (ปัจจุบันไม่มีการแจ้ง ส.ค. 1 อีกแล้ว) ส.ค. 1 ไม่ใช่หนังสือแสดงสิทธิ์ที่ดิน เพราะไม่ใช่หลักฐานที่ทางราชการออกให้เพียงแต่เป็นการแจ้งการครอบครองที่ดินเท่านั้น ดังนั้น ส.ค. 1 จึงทำการโอนกันได้เพียงแค่แสดงเจตนาสละการครอบครองเท่านั้น และไม่ยึดถือพร้อมส่งมอบให้ผู้รับโอนก็ถือว่าเป็นการโอนกันโดยชอบแล้ว ผู้มี ส.ค.1 มีสิทธิ์นำมาขอออกโฉนด หรือ น.ส.3 น.ส.3 ก. และ น.ส.3 ข. ได้ตามเงื่อนไขของทางราชการ

คู่มือโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

จัดทำโดย :	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จำนวน :	50,000 เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	1
พิมพ์ที่ :	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

คู่มือโครงการ

ตำบล กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

[One Tambon One New Theory Group]

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

MINISTRY OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

OFFICE OF THE PERMANENT SECRETARY FOR MINISTRY
OF AGRICULTURE AND COOPERATIVES

www.moac.go.th